

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21Megjelenik
minden hó
1-én és 15-énElőfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengőTelefon:
1-501-90Postatakarékpénztári
csekk száma:
25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Március.

Ősz óta azt kérdezzük az emberek egymástól: mit hoz a tavasz? Mit hoz március? Emlékezünk még néhányan olyan időkre, amikor a tavasról csak annyit tudtunk, hogy rügyet fakaszt, az ősztől pedig azt, hogy elviszi a falevelet. Ezt tudtuk az évszakokról és ennél többet nem is vártunk tőlük. A világháború előtti idők voltak ezek az évek, amikor az emberek természetesnek tartották a számvetést, hogy: ma, huszonegy éves koromban, fizetésnélküli gyakornokjelölt leszek ebben és ebben a hivatalban, egy év múlva ennyi és ennyi lesz a fizetésem, haladásom pedig a ranglétrán olyan lesz, hogy mától számított harmincöt esztendő múlva, pontosan március 1-én, ennyi és ennyi nyugdíjjal elmegyek pihenni. Az emberi sorsot akkoriban évtizedekkel mérték, senkinek eszébe nem jutott az a képtelen gondolat, hogy amit tíz-husz évre kitervelt magának, azt holmi külpolitikai s egyéb bonyodalmak át is húzhatnák. Mozdulatlan, mézédés tejtengerben éltek akkor az emberek s ha a cipőfűző a kitervelt kéthétnél korábban elvászott, az már bosszantó, kellemetlen, forradalmi támadás volt a napok biztos és nyugalmas rendje ellen. Ebbe az aranyverőfényes csendbe vágott be annakidején az első világháborús gránát.

Hogy azóta aztán mi minden történt, azt tudjuk és most már azt szeretnők tudni: mi történik ezután? Ma a sorsot nem évtizedekkel, hanem hónapokkal, hetekkel méri az emberek. Az előjegyzési naptáron majálisok és vadászatok, sörpartik és kirándulások helyett ilyen szavakat látunk: Japán, Amerika, Németország, birodalmak és népek neve, az egész földteke odatolakszik a kispolgári noteszbe, kiszorítva onnan az anekdotákat.

Mi lesz? — kérdezi mindenki mindenkitől. Azazhogy mégsem mindenki. A legfelelősebb helyről hangzott el nemrégiben a megrovás bizonyos városi emberek felé, akik a multósi válságos időben remegő hidegleléssel lesték a híreket és nekifogtak, hogy a maguk egyéni életéből, vagyonaiból, nyugalmából és biztonságából mentseik, ami menthető. Ezek azok az emberek, akiknek a noteszében, idegeiben és álmaiban szüntelenül tankok dübörögnek, ütegek, hajóhadak, sokmillió had-

seregek vonulnak fel, ezek azok az emberek, akik a sarki fűszeres világpolitikai jóslatát is a maguk egyéni kis mérlegére teszik, ezek ugranak be minden ostobaságnak, ezek tízszeresítik és százszorozzák a riasztó híreket, ezek azok, akik harciasak a mások tüzelésében, de kámforra válnak, ha nekik kellene veszélyt vállalni. Azt mondják, hogy ez hisztéria, mi azonban nem hiszünk az ilyen divatos nyavalyákban, hanem megmondjuk az igazat: hitványság és gyávaság, ahogyan ezek az emberek az ősszel viselkedtek.

Ugyanakkor azonban az igazi magyar, a nagy magyar tömegek szótlan nyugalommal várták a bekövetkezendőket. És arról is meg vagyunk győződve, hogy ezek az igazi magyar tömegek most sem szaglászhatnak olyan reszketősen a tavaszi levegő után, mint azt bizonyos közvéleményhírek szerint hinni lehetne. Az élet egyszerű, böles nyugalma ebből a sok évszázadon át megpróbált magyar fajtából semmiféle ijesztgetéssel, igazi vagy műhisztériával nem pusztítható ki. Lehet és van a mi fajtánknak sok hibája, de ez a rettentően mélységes, elképesztően szilárd és egyszerű nyugalom olyan erénye és olyan bástyája, amire építeni ezután is lehet.

Azt természetesen ezek az ősi, érintetlen erejű magyar tömegek is tudják vagy érzik, hogy most szerzte a világon hatalmas alkudozások, huzavonák folynak s az alkudozások mögött nyomtatéknak megsörrennek a fegyverek is. Tudják ezt a mi magyarjaink, de ők már régen túl vannak azon, hogy efféléken csodálkozzanak, izguljanak, szót szaporítsanak.

Na már most, ha valaki a népnek, nemzetnek ehhez a harcratermett életösztonéhez komisz ijesztgetéssel, tavaszi jóslatokkal hozzá merészel nyulni, aki olyan eseményeket, amelyekről a világ leg-hatalmasabb embereinek sinesen tiszta képük, márciushoz, áprilishoz és más határidőkhöz kötötget olyan könnyedséggel, mint az iratokat az iktatóban határidőzik, aki a mindenkori legközelebbi hetek és hónapok munkájának a nyugodtságát és biztonságát megmérgezi, arra rá kell csapni. Törvényes alap van hozzá és gyakorlati okok is szükségessé teszik, hogy ezekkel a kuvikkal végezzünk már egyszer. Mert ezek akkor sem nyugszanak meg, ha tavasszal nem történik semmi. Egyszerűen — mint ők mondják — prolongálják a határidőt nyárra, azután őszre, azután megint tavaszra s így a végtelenségig csak azért, hogy ezzel az örökös határidőzéssel megegyék, felfalják az életerős tömegek ellenálló erejét.

Ki hamisít okiratot?

Irta: ZSOLDOS BENŐ

a budapesti kir. ítélőtábla ny. bírása.

Hogy általánosságban mi az okirat s illetve ennek két faja, a közokirat és a magánokirat, — amelyek mindenképen a rendeltetése egy: jogilag lényeges ténykörülmenyek bizonyítása, — azt a *Csendőrségi Lapok* olvasói eddigi tanulmányaik és kézikönyveik útmutatása nyomán jól ismerik. Annak fejtegetése egyébként is túlhaladná mostani cikkünk szűkebbre szabott kereteit és kitzűzött célját, csupán az alábbi mondanivalók tüzetesebb megvilágítása céljából emelem itt ki azt, hogy a közokiratnak mindaddig teljes a bizonyító ereje, míg annak hamis vagy szabálytalan voltát az ellenfél hitelt érdemlően be nem bizonyítja, míg a magánokirat akkor teljes hitelfű, ha valódisága kétségbevonva nincs, vagy kétségbevonás esetén be van bizonyítva.

Hogy ki hamisít okiratot — vagyis: az egyén mikor, milyen feltételekkel és minő alaki és anyagi szabályok megsértése esetén válik valamely okirat-hamisítási bűncselekmény tettesévé vagy részesévé, ez a kérdés meglehetősen széleskörű, amint hogy sokféle maguk az okiratok és még többféle azok meghamisításának elkövetési módja is. Egy biztos vezérfonálra van tehát szükségünk, mely bennünket e sokféle ágazó útvesztőben a kérdésnek akadály nélküli megoldásához elvezessen. Ez a vezérfonál pedig nem lehet más, mint maga a büntető-törvény s az ennek alapján kifejlődött bírósági joggyakorlat.

Lássuk először a súlyosabb büntetőjogi felelősség által védett közokiratot. Ezt az hamisítja meg, aki *valódi* közokirat tartalmát úgy változtatja meg, hogy ebből valakire jogsérelem háramlik vagy háramolhatik; e tekintetben nem tesz különbséget az, hogy az illető közokirat külföldi-e vagy belföldi! Általában az okirat — tartalma szerint — akkor valódi, ha az annak szövegében írásba foglalt nyilatkozat teljes mértékben megfelel az okiratot kiállító fél kifejezett akaratának. E tekintetben polgári perjogunknak az az álláspontja, hogy a tartalma és alakja szerint valódi közokiratot mindaddig valódinak kell tekinteni, míg annak ellenzője nincs bebizonyítva, — a magánokiratnál ellenben ezt a valódiságot abban az esetben, ha azt a peres eljárásban az ellenfél kétségbevonja, mindig perrendszerűleg bizonyítani kell annak a félnek, aki a kérdéses okiratra, mint bizonyítási eszközre hivatkozik. Általános szabály az, hogy egy valódi közokirattal szemben nincsen helye ellenbizonyításnak, de ha például én egy közjegyzői okirattal szemben, melynek tudvalevőleg csakis a közjegyző előtt valóban megtörtént dolgokra nézve van bizonyító ereje — a bíróság előtt azt vitatom, hogy Nagy Péternek az okirat szövegében foglalt az a nyilatkozata, amely szerint ő a velem szemben fennállott tartozását kifizette, a valósnak nem felel meg, ezt nekem jogomban áll bizonyítani, amennyiben az állítólagos kifizetés nem a közjegyzői okirat kiállítása alkalmával történt.

Súlyosabban minősül annak a cselekménye, aki a közokirat hamisítását abból a célból követi el, hogy ilyen módon vagy magának vagy valaki más-

Csuzi Varga rövid szabadsága.

Irta: NYÁRY ANDOR.

A kórházi főorvos kinyitotta az ajtót és a hangja lármásan visszhangzott végig a folyosón:

— Ápoló!

— Parancs!

— Küldd be hozzám Csuzi Vargát!

Pár perc múlva nehéz kopogás hallatszott a folyosón és kiérdemesült honvéd, Csuzi Varga István megállt a főorvos irodája előtt.

Meghuzogatta hosszú haresabajuszát, kissé megköszörülte torkát, aztán mutatónújjá bütykével óvatosan megkopintotta az ajtó deszkáját s miután belülről, az ajtó mögül, kihallatszott a „szabad!”, Csuzi Varga István belépett az irodába.

Összecsapta öreg sarkait, aztán keményen tisztelt a főorvos előtt és még keményebben jelentette:

— Főorvos úrnak jelentem alássan, bejöttem az irodába!

A főorvos ránézett az öregre:

— Maga kért engem a minap, hogy elkísérhesse a bolondot, ha majd akad a kórházban?

Csuzi Varga István alázatos szeme megrebbent:

— Én! — mondta és kihuzta magát, hogy nagyobbak lássék.

— Akkor hát készüljön kend, — beszélt a főorvos. — Holnap reggel utaznak Szombathelyre. Az éjjel megbolondult Balog Ábris.

Öreg honvéd, Csuzi Varga István szeme felcsillant:

— Megbolondult?

— Meg az!

— No, hála Isten! — sóhajtott Csuzi Varga hálatalt szívvel.

A főorvos mosolygott.

Csuzi Varga tisztelt, aztán megköszönte szépen a főorvos úr jóságát, azzal aztán kikopogott az irodából, hogy felkészüljön a holnapi nagy útra.

Mikor a kenyérszakba becsomagolta a szükséges meggyaszt, leült az ágya szélére s amint üldögélt, egyszerre csak igen fütyülős kedve kerekedett.

És öreg honvéd, Csuzi Varga István fütyült, fütyült...

Két esztendeje volt már a rózsahegy megfigyelő állomáson, aztán Szent-György napján lesz egy esztendeje, hogy nem volt odahaza szabadságon.

Mert hát nagy csaták voltak, sok volt a besült meg a beteg, nem igen adták a szabadságot.

nak jogtalan vagyoni hasznot szerezzen vagy valakit a vagyonában megkárosítson. Így például fegyházbüntetés vár arra az egyénre, aki egy koholt tartozás fennállását tanúsító, tehát valótlan tartalmú kötelezvényt készít, arra az adósság fedezetül lekötött ingatlan tulajdonosának a nevét ráhamisítja, majd annak igazolása céljából, hogy ez a hamis aláírás valódi és az aláíró a kérdéses ingatlan tulajdonosa, az okiratra egy állítólag a községi előljárásság által kiállított tanúsítást vezet vagy vezetett, ennek szövege alá a községi bíró és jegyző aláírását és a községi pecsétet ráhamisítja vagy hamisítottatja s mindezek elkészülte után a hamis okiratot a kölesön megszerzése végett valamelyik pénzintézetnél bemutatja. Ebbe a most körülírt bűncselekménybe egyébként már a magánokirathamisítás is beleolvad, mert hiszen a közokirathamisítás befejezettségének nem szükség-szerű feltétele az, hogy a tettes az általa szándékolt vagyoni haszonhoz valóban hozzá is jusson. Sőt teljesen közömbös az is, hogy az általa hamisított okiratot tényleg felhasználta-e vagy sem. Maga a bűncselekmény előáll már a hamis közokirat elkészítésével, vagy a meghamisítás pusztá megtételével is. Ezzel ellentétben, a magánokirathamisításnál ahhoz, hogy bűncselekmény létesüljön, nem elegendő a hamis okirat előállítás vagy valódi okirat meghamisítása: itt ezekhez a cselekményekhez hozzá kell járulnia annak is, hogy a tettes az ilyen hamis okiratot valóban fel is használja.

A közelmúltban lezajlott farsangi multságokra emlékezve, hozom fel itt, hogy közokiratot hamisít például az is, aki egy olyan községi előljárássági bi-

zonyítványra, mely táncvigalom engedélyezéséhez szükséges, az annak kiállítására hivatali hatáskörrel rendelkező községi bíró nevét ennek tudta és beleegyezése nélkül aláírja. Közokirathamisítás tettese az is, aki egy munkásigazolványt, melyet az 1898:II. t.-c. 2. §-a alapján a községi előljárásság állít ki, — a saját nevére meghamisít abból a célból, hogy ennek révén valamely őt meg nem illető vasúti díjkedvezményt vehessen igénybe. Hasonló büntetőjogi felelősség alá esik például az is, aki a kir. adóhivatal részéről kiállított vadászati jegyet, hatóságilag kiállított utazási igazolványt, avagy útlevélet hamisít meg.

Ha pedig valaki hamis közokiratot állít elő, a közokirathamisítás létesüléséhez nem feltétlenül szükséges az, hogy az így készített okirat a közokiratok valamennyi kellékével el legyen látva, mert joggyakorlatunk szerint elég a tettesnek olyan hamisítványt készítenie, mely alkalmas lehessen arra, hogy valódi közokirat látszatát keltse és a község megtévesztésére, úgyszintén jogsérelem okozására is alkalmas legyen.

Súlyos büntetőjogi felelősséget állapít meg a törvény annak az egyénnek cselekményével szemben, aki a közokirathamisítást *közhivatalnoki* minőségben követi el.

Igy fegyházbüntetéssel járó beszámítás alá esik az a közhivatalnok, aki hivatali hatáskörében hamis közokiratot állít ki, vagy a valódi közokiratot meghamisítja. Lényeges tényálladási elem az, hogy e cselekményéből valakire jogsérelem hármozzék vagy hármozhassék. Az ekként minősülő közokirathamisítást azonban nem követi el az az egyén, aki-

De most, hogy Balog Ábris az éjszaka megbolondult, így az ő révén mégis hazakeveredik valamiképen. Mert a bolondkiséretre öt napot szoktak adni. Öreg honvéd huncut Csuzi Varga István kiszámította, hogy az utat meg lehet tenni három nap alatt, így aztán a megspórolt két napra elmege haza családot látogatni.

Ezért fohászzkodott fel hálatelt szívvel a jó Istenhez, amikor meghallotta, hogy az éjszaka Balog Ábris szerencsésen megbolondult.

Estére kelve megkapta a bolondkiséretet igazoló mindenféle okiratot. Aztán másnap reggel, — miután a főorvos kioktatta és erősen a lelkére kötötte, hogyan viselkedjen, meg hogyan vigyázzon és el ne aludjon a bolond mellett, mert akkor nagy baj lesz, — a zubbony mellzsebébe dugta az iratokot, aztán Balog Ábrissal együtt felcihelődött a személyvonatra.

— Na, most már mehet a gőzkocsi!

Balog Ábris innét ült az ülésen, Csuzi Varga István meg vele szemben, hogy állandóan szemmel tarthassa a bolondot.

De nem igen volt rá szükség!

Balog Ábris jóra való bolond volt. Még el is beszélgettek, mert Csuzi Varga István a főorvos úr tanácsára azzal álltatta szegény fejét, hogy hazaviszi a falujába hosszú szabadságra.

Az idő mult, a vonat zakatolt, a telefonduccok csendes suhanással futottak az ablakok előtt.

Öreg honvéd, Csuzi Varga belefáradt a beszélgetésbe s minthogy az izgalomtól egész éjszaka egy cseppet sem aludt, elálmosodott. Ásitott egyet,

aztán pislogott és nézte a suhanó bokrokat, fákat, legelésző teheneket.

Mintha nem is tehenek lettek volna, hanem libák!

Az a bokor meg — ott a! — nem is bokor, hanem a Jancsi gyerek, amint a hosszú ostorával tereli a libákat a tóba. Ahol a!

Még a szavát is hallotta:

— Édesapám!

Pedig csak a vonat kerekei zakatoltak.

Csuzi Varga István viharvert arcán apró mosolyok táncoltak, nagy, bozontos szempillái mindig laposabbakat pillogtak.

Egyszer aztán úgy maradtak, ahogyan lecsukódtak.

Csuzi Varga István úgy elaludt, mint az édes tej.

Balog Ábris megmozdult, vigyorgott.

Öreg honvéd, Csuzi Varga István meg húzta a lóbórt, hogy csak úgy hangzott a rozoga vasúti kocsí.

Balog Ábris szeme felcsillant. Felállt, egy ideig mereven nézett az öreg honvédra, aztán megzavarodott agyában furcsa gondolat támadt és az öreg felé közeledett.

A vasúti kocsí zörgött, recsegett-ricsegett-ropogott, mintha csak figyelmeztetni akarta volna az öreg bakát:

— Ébredj, Csuzi Varga István! Menten meg-esz a bolond!

De Csuzi Varga István, ahelyett, hogy felébredt volna, még édesebben mosolygott.

nek a kérdéses okirat kiállítása nem tartozik hivatali hatáskörébe. De már e szerint minősített bűntettben mondják ki a bíróságok például azt a községi kézbesítőt, aki az általa teljesített kézbesítés megtörténtét a valóságnak meg nem felelően tanúsítja, úgyszintén azt az állami anyakönyvvezetőt is, aki azt a valótlan tényt igazolja az általa kiállított hivatalos bizonyítványban, hogy az ebben megnevezett személyek előtte polgári házasságra léptek, e hamis tanúsítvány következtében tévedésbe ejtett lelkész aztán az illető feleket egyházi házasságkötésben részesítette.

Idevágó bűncselekményként bírálható el aztán annak a közhivatalnoknak az eljárása is, aki valamely lényeges tényt hamisan vezet be az általa hivatali minőségben vezetett jegyzőkönyvbe vagy egyéb közhivatali könyvbe, vagy az általa szintén hivatali minőségben felvett okiratba, továbbá hiteles alakban hamis kivonatot ad ki, vagy ha a hivatali jegyzőkönyvnek vagy más közhivatali könyvnek lényeges tételét meghamisítja. Például hozom fel itt a joggyakorlatból azt az esetet, hogy — miután a törvénynek egy külön szakaszban foglalt rendelkezése szerint az anyakönyvek és az azokból kiadott hiteles alakú kivonatok és bizonyítványok közokiratok — a közokirathamisításnak most megjelölt cselekményéért bűnhődik az az állami anyakönyvvezető, aki az állami anyakönyvbe a valóságnak meg nem felelő időpontot jegyez be a polgári házasságnak előtte történt megkötésének napjául.

Közokiratot hamisít az a közhivatalnok is, aki egy okiratról hiteles alakban hamis másolatot ad ki, vagy egy hamis másolatra olyan értelmű záradékot vezet rá és ír alá, hogy az az írás egy ere-

deti okirat másolata, ilyen szövegű eredeti okirat azonban valójában nincs. Másként áll azonban a helyzet akkor, ha a másolat hamis ugyan, mert eredeti okirata tulajdonképpen nincs is, azonban az állítólagos másolat adatai valóak. Így például volt olyan eset, mikor egy anyakönyvvezető egy fiatal ember születési bizonyítványát, mint az anyakönyv hiteles kivonatát szolgáltatotta ki, ez a másolat azonban hamis volt, mert az abban eredetiként feltüntetett hivatalos okirat a születési anyakönyvben a valóságban nem volt feltalálható. A Kúria azonban felmentette a vádlottat, mert az ügy adataiból bizonyítást nyert az, hogy a kérdéses anyakönyvi kivonatban szereplő egyéni adatok a valóságnak teljesen megfeleltek s így vádlott cselekményéből jogsérelem senkire nem is háríthatott.

A közokirathamisításnak eddig szóvá tett esetei az úgynevezett *anyagi* közokirathamisítások csoportjába tartoznak, vagyis — amint láttuk — ama cselekmények közé, melyeknek tettese hamis közokiratot készít, vagy valódi közokiratot tartalmának megváltoztatásával meghamisít. Egy másik közokirathamisítási csoport anyagát az ú. n. *értelmi* közokirathamisítás szolgáltatja. Ennek pedig az a tettese, aki szándékosan közreműködik arra, hogy valaki jogai vagy jogviszonyainak lényegére vonatkozó valótlan tények, körülmények vagy nyilatkozatok vezettessenek be a nyilvános könyvbe vagy más közokiratba. Súlyosabban minősülő esete ennek az, ha a cselekményt valaki jogtalan haszon szerzése céljából követi el.

Ha például valaki azért, hogy maga részére a szegényjogon való perelhetés kedvezményét megszerezhesse: az illetékes hatóságnál a saját vagyoni

Hogyan is ébredt volna fel, amikor álmában most ölelte a Vica leányát! A nagy-nagy boldogságtól csak úgy hullámozott a keble. A bolondkísérő irat kikandikáló széle szinte pattogott az oldalzsebben.

Balog Ábris most megállt. Észrevette az iratokat. Nézte, amint a vén honvéd zsebében hullámozott, ropognak. Nézte, csak nézte. Aztán ahelyett, hogy megette volna az öreg komát, óvatos mozdulattal kihuzta zsebéből a bolondkísérő iratokat, a maga zsebébe gyűrte, aztán szépen visszaült az ülésre, mintha mi sem történt volna.

Ez alatt a vonat szép lassan, simán megérkezett Szombathelyre.

Csuzi Varga István vállára esapta a kenyérszakót, fejébe húzta a sapkát, aztán felsőhajtott:

— Na, hála Isten, csakhogy ideérkeztünk!

Belekapaszkodott a bolond karjába, hogy el ne szökhesen, aztán megindultak a kórház felé.

Jó Csuzi Varga István szívében felörvendezett a gondolat:

— Leadom a bolondot, aztán holnap hajnalban odahaza leszek!

Patkós bakancsa vidáman kopogott a járdán.

A bolond sunyított.

Az ügyeletes orvos éppen a folyosón álldogált, amikor Csuzi Varga István megérkezett a bolonddal.

Csuzi Varga István összecsapta bakancsa sarkát, hogy a kenyértarisznya menten balra-átot zötytyent a jobb oldalán és tisztelgett:

— Főorvos úrnak alázatosan jelentem, bolondot hoztam!

A főorvos megkérdezte:

— Hol van a bolond?

Csuzi Varga István rámutatott Balog Ábrisra:

— Itt van, könyörgöm!

Most Balog Ábris is előlépett. Ő is tisztelgett:

— Főorvos úrnak jelentem alássan, nem úgy van a dolog! — mondta határozott fölényeskedéssel.

Az orvos nagyot nézett:

— Hát hogyan van?

Balog Ábris az öreg bakára mutatott:

— Ű a bolond, nem én!

Csuzi Varga István elvörösödött.

Hát hogyne vörösödött volna el! Még hogy ő neki mondja ez a bolond, hogy bolond! Hozzá még főorvos úr előtt! Aztán világos nappal! No, ha nem volna bolond, hát úgy rütyyenténé kupán, hogy menten megbolondulna!

De hát úgy gondolta, hogy a bolondtól sok mindent felvesz az ember.

S ahelyett, hogy megsapta volna, gúnyosan vállat vont.

A főorvos eleinte azt hitte, hogy tréfát akarnak vele csinálni, rákiáltott a két emberre:

— Hát most melyikötök a bolond?

— Ű! — mutatott Csuzi Varga a bolondra.

— Az aztán nem igaz! — csóválta meg a fejét Balog Ábris és ő meg az öreg magyarra mutatott. — Ű az!

és jövedelmi viszonyai felől a valóságnak meg nem felelő adatokat mond be s ilyen módon egy olyan tartalmú helyhatósági bizonyítvány kiállítására működik közre, hogy neki sem ingó, sem ingatlan vagyona nincsen, állami egyenes adót nem fizet, jövedelme pedig nem nagyobb a helyben szokásos napszámnál, a valóságban pedig háza és földje van s ennek folytán állami egyenes adó fizetésére is kötelezve van. Vagy például valaki abból a célból, hogy magának heti munkásbérletjegy váltására szóló igényjogosultságot szerezzen, az erre rendelt űrlapot hamis adatokkal kitölti és a rendőri hatóságnál hitelesítteti. E szerint a törvényhely szerint bűnös aztán az is, aki például törvénytelen gyermekét törvényes gyanánt vezeteti be az anyakönyvbe.

Ide vágó közokirathamisítási bűncselekmények nem ritkák például a telekkönyvi bejegyzésekkel kapcsolatban, főként az ingatlan kétszeri eladásánál. Amikor például az ingatlan tulajdonosa az általa szabályszerű adásvételi szerződéssel eladott ingatlanát a vételár felvétele után s mielőtt a vevő a tulajdonjogának bekebelezését kieszközölte volna, a vevő kijátszásával másnak újból eladja s ez újabb vevő az ingatlanra a tulajdonjogát bekebelezteti. Sőt maga az ingatlan vevője is belekeveredhet ilyen közokirathamisítási cselekménybe akkor, ha neki a vételi ügylet megkötésekor már tudomása van arról, hogy az eladó tulajdonos a szóban forgó ingatlant megelőzően már másnak szerződésileg eladta s az újabb vevő az ingatlant ennek tudatában mégis megveszi és a tulajdonjogot a maga nevére bekebelezteti.

Mindezek ismertetése után most már szóljunk arról is, hogy ki hamisít *magánokiratot*? A törvény meghatározása szerint az követi el a magánokirat hamisítását, aki hamis magánokiratot készít, vagy készített, magánokiratot egészben vagy részben meghamisít vagy meghamisíttat. A bűncselekmény létesüléséhez elengedhetlenül szükséges, hogy a tettes a hamis vagy hamisított magánokiratot arra használja fel, hogy általa valamely kötelezettség vagy jog létezése, megszűnése vagy megváltoztatása bizonyíttassék. Gyakori eset például, hogy valamely cégnek jutalékra dolgozó ügynöke, — tehát nem állandó alkalmazottja, — anélkül, hogy az általa jegyzékbe vett és valóban létező egyének nála megrendelést tettek volna, megrendelőjegyeket állít ki és ezeken a felsorolt egyéneknek, mint megrendelőknak névaláírását meghamisítja s az állítólagos megrendelés teljesítése céljából a cégnek beküldi. Nyilvánvaló, hogy ekként a cég jutalékos ügynöke a hamis megrendelőjegyeket arra használja fel, hogy azokkal a cég előtt a rájuk vezetett néven szereplő egyének fizetési kötelezettségét bizonyítsa s egyben a cégtől őt meg nem illető előleget kapjon.

Ide vágó magánokirathamisítási cselekmény az is, aki például hamis kötelezvényt állít ki és ennek alapján a pénzügyet vezetőjénél kölcsön folyósítását kéri. Vagy aki egy részvénytársaság által kibocsátott s az igazgatóság tagjai által aláírt, de különben kitöltetlen részvényt a jogosított személy helyett, az aláírók tudta és beleegyezése nélkül a saját nevére állítja ki s az ilyen módon meghamisított részvényt egy más pénzügyezettől felvett köl-

— Ejnye, a mindenségit! — tört ki Csuzi Varga István erre a másodszori megvádolásra. — Majd kiviláglik mindjárt, ki a bolond!

A zsebéhez kapott:

— Itt vannak az iratok!

Előakarta rántani az iratokat, de abban a pillanatban elsápadt.

A bolondkísérő iratokat nem találta a zsebében.

— Nos, hol vannak az iratok? — türelmetlenkedett a főorvos, amikor látta, hogy az öreg magyar nem mozdul, csak áll és áll.

Balog Ábris ugyanakkor előhúzta zsebéből az ellopott iratokat és a főorvosnak nyújtotta:

— Itt van-e! — mondta nyugodtan.

A főorvos belenézett az iratokba, aztán mérgesen ráfordult a vén honvédra:

— Hát akkor mit beszélsz, kend!... Hiszen maga a bolond! A teremtséit kendnek!

Öreg honvéd, Csuzi Varga Istvánnal bukfencet fordult a világ. Mindjárt tudta, hogyan kerülhetek az iratok Balog Ábrishoz.

Kilopta a zsebéből, amikor elaludt.

De nem csak ezt tudta az öreg magyar, hanem azt is tudta, hogy az nem elég, ha ő tudja az iratok sorsát, hanem azt a főorvos úrnak is kell tudnia.

Amint így viaskodott magában, az agyába rettenetes gondolat csöppent:

Ha nem segít magán, utóbb még megéri, hogy őt magát fogják itt bolondnak, a bolondot meg eleresztik. Akkor aztán örökre rajta marad a csúfság. Még odahaza is megtudják a falujában!

Megvakarta a fejét és felnyögött:

— Ijnye, a mindenségit neki, de nagyon belekeveredtem a bajba!

Egészen beleizzadt a gondolatba. Tetézte a bajt az is, hogy a főorvos már hívta is az ápolókat s amikor az öregre mutatva, kiadta a parancsot, hogy vigyék el a bolondosztályra, öreg honvéd, Csuzi Varga István rémületében olyan táncot vitt végbe, hogy még a kényszerzubbonyt is ráadták, mert azt hitték, hogy kitört rajta a roham.

Balog Ábris menetlevelét pedig ellátták a szükséges pecsétetekkel és igazolásokkal, hogy a bolondot a kórházba átadta.

Aztán útnak eresztették és hogyan, hogyan nem, másnap szépen megérkezett Rózsahegyre.

Egyenesen beállított a főorvoshoz és szabályszerűen jelentette:

— Főorvos úrnak alázatosan jelentem, leadtam a bolondot!

A főorvos majd hanyattesett meglepetésében s amikor a szabályszerű igazolással ellátott és Csuzi Varga István nevére kiállított iratokat meglátta, azt hitte, hogy álmodik s egy heti lázas telefonálásba került, amíg a furesa történetre világosságot derítettek.

Öreg honvéd, Csuzi Varga István egy egész hétig volt kényszerült bolond.

De amikor kiszabadult a kórházból, meg is fogadta az egy élő Istenre, hogy többet nem vállalkozik bolondkíséretre, ha mindjárt annyi lesz is a bolond, mint a magas égen a sűrű csillag.

esőn biztosítására zálogba adja s így arra használja fel, hogy vele a részvényre való tulajdonjogát bizonyítsa.

Vannak aztán a magánokirathamisításnak bizonyos esetekben fegyházbüntetés alá eső minősített esetei is, melyeknek a törvény részletezése szerint az válik tettesévé, aki a) hamis váltót készít, vagy valódi váltót meghamisít, b) olyan kereskedelmi vagy üzleti könyvet hamisít meg, melynek a törvény feltétlenül vagy feltételesen bizonyító erőt tulajdonít, c) kereskedelmi utalványt, takarékpénztári könyvet, közraktári jegyet, fuvarfeladási vévényt, rakjegyet, vagy más közforgalomban levő értékpapírt hamisít meg, ha azok a papírpénzzel egyenlőknek nem tekintetnek, d) ha a jog vagy kötelezettség értéke, melyre a hamisítás vonatkozik, kétezer pengőt meghalad.

Végül okiratot hamisít az is, aki másnak az aláírásával ellátott, egyébként kitöltetlen iratot az aláíró beleegyezése nélkül vagy tudva, a létrejött megállapodás ellenére tölt ki s ezt az iratot arra használja fel, hogy vele az aláíró ellen valamely kötelezettség vagy jog létezését, megszűnését vagy megváltoztatását bizonyíthassa.

A csendőrnapi megünneplése.

Mióta a *Kormányzó Úr Ö Főméltósága* legfelsőbb kegye ünnepnapunknak rendelte február 14-ét, hatodszor gyűltünk össze emlékezésre és hálaadásra. Ez, eddigi ünnepeink legszebbje volt, mert észak felé lombolt határvölgyek millió testvért öleltettek velünk s köztük ismét ott lehet a magyar csendőr, aki húsz év előtt elparancsoltatott onnan s akivel akkor eljött a rend, a biztonság és az igazságosztás is.

E hatodik ünnepnapon ezer csendőrlaktányán lengett a nemzeti lobogó, ezer templomban kondult a harang és szállott az ima, szállott mély hódolattal régi nagyjaink és hőseink felé, szállott hűséges szeretettel a Legfelsőbb Hadúr életéért és szállott azért, mert megengedett nekünk, hogy munkásai lehessünk az állam rendjének s véle a feltámadás útja további megmunkálásának, amelyen oda jut a nemzet, ahová Isten által rendeltetett . . .

Budapest a róm. kat. tisztikar és legénység a helyőrségi Kapisztrán-templomban misén vett részt, ahol *dr. vitéz Pater Szabó Piusz* m. kir. esperes mise közben szentbeszédében emlékezett meg a magyar csendőrökről, munkájáról és a nemzet életében kiosztott szerepéről. Beszédéből a következő megragadó részt közöljük:

Bajtársak! Csendőrök! Az Egyház a mai napon szent Bálint vértanút ünnepli és az előírt evangéliumi szakaszban Jézus a békeesség megszerzéséről és annak eszközeiről, a kardról beszél. „Ne gondoljátok, hogy békét hozni jöttem a földre; nem jöttem békét hozni, hanem fegyvert”. Az említett evangéliumi szavak lényege az, hogy a béke nem ajándék; a béke az erős munkának az eredménye. Ez az erős munka elsősorban az egyes emberben kell, hogy végbemenjen és kizárólag az ember egyénileg végezheti el azt. Fegyverrel, vagyis erőszakkal. Erőszakkal le kell fogni az alsóbb embert, vagy a rossz hajlamokat, hogy békeesség, rend és csend legyen az emberben. Ne a rossz, hanem a jó uralkodjék benne. Ez a rendnek és ez a csendnek a törvénye!

Bajtársak! Csendőrök! Ha jól megfigyeljük az evangélium említett szavait, akkor rá kell jönnünk arra, hogy ez leginkább a csendőrök evangéliuma. Ti vagytok a csend őrei, tehát a békeességnek is, közvetve a jólétnek, a fejlődésnek is az őre. Nemcsak a magatok békéjének, csendjének, jólétének, hanem a magyar állam, a magyar nemzeti társadalom csendjének, békéjének is az őrei vagytok. A csendőr örökdió a személy- és vagyonbiztonság, a jog és igazság birtokállománya fölött; az ő sas-szeme, éles füle neszezi meg, hol vétnek az egyensúly ellen, hol verik fel a társadalmi békének rendjét, csendjét s így a jólétét. A békének a rendjét, csendjét az egyes embernek az önfegyelem kardja biztosítja, az államnál, társadalomnál pedig a fegyvelmezett csendőr. Ő a fegyelemnek, a megbízhatóságának a kardja, mely a közrendet és közszendet megteremti.

Itthon ép úgy, mint az ország határain kívül: békében ép úgy, mint a világháború idejében, mindenképp nagyok és megbízhatóság tekintetében utólérhetetlen példaképpé bizonnyult a csendőrség. Homlokán ragyog az ország legnagyobb minisztereinek és kiváló államférfiai elismerésének a babérkoszorúja.

Majdnem 60 éve masiroznak fegyvelmezett egymásutánban a magyar élet országútján, hogy vigyázzanak itt a jogra és igazságra, emberre és vagyponra, egyszóval a nagy rendre, hogy közben fejlődhesen és dicső legyen a magyar.

Bajtársak! Alljunk meg ma egy percre: hódoljunk azoknak, akik a hosszú úton soraitokból természetes módon kiléptek, vagy a köteleesség mezején, mint hősök megdicsőültek. Pihenjenek békeességben és csendben, melynek idelent kardos őrsége voltok, Ti pedig, csendőrbajtársak, masirozzatok tovább! Örökdió a magyar föld, a kunyhók és paloták csendje fölött és szerte e hazában minden kicsi őrs lehelje bele a magyar rögbe a fegyelemnek, az erőnek kardos szellemét, hogy csend legyen e hazában: a jogbiztonságnak, az igazságnak és fejlődésnek a csendje. Csendőrök, masirozzatok tovább. Isten vezéreljen és védjen! Legyetek a békének a kardja, a csendnek az őre. Amen

A protestánsok részére *Borbás Antal* m. kir. alesperes tartott istentiszteletet, amelyen így emlékezett meg a csendőrségről:

Csak a rend és a fegyelem és a kettőt összekötő hűség biztosíthatja nemzeti és társadalmi, egyházi és családi életünk szépségét és tisztaságát, biztonságát és megmaradását. Rend és törvény nélkül az emberi életnek se értéke, se értelme nincs. Az igaz keresztyén ember éppen abban különbözik Isten minden más teremtményétől, hogy ő nemcsak a „má”-nak él, hanem a „holnap”-nak is, nemcsak a maga érdekeit nézi, hanem a másét is, mert az igaz ember rendeltetéséhez hozzátartozik, hogy az általános emberi haladásnak a munkása s magának a teremtő Istennek is munkatársa legyen. Szolgálni a társadalmi rendet, őrtállani egy nemzet munkája felett: ez minden igaz keresztyén embernek, de különösen a magyar királyi csendőrök magas és szép hivatása ebben az országban. . . Testvéreim, reátok van bízva ennek a szegény árva magyar nemzetnek a belső rendje és békeessége, vagyona és életbiztonsága. Vigyázzatok rá, ugyanazzal a hűséggel és éberséggel, mint amelyre az előttek járt nagyok, ősök és vértanu hősök példát mutattak. Úgy álljatok ti is mindenkör az emberek sorában, mint akiknek minden szava és cselekedete követendő példa mások szemében. Hogy pedig meg tudjátok állani azon a rendkívüli testi-lelki erővel követelő helyen, amelyre titeket Isten akarata és egy sok megpróbáltatáson keresztül ment nemzet bízalma elhívott és hogy meg tudjátok tartani másokat is az egyház és a haza iránti hűségben, az imádságos munka tiszteltetésében, egymás testvéri megbecsülésében és az emberbaráti szeretetben, ahhoz az szükséges, hogy ti magatok is figyeljétek szüntelenül azokra az isteni és emberi törvényekre, amelyeknek szépségére és tisztaságára, szentségére és igazságára a mi Urunk, az Úr Jézus Krisztus tanított minket.

Istentisztelet után tisztai és legénységi küldöttség *vitéz Falta László* altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője jelenlétében, megkoszorúzta a Hadimúzeumban lévő csendőremléktáblát. Tizenegy óraker a fellebogozott csendőrlaktanya udvarán diszszázlálj, a be nem osztott tisztikar és legénység, valamint külön csoportban a kitüntetett, megdicsért és megjutalmazott tisztek és legénység fogadta *vitéz Falta László* altábornagy, a m. kir.

A csendőrnapról. vitéz Falta László altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, díszíti fel a kitüntetetteket.

A csendőrnapról: Kiosztják a dícsérő okiratokat.

csendőrség felügyelője érkezését. Megjelentek nyugállományú tiszti és legénységi bajtársaink is igen nagy számban. *Vitéz Falta László* altábornagy fogadása után *vitéz Damasy Farkas* ezredes, a budapesti I. csendőrkerület parancsnoka tartott beszédet a Vértanuk szobránál. Beszédét itt közöljük:

Nagyméltóságú Altábornagy Úr! Bajtársak!

A m. kir. csendőrség 58 éves fennállását ünnepeljük. Az évfordulót Kormányzó Úr Ó Főméltóságának magas kegye ünneppé, csendőrnappá emelte.

Ünnepelni ide jöttünk Hozzátok, vértanuhalált halt Bajtársak. Ide jöttünk emlékezni reátok. Eljöttünk, hogy a nemzeti eszme, a mult szent hagyományainak fenntartása, a jelen cselekvő munkájának magasztos gondolatától áthatva, a magyar Nemzet szebb jövőjébe vetett rendíthetetlen hitünkről hitvallást tegyünk.

A mai ünnepnapon az ország valamennyi csendőrlaktányjában zászló leng, hirdeti az ünnepet, de egyben azt is, hogy a csendőr éber szemmel örködik az ország közbiztonsága felett s ha a Hazát belső, vagy külső ellenség, — bárki legyen az, — megtámadni merészelné, a m. kir. csendőrség tántoríthatatlan hatalmas erejébe ütközik.

Ti, néhai Bajtársak, az átkos emlékü vörös forradalom idején a nemzeti eszméért élteteket áldoztatok. A történelem akkori vihara mégis úgy akarta, hogy egységes, szép, nagy Hazánk a tengernyi szerencsétlenségnek és orvtámadásnak áldozatul essék.

Trianon mégis bekövetkezett és rabbilincsbe kényszerített bennünket. Ellenségeink azt hitték akkor, hogy átnoksággal, a történelmi tények meghamisításával a magyar Nemzet ezer éves életfáját végleg kidöntötték és a magyar Igazság napja nem tűnik fel soha.

Megrendült és egy pillanatra, de csak pillanatra megrettent lélekkel néztünk a sötét magyar jövőbe. A reménytelenül fekete éjszakába lehelt számtalan magyar sóhaj a világon senki nem hallotta meg.

És ekkor, a Mohácsnál is szörnyűbb magyar éjszakában a Ti lelketekhez fordultunk, vajha az Úr meghallgatna s a Ti porladó hamvaitok megtermékenyíteneék a magyar földet, a nagy magyar Feltámadáshoz. Nem is esalatkoztunk.

Ostromló fohászainkat és a Ti áldozatkoszorúval övezett lelketek könyörgését a magyarok Istene meghallgatta. Fohászunk erősödve és mind tovább erősödve, végül, mint az orkán száguldott végig a világon s követelte: Igazságot Magyarországnak!

Ekkor a nemzetbe már visszatért az ősi hősi lélek, ekkor már megint talpon volt a magyar. Szívós akarásunk és áldozatos kitartásunk megmozgatta a világ lelkiismeretét. Azután már csak idő kérdése volt, hogy a magyar igazság diadalútján elinduljon s azt mindannyian tudjátok, hogy az idő elérkezett.

Most újból magyar csendőr tollforgatóját lengeti a szél ott, ahol 20 éven át idegen csendőrök közbiztonsági szolgálata azt jelentette, hogy meg kell ölni a magyar lelket.

Isten kegye, Hadurunk áldásos országlása, legfelsőbb vezetőink eredményes munkássága hozta meg a felszabadulás örömeit.

De amíg egyik szemünk az örömtől sír, a másik a fájdalom könnyeitől fátyolozott, mert azokra a magyar testvéreinkre gondolunk, akik még idegen uralom alatt szenvednek s akik a magyar Hazáért csak titokban imádkozhatnak.

Ezer magyar esztendő öröme, bánata világra szóló hőstett kapcsolt össze bennünket az Anyaországához még vissza nem tért véreinkkel. Ez pedig olyan szoros kapocs, amit erőszakkal ideig-óráig lehet bénítani, de a viszontlátás történelmi kényszerűségének útját örökre lezárni nem lehet.

A csendőrnapról: *vitéz Damasy Farkas* ezredes, kerületi parancsnok ünnepi beszédet mond.

A csendőrnapról: Tiszti és legénységi küldöttség megkoszorúzza a Fery Oszkár-utcai emléktáblát. Háttérben néhai Fery altábornagy családja.

Húsz keserves éven át tudtunk hinni csak magáért a hitért, most már a hit mellett itt vannak új erőforrásul a tények is. A sóhajtozások ideje lejárt. Nem kell suttogva beszélnünk, hogy jaj, a szomszéd meg ne hallja szavunkat. Most már követelni fogunk és követelni tudunk, mert van erőnk.

Tűrheti-e az igazságos Isten ezt a zagyva háromnegyed Trianont?! Az a föld, melyen annyiszor apáink vére folyt s melyben őseink pihennek, lehet-e más népek hazája? Zsákmány igen, de csak ideig-óráig. Maradhat-e úgy, hogy ha azt akarjuk, hogy haló poraink szűkebb Hazánk földjében pihenjen, szülőföldünkről dugva kell egy-egy rögöt oroznunk? Azt a rögöt, a mi őseink vérével szerezték s mi, ha kell, vérrel is visszaszerezzük. Mi édes szülőföldünk megszentelt földjében akarunk pihenni.

Mi nem fogunk addig várni, míg a bilincset rozsdá marja le a kezünkről, hiszen félkarunk máris szabad.

A magyar Igazság napja már ontja sugarait. Északon márszétörtte az éjszakát. Feltűnik majd az igazság napja többi határainkon is.

Mi, ma, itt, új fogadalmat teszünk, hogy a hazához hiven, kötelességünket becsülettel teljesítjük és harcolunk vitézül Nagy Magyarorszáért.

Ezzel a fogadalommal helyezem el a kegyelet koszorúját, jelképes sirotokra.

A beszéd után a Vértanuk szobrának megkoszorúzása következett, majd vitéz Falta László altábornagy kiosztotta a kitüntetések, dícséreteket és pénzjutalmakat rövid beszéd kíséretében, ahol kiemelte, hogy az egyénnek juttatott minden elismerés az egész csendőrség nagyszerű munkájának jutalma is. A díszelgés befejeztéül a díszzászlóalj díszmenete következett. Ezután tiszti és legénységi küldöttség megkoszorúzza a Fery Oszkár-utcai tanítóképző intézet falán elhelyezett emléktáblát.

Délben úgy a tiszti, mint az altiszti kar bajtársi ebéden vett részt. A tiszti étkezdében, ahol megjelentek Hász István tábóri püspök és Borbás Antal alesperes, vitéz Falta László altábornagy éltette a Kormányzó Úr Ó Főméltóságát, vitéz Damasy Farkas ezredes, kerületi parancsnok pedig a következő beszéddel köszöntötte a m. kir. csendőrség felügyelőjét:

Nagyméltóságú Altábornagy Ur, kedves Vendégeink, Bajtársak!

A csendőrség sajtósági szervezete következtében ritkán kerül ilyen kedves alkalom, amikor csendőrök ennyien, így, együtt lehetünk.

Eltelnek évek, évtizedek s testületünk valamennyi tagjával nem találkozunk, egymást személyesen legfeljebb futólag ismerjük meg.

És mégis, valamennyien ugyanazon meleg érzéssel vagyunk egymás iránt. Ha az eddig csak névleg ismert bajtárs valami olyat tett, ami testületünk hírnevét emeli, büszkék vagyunk reá, s az örömben osztozunk, testületünk bármely tagjának bánatában pedig egységesen részt veszünk.

Összekapcsolt bennünket a testületi szellem fenkölt érzése, összehoz bennünket az, hogy egyforma önérzettel viseljük a béke katonájának jelvényét és díszét, a büszkén lengő kakastollas tollforgót.

Vértanú bajtársainkért, a harc mezején elesett csendőrhősökért és a kötelességteljesítés közben kidült bajtársainkért ma ismét meggyújtottuk az emlékezés lángjait, jelképes sírjaikra borítottuk a kegyelet koszorúját.

Adassék ezután tisztelet azon bajtársaink emlékének, kik fáradtságos, testületünk szeretetéből fakadó, eredményes munkával hozzájárultak ahhoz, hogy ma a m. kir. csendőrség hatalmas, világszerte ismert, az Állam szempontjából feltétlenül megbízható, de a törvénszegők részére rettegelt erővé erősödött.

Hosszú, küzdelmes idő telt el a csendőrség felállítására óta.

Tudjuk, hogy a csendőrség felállítására csak nehéz alkalmányjogi harcok és sok akadály legyőzése után sikerült.

A csendőrség ezután megmutatta, hogy a Haza és a nemzeti eszme, nélkülözhetetlen támasza és védelmezője.

Örök küzdelem a csendőr élete. Mindig csak másokért, a köz nyugalmaért él. A maga érdeke háttérbe szorul. De teszi ezt azzal a tudattal, hogy ezáltal egyik főszlopa egy halhatatlan célokért küzdő hatalmas erőnek.

A nagy, erőteljes tölggyé fejlődött csendőrség sok vihart kiállt az 58 év alatt.

E kemény tölggyet meg-megrázta az élet vihara, lehullatta egy-egy levelét, egy-két ágát is letörte a vihar, de a nemzeti, hazafias érzés talajában fogant tölggyet kitépni nem tudta.

A különféle áramlatok különféle színekben jelentkeztek, már nálunk, a m. kir. csendőrség egységét azonban megbolygatni nem tudták. Megmaradt mindig a törvény és a nemzeti, hazafias érzést kifejező piros-fehér-zöld színek lelkes, áldozatkész védelmezőjének.

Apoljuk a mult szent hagyományait, mert aki a multnak emlékét nem tiszteli, az nem lehet a jövő harcosa, de e mellett tekintsünk a jövőbe.

A mult példát mutat, a jelen pedig azt követeli tőlünk, hogy a jövő érdekében a tőlünk telhető legtöbbet, legjobbat cselekedjünk.

Nem lehet célunk, hogy a terebélyes tölggy árnyékában pihenjünk. Az új hajtásokat tovább kell ápolni, gondozni, hogy erősödjön és hatalmas legyen. A megállás tespedés, s ennek visszafejlődés a következménye.

Ha pedig a Hazának elszánt és minden ízükben a mában élő harcosokra van szüksége, aki ha kell, az életet is feláldozva, szívük minden dobbanásával küzdenek Nagymagyarországiért.

A csendőrség legmagasabb katonai előjárója áthalva testületünk iránti szeretettől, egy szebb jövő érdekében kifejtett irányító munkásságával a nagy cél felé tekintve, vezet bennünket ezen az úton.

Összeforrt erővel igyekszünk jó alárendeltjei lenni, ebben az irányban is.

Kérem a Magyarok Istenét, adja meg áldását ehhez a munkához. Lehecsünk mi is részesei az eredménynek. Athat bennünket az a felemelő, nemes tudat, hogy ezzel, mi is, hozzájárultunk testületünk fejlesztéséhez.

Köszönetet mondok püspök Úr Ó Nagyméltóságának és a Nagytiszteletű Esperes Úrnak, hogy ünnepünk fényét megjelenésükkel emelték.

Úríttem poharamat, a m. kir. csendőrség jövőjére, az ország első csendőrének, vitéz Falta László Altábornagy Úr Ó Nagyméltóságának egészségére. A magyarok Istene sokáig éltesse! Éljen,

Ebéd végén Hász István tábori püspök mondott beszédet, melyben a csendőrséget, mint a rend és biztonság katonáit üdvözölte, akik munkásságukkal Istennek tetsző világ építői s akiknek sorából sokszor adódik vértanu, hős, valamennyien nagy, nagy lelkek. A csendőr az, aki ezer veszély között szolgálja Istent és a Hazát és aki ezekért meghalni bármikor kész. Örül, hogy püspöke lehet a magyar csendőrségnek is.

Az altiszti étkezében tartott közösebédén a Kormányzó Úr Ó Főméltóságát Rezsőházy Boldizsár alezredes éltette.

Kassán megható ünnepe volt a csendőrségnek. Kilenc órakor a tisztikar és legénység vallásfelekezeti szerint istentiszteleten vett részt, amelyen a honvédség ott állomásozó alakulatainak parancsnokai, nagy tiszti- és legénységi küldöttségek, az összes polgári hatóságok és hivatalok vezetői, valamint Kassa város lakosságának tekintélyes része is résztvettek. A róm. kath. templomban Tost Barna pápai prelátus, felsőházi tag mondott szentmisét. Istentisztelet után Lemhényi Gábor Péter alezredes, a kassai VIII. kerület ideiglenes parancsnoka a misén résztvettek jelenlétében megkoszorúzta a Dóm-templom falában elhelyezett Rákóczi-emléktáblát. Utána a csendőrdíszszázad díszmenetben vonult el a hadtestparancsnok képviselője és a jelenvoltak előtt.

10 óra 30 perckor a csendőrlaktanyában Bíró Kálmán őrnagy méltatta a nap jelentőségét, majd a kerületi parancsnok kiosztotta a dícséreteket és jutalmakat a következő beszéd kíséretében:

Bajtársak! A szolgálat nevében köszönetemet fejezem ki Nektek, kik e kerület területén a felszabadítás munkájában részt vettetek. Nehéz munkát végeztetek, jól végeztétek, csak dícséret és elismerés, gáncs nélkül illet Titeket. Köszöntlek Titeket is, akik azután kerültetek a kerülethez és hiszem, hogy munkátok egyenértékű lesz a felszabadítókéval. Bíró őrnagy Úr ismertette a csendőrség dicső történelmét, nekem ahhoz kevés hozzáfűzni valóm van. De mint minden csendőrnapon, úgy most is emléketekbe idézem a csendőresküti. Tartásotok meg, teljesítsétek fogadalmatokat, őrizzétek a közbiztonságot életekkel és véretekkel. A csendőrség eddig nagy és hatalmas munkát végzett. Nyugodtan állíthatom, hogy az általunk megteremtett közbiztonságnak nem kis szerepe van

Csendőrnapról, Debrecenben Sasady Arthur ezredes osztotta ki a dícséreteket és jutalmakat.

Csendőrnapról. Szombathelyen Dalmy József ezredes, kerületi parancsnok kiosztja a pénzjutalmakat.

abban, hogy Csonka-Magyarország nagyobb lett. De a munka itt nem állhat meg, tovább kell dolgoznunk, hiszen a mostani határokon túl is élnek még felszabadulásra váró Testvéreink. Ha Ti tovább dolgoztok, ha Bennetek lesz erő, magyar katonához, magyar csendőrhöz illő harc készség és bátorság, akkor munkánk nem lesz hiabavaló és nem sokára elérjük mindnyájunk vágyát, Nagy-Magyarországot. Tovább is híven, becsülettel, vitézül!

13 órakor a tisztikar a Schalkházban, a legénység a Palace-szálló éttermeiben bajtársi ebéden vett részt. A tisztikar ebédjén a város katonai és polgári előkelőségei teljes számban megjelentek. Vitéz Heszlényi József vk. ezredes, a hadtestparancsnok képviselője mondott pohárköszöntőt a Kormányzó Úr Ö Főméltóságára, majd Lemhényi Gábor Péter alezredes mondott ünnepi beszédet, amit alább közlünk:

Uraim! Engedjék meg, hogy a m. kir. kassai VIII. csendőrkerület tisztikara nevében hálás köszönetet mondjak magas megjelenésükért, mellyel szerény csendőrnapi fényét emelni méltóztattak. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága elrendelte, hogy minden év február 14-én „Csendőrnapi”-ot üljünk. Ez a nap az 1881. évi III. tc. szentesítésének évfordulója. Ez a törvény a m. kir. csendőrség felállításának törvénye.

Itt, Kassán, az ősi kuruc városban, ma először üljük ezt az ünnepet. Külön öröm tölt el, hogy engem ért az a szerencse, hogy ennek az újra, — nem újonnan, hanem újra — felállított csendőrkerületnek a parancsnoka lehetek és üdvözölhetem Kassa sokat szenvedett polgárságát.

Itt, Kassán volt régen is csendőrség. 1850-ben került ide a császári 5. csendőrezred. Ezek nem voltak a mi elődeink, idegen ajkú, idegen származású zsoldosok voltak. Csak 1883-ban jöttek ide a m. kir. kolozsvári I. számú csendőrkerület székei

csendőrei és Tisóczky alezredessel az élükön, felállították a m. kir. kassai IV. számú csendőrkerületet. Ez a csendőrkerület 1918-ig működött. Húsz sötét esztendő után jöttünk mi, itt vagyunk és itt maradunk, időtlen időkig, örökké.

A csendőrség története rövid. Alig egy emberélet hossza. Oly események, melyek az egész országot érintenék, melyek nagyobb újdonságként hatnának, alig vannak benne. De annál több az olyan szomorú emlék, melyeket e napon fel kell idéznünk. Mióta 1882. újesztendő első óráiban kiindultak a csendőrszázadok útalan utakon az országba, portyázó útjukat sok-sok jeles és jeltelen sír mutatja, Nagy-Magyarországon szerte szét hevernek a sírok. A béke harcaiban betyárok, katonaszökevények, rablók, lázadók ellen védték a csendőrök a békés polgárok életét és vagyonát, az állam nyugalma és hullottak el dicsően e harcban.

Három évtized telt így el, aztán a világháború jött. Az első puskalövéseket az ellenséggel mi váltottuk. A mi határmenti őrszeink érezték az ellenség első lökéseit. Egyidejűleg bent az országban erős kézzel tartottunk rendet, hogy hadseregünk harcba indulhasson. Velük mentek a tábori csendőrök. De nem sokára nagyobbik testvérünknek, a hadseregnek nagy veszteségei voltak. Szüksége volt ránk, hogy ott harcoljunk a sorai között. És mi elmentünk. És mentünk önként, büszkén, boldogan. A lengyel mezőkön, a Kárpátokban, az Alpeselek szikláiban csendőrsírok is vannak, a sok hős magyar sír között. Bizonyítják, hogy itt is megtettük kötelességünket.

Harcoltunk öndílan is. A ma még rabságban sanyalódó Erdély határain csendőrszázadok kísérelték meg feltartani a sok ezerszeres túlerőben levő rabló oláh hordát.

A háborúnak vége lett és az őrző terroristák rohamkései és kézigranátjai újabb áldozatot követeltek tőlünk. Mi vértanukat adtunk a Nemzetnek. Megmutattuk, hogyan kell magyar csendőrhöz híven, vitézül meghalni a nemzeti eszméért. De az idő kereke itt sem állott meg. Jött a béke, a szét-tépett, meggyalázott ország szomorú békéje és a békével kez-

dődött egy újabb, fokozottabb, az erők megfeszítésével végzett alkotó munka. A Csonkaországban dolgozott mindenki, épített mindenki és mi védjük a dolgozót, az építőt, őriztük a közbiztonságot. Munkánk nem volt eredménytelen. Nyugodtan álltunk, hogy az ország minden részén, ahol magyar csendőr és magyar rendőr áll, nyugalom és béke van. Jobb a közbiztonság, mint a világ bármely államában. Munkánk első természet már aratjuk, — itt vagyunk Kassán. Munkánk nem fog véget érni. Tovább dolgozunk. Teremtünk a felszabadult területeken is olyan közbiztonságot, mely mintaképül fog bármely államnak szolgálni. A dolgozó magyar Testvért védjük és óvjuk. Könyörtelenül elpusztítjuk azt, aki lelket, testet, anyagot rombolni, pusztítani vagy mételyezni akar. A mi jelmondatunk: „Híven, Becsülettel, Vitézül!“ Mi megtartjuk csendőreszkünket híven, — Isten előtt fogadtuk. Mi becsülettel végezzük kötelességünket, minket a becsület útjáról eltéríteni nem lehet, mi vitézül harcoltunk a háborúban, vitézül a békében és vitézül fogunk harcolni a jövőben is. Ez így volt, ez így lesz.

Itt az ősi kuruc városban 1906-ban nagy ünnepet ültek. A nagyságos Vezérő Fejedelem dicsőült hamvait hozták haza. Ez is csendőremlék. Egy csendőrezred állott díszőrséget a Nagyságos Fejedelemnek. Nagy, örömteli ünnepünk volt. De még lesz egy ilyen ünnepünk. Az Országzászlók ereklyetartóiban Nagy-Magyarország minden vármegyéjéből összehordott földet őriznek. Ez a föld nem maradhat itt. Ezt vissza kell vinni oda, honnan hozták és Kézdivásárhelytől Pozsonyig, Bártfától Orsováig magyar csendőr kell őrizze, kísérvé a szent rögöt. A végállomásokon magyar csendőr fog díszőrséget állani.

Adjon Isten mielőbb Nagy-Magyarországot!

A nagy tetszéssel, tapssal fogadott beszéd után dr. Zachár István kir. ítélőtáblai elnök köszöntötte a m. kir. csendőrség valamennyi tagját, meghatottan

emlékezve meg a magyar csendőr kiváló teljesítményeiről.

A csendőrnapról, a magyar csendőrrel a napilapok tudósításokban, cikkeken és vezércikkeken irnak. Testvérlapunk, a *Magyar Katonaujság* képekkel díszített, egész oldalas megemlékezéséből a következőket közöljük:

Talán a világnak már valamennyi közbiztonsági intézménye elküldte hozzánk közegeit, hogy meglekintsék, tanulmányozzák — és ha lehetséges, elsajátítsák azt a bizonyos „valami“-t, ami a magyar csendőrt híressé tette. De ez eddig még egyiknek sem sikerült. Vajjon, mi az a „valami“, amit más nép nem tud elsajátítani? Ez — az a szellem, amely ezt a nemes testületet megtölti. Ez a szellem egy ősi katonanépnek, a magyarnak a szelleme: az ősapáktól beleplántált katonaszellem és harciérték remekvérű keveréke. Ez a szellem az édes anyaföld párájából szívja magába a megmagyarázhatatlan ihletet. A magyar csendőrség hármasszója: „Híven, becsülettel, vitézül!“ — ezt a megmagyarázhatatlan és elsajátíthatatlan magyar katonaszellemet fejezi ki.

Az Őrszem ezekkel a szavakkal gondol ránk:

A magyar csendőrség ötvennyolcadik születésnapját ünnepelte s vele ünnepelt az ország egész társadalma. A magyar csendőrségnek egész különös helyzete van a társadalomban, a társadalom szívében. Nemcsak kítűnő rendfenntartó testületet látunk benne mindnyájan, hanem a magyar férfias erő, bátorság, lovagiasság nagyszerű példaképeit is szeretjük és tiszteljük a csendőrökben. Megközelíthetetlen tisztesség, tisztaság, önfeláldozó kötelességteljesítés, a veszéllyel való bátor és nyugodt szembenézés, egészséges lelki szilárdság jel-

Csendőrnapról. Székesfehérváron dr. Gergely Sándor alezredes ünnepi beszédet mond.

A csendőrnapról, Kassán Lemhényi Gábor Péter alezredes, kerületi parancsnok kiosztja a dícsérő okiratokat.

lemezte mindig a magyar királyi csendőrség tagjait. Ünnepeink mindnyájunk ünnepe; igazi megbecsüléssel és szeretettel köszöntjük őket.

Megemlítjük végül Székely János ny. á. csendőrtiszthelyettes köszöntőjét, amelyet Szolnokon, az ünnepi együttlét alkalmával mondott:

Mélyen tisztelt Uraim és kedves Bajtársak!

Ünnepet ülünk, éves ünnepet. Ez a m. kir. csendőrség országos ünnepe. A mai ünnepünk nevezetesebb az eddigieknél, mert most ültünk össze először, amikor örömmel állapíthatjuk meg, hogy a Trianoni rabbillécs elszakadt s ennek folytán a m. kir. csendőrség működési területe is megnagyobbodott.

Visszajött Kassa, az összeomlás előtti VI. sz. csendőrkörületi parancsnokság székhelye. Vajha adná a jó Isten, hogy a megszállott területeken levő többi kerületek székhelye is mihamarabb visszakerülnének. Közöttük Kolozsvár, hol én mint prb. csendőr, csendőr, II-od altiszt és segédoktató több mint 10 évet szolgáltam és ahová sok emlék fűz s ilyen nem is csak én vagyok.

Köszönetet mondok hazánk nagyjainak, hogy a m. kir. csendőrséget megajándékozták az év egy napjával és azt ünneppé avatták. Külön köszönet azért, hogy minket, nyugdíjasokat is beillesztettek az ünnepség keretébe.

Emelem poharamat Magyarország Kormányzója, Ó Főméltósága, nagybányai vitéz Horthy Miklós és hazánk nagyjai

Csendőrnapról. Bajtársi ebéd Ungváron.

egészségére. Isten éltesse! Isten éltesse a m. kir. csendőrséget és vezérelje továbbra is! Hűség, Becsület és Vitézség!

Immár az egész ország ismeri február 14-e jelentőségét. Szerény ünnepünkről kapott beszámolóik mind arról szólnak, hogy sajtó és a nagyközönség egyaránt meleg figyelemmel vett részt ünnepünk és munkánk értékelésében.

EMLÉKEZZÜNK!

Vénig Sándor szajoli őrsbeli tiszthelyettes 1926 február 28-án éjjel garázdálkodó csoporttal szemben szolgálattelag fellépett. A csoport egyik tagja leszúrta. Sérülésébe 1926 március 2-án Szolnokon belehalt.

Balogh József kismarjai őrsbeli csendőrt egy ellenszegülő a karabélyról lerántott szuronyával 1924 március 3-án agyonszúrta.

Balogh György bátori őrsbeli csendőrt 1915 március 5-én egy katonaszökevény Bátor határában megölte.

Sasvári Kálmán kosárfai őrsbeli csendőrt és járőrtársát, **Sándorcsik András** népfelkelőt 1915 március 5-én egy vonat halálra gázolta.

Székely Lajos felsőmoécsi őrsbeli népfelkelőt a román határszél portyázása közben 1916 március 6-án egy lavina elsodorta.

Geiger József 2. oszt. őrmester, ruszabányai őrsparancsnokot és **Antal Tivadar** ruszabányai alőrmestert 1919 március 8-án román katonák Vámosmárgán elfogták és agyonverték.

Mátyus János karánsebesi szárnybeli csendőr 1915 március 9-én az oroszokkal harcolva, Beniova mellett elesett, miután aznap már kétszer megsebesült. Hősi halála után az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Danes Lajos szabadszállási őrsbeli csendőr, címz. őrmester, 1916 március 10-én az oroszokkal Zadarow mellett vívott harcban elesett.

Szilágyi János lakompaki őrsbeli csendőr, címz. őrmester, az orosz harctéren szerzett ragályos betegségben Matkowban 1915 március 12-én meghalt.

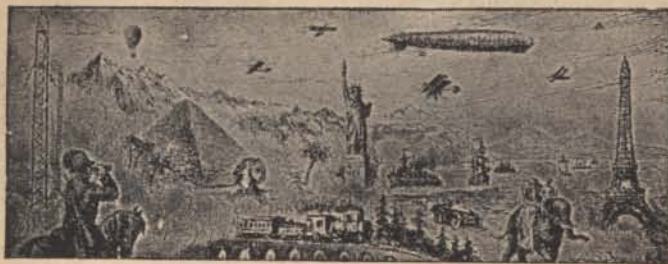
Elek Lajos breznóbányai őrsbeli csendőr, címz. őrmester, az oroszokkal Chocimierz mellett vívott ütközetben 1915 március 14-én elesett.

Simon Imre bogyozlói őrsbeli csendőr, címz. őrmester, nyomozó szolgálat közben 1916 március 14-én a gógai révnél a Sióba fulladt.

Sebrek János felsőszőlőnői őrsbeli alőrmester az oroszokkal Goresti mellett vívott harcban 1917 március 14-én elesett.

Ki tudta?

Scott kapitány, a déli sark egyik felfedezője útiútól visszatérőben az őt és kis csapatát megmenteni ívatott élelmiszerraktár előtt 20 kilométerre 1912 március 29-én rettenetes és hősiesség küzdelem után halt meg az éhség és hidegtől legyőzve.

Portyázás.

A horgászembert rettentően lebecsülik még az igazi halászok is, azt mondják: hogyan lehet egy vízben billegő parafadugót órákon, napokon át nézni? Mi lehet ebben érdekes, mi lehet ebben szórakoztató, mi lehet benne főleg abból, amire halász vadász annyit hivatkozik: a természetben való gyönyörködésből, hiszen hajnaltól estig csak egy dugót lát, otthon pedig, a városi kertben és utcán legalább egy csenevész akác, vagy kajszin mégis csak kitombolhatná az írodában belesűrűsödött természetimádását. Igaz-e ez? — mondják meg a horgászok a halászoknak és vadászoknak, mi nem avatkozunk az ilyen vitákba, mert valamelyik oldalról okvetlenül megverik az embert.

Akik azonban a horgászokat meg merik támadni, számoljanak azzal, hogy az angol világbirodalmat is szembetalálják magukkal, mert hiszen az angolok miniszterelnöke szenvedélyes horgász. És ezen érdemes kicsit komolyabban elgondolkozni. Az angol miniszterelnöknek van annyi jövedelme, hogy a konyháraláló halat piacról is megvehetné, nem ez viszi hát a vízhez. Az is valószínűtlen, hogy egy világbirodalom vezetőjének a szemét az a bizonyos dugó kielégítené. Mégis kell hát ebben a horgászásban valami magasabbrendűnek lennie s ez mégsem lehet más, mint a természet utáni vágyódás. A horgászból csak jogcím, ürügy, szinte azt mondhatnók: városi embernek belépőjegy a természet kapuján. Az igazi ok és hajtóerő, ami a horgászokat a városból kiviszi: a fa, fű, virág, napfény, a tágas égbolt. Az a világ tehát, amiben mi csendőrök benne élünk. Városi emberek, nagy tudósok, híres-nevezetes társadalmi előkelőségek, akiknek az élet a városban mindent megadott, amit megadhatott, szabadidőben szinte gyermekes örömmel fogják a horgászból, arcukon megfiatalító mosoly, a test hirtelen kirugja magából a városi ernyedtséget, a lélek szabadon szárnyal az erdős látóhatár felé, a természet hívja vissza azt, aki elszakadt tőle, de csak látszatra.

Ne bántsuk hát a horgászokat és ne bántsuk azt a bizonyos dugót sem. Ki tudja, hogy az angolok miniszterelnöke mi mindent lát azon a parafadarabkán, amint eltűnődve rátapad a tekintete. Hajóhadak, világrészek sorsát eldöntő szerződések, elhatározások táncolnak a kis dugón s amint a víz örökmozgása ringatja, szelidíti az idegeket, megtisztogatja a gondolatokat is. Ez lehet a magyarázata annak, hogy minden nagyemberben minden korban élt ez az ösztönös vágyódás a természet után. Hogy mi az az átalakulás, amin az embernek az egyszerű nyárfák, rezedák társaságában át kell esnie, mi nem elemezzük, de hogy van ez az átalakulás, azt biztosan tudjuk.

És még valami, amire gondolnunk kell itt. Az

angol miniszterelnök bizonyára sok hasznos, eredményes gondolatot, tanácsot köszönhet fáknak, virágoknak, felhőknek és napsütésnek. Ezek a gondolatok meglehetősen nagy kérdésekre adhatták meg neki nem egyszer a választ. Hát akkor a mi mindennapos kis csendőri problémáinkban még inkább hasznát vehetjük annak, ha a mi élettársainknak, fáknak és virágoknak a véleményét meghallgatjuk egyszer-egyszer. Aki ért a nyelvükön, soha becsületlen, káros, hiú, önző dolgot nem hall... És akármilyen furcsa világot élünk, azért ez is csak valami. Persze, aki azt várja a nyárfától, hogy a holnapi tözsdeárfolyamokat szelek szárnyán a fülébe sugja, avagy árulja el a rezeda, hogy a hivatali előd mikor megy nyugdíjba, maradjon csak otthon a flaszteren. Ezen a nyelven ugyanis a nyárfa és rezeda nem ért...

Röppentyű a neve az állítólagos új amerikai csodafegyvernek. Hogy eszik-e, vagy isszák, mire és hogyan kell használni ezt a legeslegeslegességűbb szenczációt, az nem tűnik ki a tudósításból, csupán arra történt hivatkozás, hogy a németek hajdani büszkeségét, a „Kövér Bertá“-nak nevezett ágyút is lepipálja. Hogy miben s hogyan pipálja le, azt szintén nem tudjuk. Mindegy: két dolog itt a fontos. Egyik az, hogy szenczáció, másik az, hogy valami valamit vagy valaki valakit lepipál. Nem haragszunk ezért az ujságírókra, mert hiszen rengeteg ujságolvasó kizárólag az ilyen lepipálós szenczációért veszi meg az ujságot.

És azt sem vonjuk kétségbe, hogy az utóbbi idők fegyverkezési hírei jóhiszeműen kerülnek az ujságjainkba, külföldi források nyomán. De ha napról-napra megfigyeljük és összegezzük ezeket a híreket, kialakul az a kép, ami nekünk már nem tesz szik. Mindig Anglia, Amerika fegyverkezik, mindig ők szavazzák meg a milliárdokat és milliárdokat, mindig ők készülődnek napi ennyi- és ennyiezer repülőgépgyártásra és természetesen, amerikai gép repül már talán húszezer kilométert is óránként, amerikai vagy angol jóformán minden öldről származó szenczáció. Hogy mennyi mindezekből a nyers igazság és mennyi a külföldről nem is egészen céltalanul és a maguk szempontjából nem is olyan jámbor csacsisággal terjesztett kitalálás, nagyítás, ijesztgetés, hangulatcsinálás, hirtelenében ne számítgassuk. De még ha minden betű nyers valóság lenne is ezekből a sokszor fantasztikus hírekből, akkor sem láthatjuk be, miért kell ezt nap-nap után a reggeli kávé mellé, vagy még inkább a reggeli szalonna mellé a magyarnak feltálatni?

Az egyszerűbb magyar végre is azt fogja mondani: — Kutyaterejtette, hát ami vas, acél és puskapor van, az most már mind egy szálíg az angliásoké, meg a jenkieké?! Hát maradt-e nekünk is valami, avagy csupán csak a furkósbot? Oszt elég lesz-e az ilyen csudasok ördögösség ellen?

Amit ugyanis a magunk hadseregéről a mi népünknek tudnia kell, azt igazán a legreálisabb kezekben adjuk a tudomására. A mi csodafegyvereinkről nem esik szó és pedig két okból: ha van ilyen, akkor azért nem, ha pedig nincs, akkor ugyebár ezért.

Nem tudjuk hát, mi értelme és magyarázata van annak, hogy viszont bizonyos nagyhatalmak haderejét ilyen félelmetes színben lássa a magyar

A budapesti csendőrtiszti kar február 18-i táncestélyéről.

nemcsak a kávéházi asztalnál, ami még a kisebbik baj, hanem Bugacon is. Amit ugyanis Bugacon olvasnak az emberek, az ott beleragad a koponyába és aztán dinamittal sem lehet azt onnan kiverni, hogy az ellenkezőt betölcsérezhesse másvalaki. Őszintén megmondjuk, mi nagyon egyszerűen oldanánk meg ezt a kérdést: nem íránk az ángliusról, meg a jenkiről soha ilyen véres-fegyveres dolgot, ellenben időnként megírnánk, hogy a magyar hadseregnek múlt héten készült el — mondjuk — a húszadik géppuskája, de a jövő héten már a harmincadik is meglesz...

Mert ha Bugacon ezt és csak ezt olvassák, akkor nem gondolnak olyan szívszorongva az ánglius csodapuskára és a magyar furkósbotra, hanem azt mondja egyik a másiknak: — Hallja kend? Meglesz a harmincadik! Én votam masingeveres, hát majd odapörkölünk...

Vagy talán nem így kellene beszélni Bugacon?...

A galántai örs valutacsempészeket fogott. Bizonyos Weisz Lipót és társai akartak Palesztinába menteni egy kis pénzmagot, bizonyára nem arab-célokra, ami különben már nem ránk tartozik. Maga a valutacsempészség sem egészen új és szokatlan jelenség a magyar történelem utóbbi éveiben, talán évtizedeiben sem. Hiába, mi mindig lovasnép voltunk és csak úgy tudtuk meginni a lótejet, ha dollárbankók dagasztották degeszre a zsakettünket, azaz mit is beszélünk, hiszen nem jártunk mi még akkor zsakettben...

Mindegy, azért a Weisz csempészett egy kis cseppnyi valutácskát a már kicsempészett tengerhez. Bizonyára ő is lovasember és tudja, hogy manapság akkor csúszik le a nyeregből az ember, ha nincs valutája. Egyszóval, ezek már megszokott dolgok, ellenben azt újra szóvá kell tennünk, hogy nem minden valutasiber szökik expressz vonaton és lukszusautón, főútvonalon. Ez a Weisz is mellékúton iparkodott át szlovák területre. Nemrégiben megírtuk, hogy jó lesz vigyázni ezekre az árkonbokron kiosonó batyus csempészekre, valutaszöktezőkre, mi a határon vagyunk és a határunk túlságosan nyílt, alkalmas az ilyen kirándulásokra. A galántai örs a hír szerint nyakon is csipett egy ilyen címeres gonosztevőt. Ez azt mutatja, hogy ahol a csendőr éberen segít a közvetlen határőrizetre hivatottaknak, ott mégis csak nehezebb csak úgy átosonni a határon. Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy tömérdek pénzről, tömérdek magyar munkásember, tisztviselő, katona veritékéről, becsületes munkafilléjéről van most szó. Mentsük belőle a menthető!

Ha a legközelebbi számunk egyikében olvasunk majd a valutacsempészek hazaárulásáról, — e bűn ugyanis nem más — rántsa meg minden csendőr keményebben a puskaszíjat s úgy induljon el szolgálatba a hosszú határvonalak felé, elfelejtve ismét, mint annyiszor, hogy mi a fáradság, de ezt a szót is: irtalom...

Kitüntetések, dicséretetek.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága 1939. évi január hó 27-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával:

Horváth László alhadnagynak és *Szerencse* Péter tiszthelyettesnek, — mind a kettő székesfehérvári II. csendőrkerületbeli — nyugállományba helyezésük alkalmából, kötelelességű és értékes szolgálataik elismeréséül a **Magyar ezüst érdemérmét** adományozni méltóztatott.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr okirattal megdicsérte:

A magyar Felvidék visszacsatolásával kapcsolatban a m. kir. csendőrség kötelességében — különleges viszonyok között — buzgó odaadással teljesített hasznos szolgálataiért:

Csabafi András,
Szénási András pécsi IV. és
Szentjobbi János debreceni VI. kerületbeli alhadnagyokat;
Oláh András,
vitéz *Tamasy* István és
Tulipán István debreceni VI. kerületbeli tiszthelyetteseket.

A m. kir. csendőrség felügyelője okirattal megdicsérte:

Fodor Ferenc alhadnagyot,
Bérczes László,
Hargitai János I.,
Szalagy András tiszthelyetteseket,
Mátra József törzsőrmester,
Mogyorós János őrmester (Budapest I. kerület),
Kovács István tiszthelyetteset,
Tölgyes Ferenc,
Bödöcs Antal,
Reményi Vilmos,
Szabó Károly III. (Székesfehérvári II. kerület),
Lepsényi Zsigmond,
Csizmadia Ferenc,
Pongrácz János,
Varga Dénes,
Németh Imre,
Lőrinc László,
Simon Mihály,
Palotás Ferenc,
Jánossy Gyula törzsőrmestereket,
Varga József I. őrmestert (Szombathelyi III. kerület),
Orbán József I.,
Halmos Gyula,
Jakabfi József törzsőrmestereket,
Csizmadia József őrmestert (Pécsi IV. kerület),
Balaton József,
Baranyi István tiszthelyetteseket,
Földi István törzsőrmestert v.,
Varga Pál,
Dobó József,
Székely Antal (Szegedi V. kerület),
Kendi Benedek,
Fogarasi László,
Bényei József,
vitéz *Kalocsai* János,
Barkaszi Miklós,
Fekete Imre I.,

Mészáros János III. törzsőrmestereket (Debreceni VI. kerület),
Tóth János VII. tiszthelyetteset,
Lakatos József,
Zétényi Mihály,
Baráth István törzsőrmestereket (Miskolci VII. kerület),

Szabó Géza tiszthelyetteset,
Nemes József,
Horváth Sándor I. törzsőrmestereket,
Pintér István tiszthelyetteset,
Arany István törzsőrmestert v.,
Erdős Ferenc törzsőrmestert,
Balogh János II. őrmestert (Nyomozó osztály).

Eredményes és hasznos szolgálatokért:

Kerekes Pál,
Németh Pál tiszthelyetteseket,
Deák Albert szv. tiszthelyetteset,
Puha József,
Kishalmi István,
Hajnal István,
Papp Károly,
Egerszégi Zsigmond törzsőrmestereket (Budapesti I. kerület),
Novák Kovács Imre,
Németh József I.,
Bertalan Lajos tiszthelyetteseket,
Pozsonyi Gábor szv. tiszthelyetteset,
Dencsházi Ferenc,
Nagy János törzsőrmestereket (Székesfehérvári II. kerület),
Magasházi Jenő,
Csordás József,
Porpácz Gyula,
Sipőcz Győző,
Beczők József,
Pusztai Kálmán,
Gábos Lajos,
Tóth János tiszthelyetteseket,
Nagy Péter,
Németh Gyula,
Takács János II. szv. tiszthelyetteseket,
Horváth József XIV.,
Bakonyi Vendel törzsőrmestereket (Szombathelyi III. kerület),
Diósi Ferenc,
Fülöp János tiszthelyetteseket,
Szalay Sándor,
Varga Ferenc IV.,
Lugosi János szv. tiszthelyetteseket (Pécsi IV. kerület),
Kiss Gyula I.,
Győrffy Gábor,
Török Lajos tiszthelyetteseket,
Török Lajos törzsőrmestert (Szegedi V. kerület),
Pusztai Lajos,
Benedek Lajos tiszthelyetteseket,
Kiss Antal törzsőrmestert (Debreceni VI. kerület),
Sánta Péter,
Mogyorósi János,
Vida Márton,
Székely József,
Sárvári József tiszthelyetteseket,
Dévényi Sámuel szv. tiszthelyetteset (Miskolci VII. kerület),

**Czuczai Béla (Csendőrfelügyelőség),
Dabóczi László,
Kutai József,
Göndöcs Ferenc,
Petróczi Mihály tiszthelyetteseket,
Bárdos János törzsrőmester v.,
Cserfai Péter törzsrőmester (Nyomozó osztály).**

**A budapesti I. kerület parancsnoka okirattal
megdicsérte a következőket:**

*Benkő Lőrinc, Erdélyi János II. thtts., Bertalan Sándor,
Bányai Lázár törm. v., Mészáros János II., vitéz Kiss András II. Rácz János törm., Antal János, Majoros Imre, Csipes István, Ladi Gyula és Balogh János I. őrm.-t.*

Nyilvános dícséretre érdemesítették magukat:

Baka József törm. v., Fenyves Joákim, Dobos Sándor I. törm., Polgár Lajos őrm., Erdei István és Márton Ferenc cső.

**A székesfehérvári II. kerület parancsnoka okirattal
megdicsérte a következőket:**

Gál Domokos alhdgy., Kossa Géza alhdgy., Halász Bernát, Sándor Dezső, Koppányi Károly, Madarász Ferenc, Gyárfás József, Horváth-Kalmár Lajos, Gyárfás András, Bósy Albert, Németh János I., Óri Gábor, Szepezdi Gáspár, Molnár Lajos, Kiss László II., Nagy Lajos V., Szalkai Ferenc, Fekete István, Szabó József II., Selmeczi József, Biró István, Horváth Nándor, Szomor István, Varga József IX., Vida Beledék, Óvári Ferenc, Sebestyén József I., Erdélyi Bálint, Vitéz Kerese János, Tóth István, Jakab Imre, Horváth József I., Székely-Abrahám Lőrinc, Csik György, Farkas István, Bakó Lajos thtts.-eket, Tarr Sándor, Pap Ferenc II., Ifi István, Vitéz Horváth István, Valló János, Kiss Zsigmond, Baksai József szv. thtts.-eket, Babos József e. ü. thtts., Vági Imre Horváth János, Szigeti József, Csóka György, Pethő István, Kuti Gábor, Sárvári Antal, Váli-Tóth János, Fenyvesi Károly, Ország József, Szóka Sándor, Horváth István IV., Halmos József I., Horváth Lajos, Farkas Imre, Bodor Károly Bacsa Lajos vizsg. törm.-eket, Balogh József III., Galambos János, Tölgyes István, Kara József, Véghelyi Ferenc, Pethő Károly, Szakács Sándor, Gazi András, Keresztes János, Deák Mihály, Paizs Károly, Dallos János, Szabó János I., Katona András, Pápai Béla, Harmat Ferenc, Fülöp Dénes, Németh Vilmos, Kelemen József, Borbély József, Sánta F. József, Takács György, Vitéz Tatár Balázs, Molnár Ferenc, Pogrányi József, Burján János, Kallai Imre, Bondor Ágoston, Szabó János I., Reményi Vilmos, Nyikos Imre, Tóth Ferenc V., Tóth Lajos, Bagócsi Árpád, Adorján Illés, Soós Ferenc, Molnár Ferenc III., Takács János, Kadarkuti Mihály, Laczi István, Kondor András, Rácz Ferenc, Pesei József, Kovács János I., Erdős Jenő, Végh József, Nagy Sándor V., Várnagy István, Zsengeller József törm.-eket, Csuka István, Szabó Imre, Takács Lajos, Németh Kálmán, Orbán József II., Németh József, Pintér Pál, Szivós János őrm.-eket.

Nyilvánosan megdicsérte:

Izsáki József, Luván István thtts.-eket, Somogyi István, Németh Imre I. vizsg. törm.-eket, Huszár István, Bokor László, Kovács József V., Szemenkei Vilmos, Buzás Kálmán, Sándor István, Szabó Sándor I. törm.-eket, Házi János, Cserjés Imre, Vass István I., Németh Miklós, Samu Vince, Szakál Sándor, Barsi István, Kajári József, Polgár János, Bónyai József, Várnagy Ferenc, Révész József, Keresztes Lajos, Horváth József IV. őrm.-eket, Keszthelyi Gyula, Böröczky Géza, Tankó István, Szakonyi Kálmán, Havas József, Szabó Jenő, Pálmai István, Szabó Zsigmond, Horváth József, Kárpát János, Erdélyi Antal, Fülöp Lajos, Maróti Mihály, Sente László, Németh Dezső, Horváth István I., Kuti István, Horváth Gyula, Göblyös József, Vitéz János, Dombóvári István, Cziráki Károly, Kovács-Major László, Lövei István, Kovács Albert, Vajda József, Zalka János, Csetneki Antal I., Bodó Sándor, Rózsahegyí Ferenc, Csaba Ferenc, Hegyi Mihály, Széles József I., Révfalusi Mihály, Buzási Balázs, Óri Kálmán, Tóth Pál, Burján János, Vitéz Berkó Béla, Torma Gáspár, Korsós Ferenc, Lőrincz Sándor, Malomvölgyi Pál, Rendes Géza, Cserháti Ferenc I., Jóna Antal, Tóth Lajos I. cső.-öket,

**A szombathelyi III. kerület parancsnoka okirattal
megdicsérte az alábbiakat:**

Vitéz Sallai József, Révész Ferenc, Székely József, Mikos Imre, Kenesey Ferenc, Ferenc Sándor, Komlós József I., Tóth Lajos III., Sümegi Ferenc, Csabafi Imre, Várnagy János I., Balázs József II., Dobai Péter, Horváth József III., Rákos János, Kincses József Szócs József II., Szabó Jenő, Csordás Pál thtts.-eket, Fehér József szv. thtts., Harsány Harsány József, Kerék József, Szili Ferenc, vitéz Turóczy Bálint, Lantos Kálmán, Markó István, Tihanyi Ferenc, Horváth József VII., Németh József III., Samu Ferenc, Kiss Imre I., Vitai Pál, Botka József, Molnár Gyula II., Varga János VIII., Kerekes Antal, Kiss Bálint, Veres János, Sudár Lajos, Várfi Imre, Kerék József, Horváth József XIV., Hordós Gyula, Kerekes István, Horváth József VIII., Marton Ferenc II. törm.-eket, Hajdu Sándor, Kovács Pál I., Imre László, Kovács Pál II., Oszkó István őrm.-eket.

Nyilvánosan megdicsérte:

Szabó Sándor I., Sütő János II., Szabó Kálmán II., Bajor György, Soós Sándor, Kiss Ferenc II., Kovács Mihály II., cső.-öket.

Kovács Sándor, Németh Ferenc III., Fekete József I., Kovács Sándor I., Nagy Sándor I., Jenei Máté, Várfi Mihály, Vitályos Sándor, Szabó Pál II., Nagy László II. törm.-eket, Iván József, Tóth Ferenc II., Havasi József I., Dénes Flórián, Moór Ferenc, Szabó István IV., Horváth József XVI., Illés Ferenc, Fekete Károly őrm.-eket, Nagy Antal, Pásztor József, Kardos Ferenc, Visnyei András, Kovács István, Simon Imre cső.-öket és Várnagy Vendel thtts.-t.

A pécsi IV. kerület parancsnoka okirati dícséretben részesítette a következőket:

Harmath György, Papp Lajos I. őrm.-eket, Harmatos Lajos Korsós Ambrus cső.-öket, Varga Gyula őrm.-tert, Málnai Sándor thtts.-t, Potó Lajos, Puskás Antal törm.-eket, Kovács Jenő II. és Barta Sándor őrm.-eket, Havasi András törm.-t, Tóth Lajos III. cső.-t.

Nyilvánosan megdicsérte:

Erdővölgyi János, Farkas József II., Hegedüs Mátyás, Kovács Szabó János, Molnár József III., Csizmadia Ferenc, Balázs Ferenc cső.-öket.

**A debreceni VI. kerület parancsnoka okirattal
megdicsérte:**

Barna István thtts., Csalányi Károly thtts., Hegedüs István II. thtts., Pintér Sándor thtts., Szeverényi László thtts., Sütő Sándor szv. thtts., Varga László thtts., Komlósi Károly törm., Nemes Jenő törm., Tóth Sándor törm., Csizma Sándor törm., Balázs György törm., Gereci Sándor törm., Jámber Ferenc törm., Jenei Antal törm.-eket.

Nyilvános dícséretben részesültek:

Karácsony László thtts., Sebestyén László thtts., Tallódi József thtts., Bárány István thtts., Gerzsenyi György thtts., Kerekes András törm., Veres Sándor törm., Sántha József törm., Nagy Pál törm., Laczkó József törm., Kathi Sándor törm., Szilágyi Károly II. törm. v., D. Somogyi Pál törm. v., Seregélyes Márton törm. v., Geszterédi István törm., Jenei József törm., T. Kiss János törm., Lakatos Imre törm., Lakatos István törm., Madarász Albert törm., Szabó Bálint törm., Végvári Arbert törm.-ek.

**A miskolci VII. kerület parancsnoka okirattal
megdicsérte az alábbiakat:**

Kristóf József thtts., Halász János thtts., Jobbágy Kálmán thtts., Tóth János VII. thtts., Barta Mihály thtts., Kallai János thtts., Kiss Ferenc thtts., Lantos József törm. (v.), Balogh István törm., Kovács Imre thtts., Ligetes János thtts., Tomori Béla törm., Sipőcz József thtts., Csiba Ferenc thtts., Kristóf István thtts., Zombori János törm. (v.), Zsolnai Imre törm. (v.), Nagy Lajos törm. (v.), Lantos István törm. (v.), Tihanyi Lajos törm. (v.), Kapott András törm., Hajnal Sándor törm., Orosz József törm., Kővári Lajos törm., Szalóki

Ferenc törm., Balogh Mihály törm., Gál Lajos törm., Balázs-falvi Demeter törm., Darázs Dezső törm., Hangodi Lajos törm., Madarász Kálmán törm., Nagy József törm., Simon Péter törm., Tamás János törm., Lénárt János törm., Maczkó Mihály őrm., Kecskés István törm., Fekete Ferenc törm., Bajnok László törm., Vajas Sándor törm., Borbély Tamás törm., Polgár József I. törm., Mojzes József törm., Vadnay Lajos őrm., Szuhai Imre őrm., Kasza József őrm., Kövy László törm., Márai Károly törm., Mátyus Antal törm., Baranyai Imre törm., Bárdos Pál törm.

Nyilvános dicséretben részesítette:

Szabó Ferenc I. törm., Nagy Kristóf törm., Deák István törm., Bándi Károly törm., Máté Mihály törm., Palotás Pál törm., Nyitrai János őrm., Szernai Endre őrm., Gere József őrm., Szabó Gyula őrm., Galambos József őrm., Mészáros László őrm., Dudás Antal őrm., Forgó Mihály őrm., Nagy János I., Osgyáni Barnabás őrm., Juhász Mátyás őrm., Horváth Sándor őrm., Fűrjesi Lajos őrm., Gólya József őrm., Gondá Géza őrm., Tóth József őrm., Tóth Gyula őrm., Balogh József őrm., Csala Károly őrm., Nagy Mihály őrm., Várhelyi Pál őrm., Bérczes Sándor cső., Honti Ferenc cső., Varga László cső., Polgár József törm.-t.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Amikor az éjjeli őr elalszik.

Irta: TÓTH SÁNDOR I. tiszthelyettes (Toponár).

1938 június 23-án, 17 óra tájban, a toponári őrsön megjelent a községhez tartozó K. majori uradalom segédtszije és előadta, hogy 1938 június 16-ára virradóra a kastély kertjében két orvvadász két fácánt lelőtt és elvitt.

Az orvvadászokat Réz* László toponári lakos tettenérte és felismerte, de a nevüket nem hajlandó elárulni. Azt is elmondta a segédtszije, hogy Réz jelenleg K. majorban van, az uradalmi gazdasági irodában és ott az intéző és a főerdész kérdezték, de azoknak sem hajlandó az orvvadászokat elárulni. Kért, hogy az ügy nyomozására járót vezényeljen ki. Megjegyezte azt is, hogy nem lesz nehéz kinyomozni az esetet, mert Réznek csak egy-két pofon kell és már is beszél, mint a gramofon. Erre azt feleltem: a tanácsot köszönjük, de nem élünk vele.

Magamat vezényeltem ki vitéz Tóth János III. törzsőrmesterrel szolgálatba. Utunk a K. majori irodába vezetett. Amikor megérkeztünk, az intéző és a főerdész ugyanazt elismételték előttünk, amit már a segédtszije is elmondott a laktanyában. Azután Réz jelenlétében hangoztatták, hogy csak egy-két pofon kell neki és mindjárt elárulja az orvvadászok nevét. Itt is megjegyeztem: pofozva nyomozni nem Magyarországon szokás.

Azután végignézttem Rézen, aki ott állt az iroda közepén, de annyira megvolt törve, mintha gyil-

kosságot követett volna el. Sárga volt, mint a citrom. Az irodából vitéz Tóth III. törzsőrmesterrel kiküldtem és azután az intézőtől és a főerdésztől kérdeztem, hogy mikor és kitől szereztek tudomást az orvvadászatról? Ki tud arról, hogy Réz az orvvadászokat tettenérte és felismerte? Ekkor a főerdész elmondta, hogy már június 16-án reggel jelentette az uradalmi aratógazda, hogy Réz László aznap reggel azt mondta neki, hogy aznap virradóra a kastélykertben vitéz Bura Sándor és Keresztes Béla toponári lakosok két fácánt lelőttek és elvitték. Rézt hajtani is hívták, de azt állítja, hogy nem ment el velük.

Ezideig az őrszel azért nem közölte az esetet, mert arra számított, hogy ő maga is ki tudja nyomozni és akkor a főszolgabíró úrnak maga is bejelentette volna. Itt sietett megjegyezni, hogy már nagyjából úgy is kinyomozta, mert Réz az orvvadászok nevét elárulta, csak egy-két pofon kell neki és akkor azt is beismeri, hogy ő is segített nekik hajtani. Itt észre vettem, hogy a főerdész a sikert saját magának akarta elkönyvelni. Azután megkérdeztem tőlük, hogy voltak-e a helyszínen?

Az intéző azt mondotta, hogy őt az orvvadászat nem annyira érdekli, mint a főerdészt, őt inkább csak Réz éjjeliőr megbízhatósága érdekli. Így ő a helyszínen nem is volt és a csendőri nyomozástól teszi függővé, hogy Rézt az uradalomból elbocsátja-e vagy nem. A főerdész szintén kijelentette, hogy a helyszínen ő sem volt, de nem is tartja szükségesnek, mert Réz úgy is felismerte és elárulta az orvvadászokat. Legsürgősebbnek tartaná vitéz Bura Sándor és Keresztes Béla lakását a fegyverek előkerítése végett átkutatni. A főerdészt megnyugtattam, hogy mindent el fogunk követni, hogy az igazság kiderüljön és a fegyverek kézre kerüljenek. Ezután mi Rézzel kimentünk a helyszínére.

Útközben és a helyszínen beszélgettem Rézzel, aki nekem is elmondotta, hogy 1938 június 16-án virradóra közvetlen a kastélykert mellett lévő két méter magas cirokszárral körülkerített paradicsomkertben éjjeliőr volt. Éjfél után fél 1 óra tájban két lövést hallott, mire a lövés irányába nézett és látta, hogy a kerítésen keresztül vitéz Bura Sándor beugrott a kertbe, ott egy fácánt a földről felkapott és a kerítésen keresztül kiugrott. Ő a kertet megkerülve, kiment a kerítés mellett lévő útra és ott az orvvadászokat, akik az út közepén álltak, 20 lépésre megközelítette. Ott megállt és odaköszönt nekik, hogy „adjon Isten”, mire vitéz Bura Sándor dörmögve csak annyit felelt, hogy „adjon”. Keresztes Béla nem szólt semmit. Megkérdezte tőlük, hogy miféle lövések voltak, de nem feleltek, csak álltak mozdulatlanul. Ekkor ő megijedt és visszament a kertbe. Menet közben visszatekintett, de az orvvadászok akkor is ott álltak mozdulatlanul.

Reggel 4 órakor, amikor őt az aratógazda felváltotta, az esetet elmondta neki. De mivel a gazda nem akarta elhinni, még azt is mondta neki, hogy őt is hívták hajtani, de nem ment el velük. A gazdát kérte, hogy az esetet senkinek el ne árulja.

Ezekután az orvvadászokat egy pillanatnyilag én is beigazoltam láttam. De amikor a kertet körüljártam, Réz előadása és a helyszíni viszonyok között ellentmondásokra bukkantam. Így megállapítottam, hogy a cirokkerítés régi és száraz és a cirokszárak

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

A budapesti csendőr-altiszti kar február 11-i teastjéről. Középen *vitéz Falta László* altábornagy, a. m. kir. csendőrség felügyelője.

oly vékony hevederre vannak rákötözve, hogy azon ember semmi körülmények között sem tudott volna be- és kiugrani, anélkül, hogy a két méter magas rozoga kerítés össze ne dült volna. Így Réznek ezt az állítását lehetetlennek tartottam. Lehetetlennek tartottam azt is, hogy a kertben lévő nagy paradicsom és gaz között az orvvadász egy pillanat alatt olyan biztosan megtalálta volna a fácánt, mert a kerítés magas, azon belátni sem lehetett. Azt is lehetetlennek tartottam, hogy amikor az orvvadászok a fácánt lelőtték és magukhoz vették, Rézt bevárták volna 20 lépésre csak azért, hogy nekik „adjon Istent” köszöntsön. De valószínűtlennek tartottam azt is, hogy az orvvadászok Rézt hajtani hívták volna. Mert bujkáló holdvilágos éjjel volt, így a fácánokat a fáról csak ülő helyzetükből lehetett lelőni. Oda pedig inkább csend kell, mint hajtó.

Ezekután az volt a feltevés, hogy az orvvadászat vagy meg sem történt, vagy pedig teljesen másképpen történt, mint ahogy azt Réz előadta. De mivel akkor már este volt, Rézt otthagytam a kertben őrködni, anélkül, hogy a feltevésemet elárultam volna neki. Sőt minden közbeszólás nélkül el hagytam beszélni, amit akart. Mivel a laktanya közel volt, betértünk a laktanyába vacsorázni és ott vitéz Tóth III. törzsőrmesterrel közöltem észrevételeimet és feltevéseimet és elhatároztuk, hogy az éj folyamán kimegyünk Rézhez a

paradicsomkertbe és meggyőződünk róla, hogy hús lépésről felismer-e bennünket és hangunkat megtudja-e különböztetni?

Úgy is lett. Fél 24 órakor kimentünk Rézhez és amikor 20 lépésre megközelítettük, oda szólt, hogy ki az? Mire vitéz Tóth III. törzsőrmester csak annyit válaszolt dörmögve, hogy „adjon Isten”. Kiderült, hogy Réz erről a távolságról még azt sem tudta felismerni, hogy csendőrök vagyunk. Megkérdeztem Réztől, hogy melyikünk köszönt, mire határozottan azt felelte, „a tiszthelyettes úr”. Tehát a hangot sem tudta felismerni.

Azután odamentünk vele a kerítés mellé, ahol állította, hogy az orvvadász beugrott és azt mondtam neki, hogy ugorjon vagy másszon be a kerítésen. Réz ekkor ingadozott és azt felelte, hogy nem tudja biztosan, hogy ember volt-e, aki a kerítésen beugrott, vagy pedig csak ő képzelődött. Azt mondtam neki, nem baj, csak ugorjon be. Amikor a kerítésre fel akart kapaszkodni, a kerítés összerogyott és eldőlt. Ekkor már határozottan azt állította, hogy a kerítésen senkit sem látott ki- és beugrani és lövéseket sem hallott, azt azonban még mindig állította, hogy két embernek az úton adjon Istent köszönt, de azok nem válaszoltak és nem is mozdultak. Így azokat egyáltalán fel sem ismerte.

A paradicsomkertet a kastélykerttől egy szerűt választja el és attól a helytől, ahol Réz azt

Emlékezzünk! Kolozsvár, Bethlen-bástya.

állította, hogy az orvvadász a kerítésen beugrott, 40 lépésre két embervastagságú cserfa áll. Az egyik az út mellett, a másik pedig, mivel az út ott kanyarodik, majdnem az út közepén és Réz azt állította, hogy a két fa mellett állt az a két ember, akinek ő oda köszönt. Oda mentünk a fához és amikor 20 lépésre megközelítettük, Réz hirtelen megállt és azt mondta, hogy most is ott áll az a két ember. Amikor odaértünk, megnyugodott, hogy nem emberek, hanem két cserfa.

Ekkor már tisztában voltam azzal, hogy Réz hazudik és félre akar bennünket vezetni, ezért hirtelen rászóltam, hogy minket becsapni nem lehet és figyelmeztettem, hogy csakis az igazat mondja, mert az eset úgy, ahogy ő elmondta, nem történhetett meg. Erre azt válaszolta, hogy kénytelen azt állítani, mert a főerdész és az intéző azzal fenyegették meg, hogyha meg nem mondja az orvvadászok nevét, akkor az uradalomból azonnal elbocsátják. Ő hiába mondta nekik, hogy nem ismerte fel az orvvadászokat és az aratógazdának csupán tréfából mondta, azok nem hitték el és követelték, hogy mondja meg, kik voltak az orvvadászok. Kérdésemre, hogy az aratógazdának miért mondta először, hogy orvvadászokat látott és azokat fel is ismerte, azt felelte, hogy ő csak tréfából mondta. Arra nem gondolt, hogy a gazda elbeszéli és akkor neki azt bizonyítania is kell.

Végül kijelentette, hogy az orvvadászat egyáltalán nem történt meg. Ő találta ki az egész mesét. Kért, hogy hallgassam meg, mindent elmond úgy, ahogy történt.

Ekkor bementünk vele a község házára. Ott bizalmi egyének jelenlétében elmondotta, hogy már régebbi idő óta az uradalomban szolgál és a múlt évben, lófedeztetés közben, a ló a mellkasát beszakította. Ezért sokáig kórházban volt. Meg is operálták. Ezt a sérülését az uradalom tekintetbe vette és mivel mást dolgozni nem tud, azért alkalmazza a paradicsomkertben éjjeli őrnök.

1938 június 16-án éjjel a paradicsomkertben levő kunyhóban elaludt, amit nem lett volna szabad tennie. Úgy fél 1 óra tájban felébredt, kiment a kerítés mellett levő útra és ott a két cserfát embernek nézte és oda köszönt nekik, „adjon Isten“, de mivel azok nem válaszoltak, sőt meg sem mozdultak, megijedt és visszament a kertbe. Ott azt gon-

dolta, hogy vagy a segédtsízt, vagy másvalaki öt figyelmeztetése miatt elaludt, elárulják az intézőnek és többet nem alkalmaznak éjjeli őrnök. Ezért elhatározta, hogy ha felelősségre vonják, hogy miért aludt, letagadja és azt fogja mondani, hogy ő észrevette őket, hogy ott jártak, de mivel azt gondolta, hogy orvvadászok, nem mert oda menni. Az aratógazdának pedig csak azért mondta el a meséjét, hogy felelősségre vonása esetén tudjon hivatkozni arra, hogy ő neki is elbeszélte az éjjeli élményét. Azt pedig azért mondta a gazdának, hogy őt hajtani is hívták, mert a gazda másként nem hitte el. Arra nem gondolt, hogy a gazda másnak is elmondja és őt kérdőre vonják. Vitéz Bura Sándort és Keresztes Bélát azért nevezte meg, mert éppen ezek ötlöttek az eszébe.

Amikor a főerdész és az intéző kérdezték tőle az orvvadászok neveit, akkor már tudatára ébredt, hogy rosszat mondott, ezért azoknak eleinte le is tagadta. De mivel azok megfenyegették, hogy az uradalomból kidobják, ha az orvvadászok nevét el nem árulja és azt ígérték, hogy az orvvadászokat nem fogják feljelenteni, ha kilétüket elárulja, ezért mondta nekik, hogy az orvvadászokban a két említett embert ismerte fel. Az is befolyásolta őt ennel, hogy a főerdész és az intéző azzal fenyegették meg, ha be nem ismeri, hogy látta és felismerte az orvvadászokat, akkor a csendőrökkel megveretik. Nekem is azért ismerte be, mert attól félt, hogy az intéző és a főerdész biztatására megverem.

Amikor a nyomozást befejeztem, az intézővel és a főerdésszel az eredményt közöltem, mire az intéző kijelentette, hogy Rézt az uradalomból azonnal elbocsátja, mert nem megbízható. Tanácsomra mégsem bocsátotta el, hanem csak az éjjeli őrség alól váltatta fel és sokkal könnyebb helyen alkalmazta felügyelőnek.

Nem azért irtam le az esetet, hogy dicsekedjem, nincs is mivel. Csupán annyit tettem, hogy fáradtságot nem ismervé, derítettem ki az igazságot és megmutattam az érdekelteknek, hogy a csendőr pofon nélkül is megtudja állapítani, hogy tényleg követtek-e el bűncselekményt, vagy sem.

Vitéz Bura Sándor és Keresztes Béla lakását pedig ok nélkül nem kutattam át és a falusi pletykának sem tettem ki őket.

Bár Réz egy darabig félrevezetett, mégis szoltam az érdekében és így a kenyerét az uradalomban nem veszítette el.

A számtalan rendelkezésre álló eset közül azért ragadtuk ki ezt a nyomozást, hogy rámutassunk arra, hogy a kicsi, jelentéktelen ügyek nyomozása igen sokszor több tanulságot nyújt, mint némely főbenjáró bűncselekmény. Vegyük sorra ennek az esetnek a tanulságait.

A helyszíni szemle fontosságára való utalás már agyoncsépeletnek vélt valami. Pedig nem az. Ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni. Ennél az esetről a járőrök nem sok reménye lehetett arra, hogy az állítólagos bűncselekmény színhelyén, lévén az forgalmas hely, egy hét múlva valamely, a bűncselekménnyel összefüggésben álló elváltozást vagy bűnjelét találjon. És mégis kiment oda. Miért? Mert érezte és tudta, hogy annak, aki egy helyszínes bűncselekményt ki akar deríteni, látnia kell azt a térbeli keretet, amelyben a bűncselekmény lejátsszó-

dott. Itt kapcsolódik bele a nyomozási módszertan egy további alaptörvénye. Az adatokat helytállóságukra, használhatóságukra nézve megvizsgálni és ellenőrizni kell. Az ellenőrzés egyik módja az adatoknak egymással való szembeállítás, miközben azt kell kutatni, hogy az adatok között nem mutatkozik-e ellentmondás. Ennél az esetnél ez a módszeres munka számos súlyos ellentmondást hozott felszínre. Az adatok megbízhatóságának további, igen gyakorlatias és célravezető ellenőrzési módja a kísérlet. A járőr kiadósan és igen ügyesen alkalmazta ezt az ellenőrzési módszert. A tanu-szolgáltatta adatok és a helyszíni viszonyok szembeállítása, valamint a kísérleti úton történt ellenőrzés világosan megdöntötte a tanu előadását és ezáltal lehetővé tette a való igazság megállapítását.

Sokszor hangsúlyoztuk már e helyen, hogy a nyomozó csendőr ne higgyen senkinek, se a sértettnek, se a feljelentőnek, se másnak. Legyen gyanakvó és csupán azt fogadja el készpénznek, aminek a helytállóságát saját maga alaposan ellenőrizte. Hogy milyen okok készíthetnek valakit hamis feljelentés, vallomás megtételére, arra ez az eset is érdekes adalékokat szolgáltat.

Végül a bántalmazás kérdése. Ha a csendőr magáról megfélemlítve, a nyomozásnál, törvényt és szabályt fegyelmetlenül félretelva, erőszakhoz folyamodik, lealacsonyítja magát és súlyosan árt a testület jó hírnevének. Mert szögezzük le: csak az bántalmaz, aki fegyelmetlen, tudatlan és lusta. Hogy tisztán észmunkával, hozzáértéssel és fáradhatatlan buzgalommal is ki lehet deríteni az igazságot, azt ez az eset mindennél jobban bizonyítja. Többet kell forgatnia „A bűnügyi nyomozástan“-t, törekedni kell arra, hogy az abban foglalt bár elméleti, de gyakorlatias irányú ismeretek teljes szellemi tulajdonunkká váljanak és akkor a nyomozás munkáját a legbonyolultabbnak látszó eseteknél is siker fogja koronázni.

Segítettem-e?

(Pályázatra beküldött anyag.)

1937 október 13-án az örskörletemhez tartozó T. községben rendes szolgálatom alkalmával a jegyző arról értesített, hogy Kóró József lakásába betörték és több edényt elloptak. Sietett megjegyezni, hogy nem lesz nehéz kinyomozni, mert a betörést a sértettől külön váltan élő felesége követte el.

Megkérdeztem a jegyzőtől, hogy miért és mióta élnek külön váltan és miért irányul a gyanú az asszonyra. Azt felelte, hogy azért mert csak 2 hete élnek külön váltan és már ő nála is jártak és az asszony azt állítja, hogy az edény őt illeti. Hogy miért élnek külön váltan, azt részletesen nem tudja.

Láttam, hogy részben családi ügygel állok szemben, de mégis megkértem a jegyzőt, hogy a sértettet a kisbíróval hívassa a község házára. Ezt a jegyző készséggel meg is tette. Amikor Kóró a község házára megérkezett, bizalmi egyének nem voltak ott. Kórót leültettem és megkérdeztem tőle, mikor törtek be a lakásába és mit vittek el. Ekkor elmondotta, hogy a vasutra jár dolgozni és ezelőtt 2 nappal, amikor reggel hazulról eltávozott, a konyha ajtaját kulccsal bezárta és a kulcsot szokás szerint a konyha

ajtaja előtt levő nyílásba tette. Este, amikor munkából hazament, észre vette, hogy a konyhában volt edények hiányoztak. Az ajtón külerőszak nyomai nem voltak, a kulcs is ott volt, ahova reggel eltávózása előtt tette.

Akkor én már tudtam, hogy a feleségétől külön váltan él és több, mint valószínű, hogy az edényeket is az vitte el, de mégis megkérdeztem tőle, hogy hát a felesége nem tudja-e, hogy kivitte el, mert hiszen az edényekkel az asszonyok bánnak. Kóró tartózkodva csak annyit felelt, hogy lehet, hogy a felesége tudja.

Közelebb hívtam magamhoz és halkán kérdeztem tőle, miért? Hát a felesége nem mondta, vagy talán nem is kérdezte tőle? Mire azt felelte, hogy a feleségével rossz viszonyban vannak és így nem is beszélnek. Akkor azt mondtam neki, hogy a családi körülményei nem érdekelnek, csak az, hogy a lakásába ki tört be és az edényeket ki vitte el. A nyomozás sikeréhez azonban szükséges, hogy a családi körülményeit is mondja el, annál is inkább, mert bizalmi egyének nincsenek jelen, mi csendőrök pedig titokban tartjuk, amit mond.

Ekkor elmondotta, hogy ezelőtt már 7 évvel házasságot kötött és feleségével ezideig boldogan éltek fiúk is született, aki most öt éves.

Azután elmondotta, hogy ezelőtt 2 héttel egy hétköznapon reggel felesége Kaposvárra a piacra baromfiakat vitt eladni, ő pedig elment a vasutra dolgozni. Amikor délután 16 óra tájban haza ment, felesége még nem volt otthon. Ezért ő gyanút fogott és kiment elébe az országút mellé és ott a füzesben meghúzódva várta. Kevés idő múlva látta, hogy feleségét a szomszédságukban lakó G. J. kerékpáron hozta haza Kaposvárról.

Kiment elébük az útra és feleségét a kerékpárról leszállította. G.-t pedig felelősségre vonta, hogy milyen jogcímen vitte az ő feleségét kerékpáron. G. azt felelte, hogy az úton érte el és azért hozta kerékpáron, hogy hamarabb haza érjen. Azután G. a kerékpárral elhajtott, ő pedig feleségével gyalog ment haza. Amikor haza értek, feleségét is kérdőre vonta, hogy miért késett és miért ült fel a G. kerékpárjára. Felesége szájaskodott és ezért ő arcul ütötte. Mire felesége ott hagyta, a kisfiával együtt hazament a közelben lakó szüleikhez és azóta ott van.

Azután elmondotta, hogy felesége a jegyző irodájában már megmondotta neki, hogy az edényeket ő vitte el. Mivel láttam, hogy bűncselekmény nem fog fenn, azt mondtam neki, hogy hívja vissza a feleségét és éljenek úgy, mint eddig. Lehet, hogy felesége nem rossz szándékból, hanem csak meg gondolatlanságból ült fel a szomszédja kerékpárjára azért, hogy előbb érjen haza. Ez pedig még nem ok a különválásra, sem pedig a válóper megindítására. Kóró kijelentette, hogy feleségét nem fogadja vissza, hanem él egyedül. Az edényeket sem követeli tőle vissza, de mást a háztól nem enged elvinni. Már a munkát is ott hagyta, nem dolgozik, hanem csak iszik. Hogy azután mi lesz a vége, még maga sem tudja. Élelemre nem sokat gondol, mert bánatában és szűgyenyében nem kíván enni. Mikor ide ért előadásában, areszínre megváltozott, idegesen felugrott és sírva mondtotta: Tiszthelyettes úr, hiába dolgoztam, az én életem már nemsokat ér, a szűgyent nemsokáig bírom, mert feleségem és szülei engem kivetnek!

Lelkére beszéltem és megvigasztaltam, hogy legyen nyugodt, az egész ügy semmi, csak egy kis félreértés. Rövidessen feleségével is beszélek.

Megköszönte és eltávozott.

Amikor a községből el akartam távozni, a község utcáján Kóró felesége és annak atyja megállítottak és elpanaszolták, hogy Kórót a felesége ott hagyta és most a ruháit nem akarja kiadni. Én megmagyaráztam nekik, hogy ez nem bűnügy és nem tartozik a csendőrség hatáskörébe. Menjenek a község előljáróságához, ott adják elő panaszukat, az majd elfogja intézni. Kóróné kijelentette, hogy már ott többször is voltak, de ott nem intézték el. Ezek után anélkül, hogy kérdeztem volna, Kóróné atyja azt mondta, hogy semmi köze Kórónak ahhoz, hogy az ő leánya (Kóróné) kivel megy kerékpáron. Erre csak annyit mondtam, hogy az asszonynak a férje parancsol és bizony van köze ahhoz, hogy felesége kivel kerékpározzon. Kóróné pedig csak annyit mondott, hogy nincs abban semmi, hogy őt G. kerékpáron vitte haza. Erre is tudtam volna valamit mondani, de nem akartam, eltávoztam.

Úgy három hét múlva az örsirodában megjelent nálam Kóróné és eldicsekedett velem, hogy aznap Kaposváron a járásbírósnál tárgyaláson voltak és férjét 30 pengőre megbüntették azért, mert őt arcul ütötte. Azonfelül pedig férjét arra kötelezték, hogy a ruháját adja ki. De mivel férje már Kaposváron kijelentette, hogy ruháit nem adja ki, kért, hogy egy járót vezényeljenek ki és a ruháit a férjétől vegyék el.

Mikor megmondtam neki, hogy ez sem a mi feladatunk, akkor azt kérdezte, hogy akkor mit csináljon? Feleletem az volt, hogy menjen vissza a férjéhez, s béküljenek ki. Azt felelte, hogy szülei már nem is engednék vissza, mert amióta férjét ott hagyta, az állandóan iszik, a baromfiakat is mind eladogatja. Attól fél, hogy amikor már mindent eliszik és lezüllik, őt meggyilkolja és azután öngyilkos lesz. Már azt is kijelentette, hogy az egész családot elküldi Boldog csendőr után és azután magával is végez. (Kóróné édes testvére volt Boldog Bizdéri József csendőrtörzsmesternek, akit 1937 október 27-én Erdősokonyán lesből agyonlőttek.) Kérdésemre, hogy örül-e annak, hogy férjét 30 pengőre megbüntették, azt felelte: Tudja Isten!...

Ebből is azt láttam, amit már rég éreztem: nagy baj nincs itt, kár volna ezért a két emberért, segíteni kell rajtuk.

Két nap múlva kivezényeltem magamat szolgálatba. Utközben Kórónak és feleségének megmondtam, hogy negyed óra múlva jöjjenek a község-házára.

Úgyis lett. Negyed óra múlva Kóró, utána öt percre pedig a felesége is megérkezett. Egymás mellé ültettem őket. Bizalmi egyének ekkor sem voltak jelen. Alig szóltam hozzájuk két-három szót, a szomszédságban levő templom harangja megszólalt. Azt mondtam nekik:

— Hallják?! Hallgassák és szívleljék meg, amit a harangszó mond.

Elmondtam nekik, hogy ki mi tett helyesen és mit helytelenül. Természetesen mindkettőjüknek volt igaza is és helytelen viselkedése is. Megnyugtattam őket, hogy az egész dolog semmi és nem ok arra, hogy különváltak éljenek és a bírósághoz jár-

janak tárgyalásra. Azután pedig felvilágosítottam őket, hogy a falusi pletykára ne hallgassanak. Azután figyelmeztettem őket, hogy gondoljanak az ötéves kisfiuk nevelésére, tehát neveljék a gyermeket együtt becsületesen. Felhívtam a figyelmüket a közelgő karácsonyi ünnepekre is azzal, hogy csak akkor lesz nekik is igazi karácsonyuk, ha a karácsonyfa alatt gyermekükkel együtt örvendeznek.

Amikor sok minlent a lelkükre beszéltem és mindketten bizonygatták, hogy úgy van, felálltam és a férjtől megkérdeztem, akarja-e, hogy a felesége visszamenjen. Könnyes szemmel azt felelte:

— Tiszthelyettes úr, ennyi szépet és jót még sohasem hallottam! Valóban úgy van, ahogy a tiszt-helyettes úr elmondta.

Azután az asszonyt kérdeztem meg, hogy akar-e a férjéhez visszamenni, aki ugyancsak sírva jelentette ki, hogy az én tanácsomra hajlandó férjéhez visszamenni.

Kezefogtak, összeborultak és egy-két percig szótlanul sírtak. (Ez a jelenet engem is meghatott. Hány házasság, hány gyermek egész sorsa borul fel azon, hogy alapjában jelentéktelen ellentétek elmérgesednek. Kezefogtam velük és eltávoztak.)

Másnap reggel az utcán találkoztam Kóróné anyjával, aki elmondta, hogy leánya este a község-házáról már nem is ment öhozzájuk, hanem férjével együtt hazament.

A faluban pedig szárnyrakapott a jó hír, mert annak is van szárnya, nemesak a pletykának. Később sokan azt mondták, hogy a csendőrségnek százszor is kalapot emelnek, mert a csendőr a népek ebben is segítségére van. A jegyző és a községi bíró azt is kijelentették, hogy már ők is ki akarták őket békíteni, de rájuk sem hallgattak.

Folyó év tavaszán az örskerületemhez tartozó halastó mellett szolgálatban találkoztam (Kóróval, aki őt társával együtt patakot sáncolt. Feltűnés nélkül félre inttem és amikor odajött, megkérdeztem tőle, hogy megvannak-e szépen a családjával. Azt felelte, hogy szépen megvannak, jobban, mint azelőtt. Csak az a baj, hogy a vasútra nem mehet dolgozni, mert amikor a felesége otthagyta, akkor a vasutat ő is otthagyta és most azért nem veszik fel.

Kérdésemre, hogy mi volt a szándéka akkor, amikor a felesége otthagyta, azt felelte, hogy:

— Tiszthelyettes úr, én is, de azok is, csak a tiszt-helyettes úrnak köszönhetik, hogy élnek, mert ha a tiszt-helyettes úr nem lett volna, már régen alulról szagulnánk az ibolyát!...

Pár nap múlva az örskerületemen keresztül húzódó budapesti—gyékényesi vasútvonalon találkoztam a vasúti pályamesterrel. Kórót is szóba hoztam, dicsértem és tanácsomra a pályamester újból fölvette a vasútra dolgozni.

Ezelőtt két héttel T. községben jártam és Kórónéval a házuk előtt találkoztam. Megkérdeztem tőle, hogy vannak, nincs-e baj köztük, azt felelte, hogy nincs semmi. A férje is meg van nyugodva, mert visszafogadták a vasútra dolgozni. Szeretnék a jószágomat meghálálni, de azt sohasem tudják.

Megnyugtattam, hogy nekem csak akkor lesznek hálásak, ha szép családi életet élnek és a gyermeküket szépen felnevelik és katona lesz belőle...

Tóth Sándor, I. tthts.

Toponár

Bálint Géza tőrm. v. felv.

Már tizennégy esztendeje hordozom vállamon a szuronyos puskát és ha fejemre teszem a tollas kalapot, akkor bizony vág a szemem, mint a kés és... és az emberek, akik nem ismernek közelebbről, kegyetlennek és szívtelennek gondolnak. Pedig meleg és megeső szív dobog a zubbonyom alatt, olyan szív, ami összeszorul, ha bajt, nyomort, elesettséget érez maga körül. De lássuk a nagy pillanatait a multnak, amikkel soha senkinek és sehol nem hivatkoztam, amikért kaptam könnyet, örömkönnyet, köszönöm szót, de a szív legmélyéről jövő olyan hálákat is, amiket pengőkre átváltani nehezen lehet vagy sehogyse...

Kemény tél volt 1929 decemberében. Sziklává fagyott a föld és nehéz élet járt akkor a nagykállói örskörletben a szegényebb viskókban. Egy alkalommal kihallgatásra kellett megidézniem egy napszamos embert. A községi rendőrt küldtem el érte, hogy hívja be a községhez. Hamar visszajött a rendőr és ujságolja, hogy az emberem nem jöhet, mert nincs lábbelije. Járórtársammal együtt elmentem az illető lakására, hogy megnézzem közelebbről a dolgokat. Nem akarom kicifrázni szavakkal azt az égbe kiáltó szegénységet, azt a szívet markoló nyomort, ami ott élénk tárult. Ott feküdt az emberem egy sötét sarokban és kilenc esenevész gyermeke szomorodott a szobában. Meglátszott arcukon a kínzó nélkülözés nyoma. Nem lehetett ott felelősségre vonni senkit semmiért. Csendesen betettük magunk mögött az ajtót és elmentünk egy szabóhoz. Vettem ott az egyik iskolás gyermeke számára egy öltöny téli ruhát, hogy iskolába tudjon járni és az apja számára egy cipőzletben vásároltam bakancsot és eljuttattam hozzájuk.

A másik eset aratási kaszapendülés idején történt, 1934. évben.

A...-i örsön szolgáltam és egy alkalommal a bankban intéztem el valami ügyet, amikor bátortalanul egy vézna kis emberke óvakodott be a fényes üvegajtón. Félvállra vetett kabátja alól elővillant szőrös, szűk mellsontja, s egyik ujja hiányzott az ingének. Zsíros kalapját nyugtalanul forgatta kérges tenyerében és odaállott az elkerítőrács kicsi ablakához. Nehezen tudott szavakat találni arra, hogy kérelmét előadja. — Azért gyüttem — nézett körül révedező szemekkel —, hogy a kamatot most nem tudom kifizetni, mert eddig nem volt kereset. Csak ma akadt munka, a feleségem hajnalba oda indult étlen, markot szedni, innen oda megyek én is. Majd jó hét mulva behoznám a kamatot... — itt elakadt és szemét ráakasztotta a tisztviselőre. — Azt nem!... — hördült fel az, — ha tudott pénzt kérni, akkor fizessen is pontosan, mert a viskója dobra kerül. Érti...!?

A kis ember szemmel láthatólag összeroskadt a szavak súlya alatt. Nekem is megmarkolta valami a szívemet és megmozdult bennem a segíteni akarás érzése. Nem tudtam semmit se szólni, mert valami rideg és fanyar érzés összeszorította a torkomat, de kezem a zsebembe kutattott a pénztárca után és én letettem a 15 pengőt, a kamatot, oda a tisztviselő elé, utána gyorsan kijöttem az épületből, le nem írhatom, hogy milyen érzésekkel.

Számomra, de talán minden bajtársam számára legszomorúbb szolgálat az árveréshez, a végrehajtó részére kirendelt karhatalmi támogatás.

Uj-udvar községben verték meg a dobot egy szegény zsellér udvarán. Ami dobra került, nem volt más, mint egy hitvány süldő, ami sovány moslékon

élhetett, mert csúnya, tartatlan állat volt. De a szegény embernek egyetlen reménye a közelgő télre, amikor a jégszakállú idő megzörgeti kemény ujjával az ablakot. Amikor nincs munka, nincs kereset és a korgó gyomor gyötör. Ezért vált fakóra a falu szegényének az ábrázata és ezért rázta a zokogás a nyomorúságos feleségét, amikor beléptünk hozzájuk a végrehajtóval, hogy elvigyük a malacot. — Mi lesz velünk? — jajgatott az asszony — a földből kiszikkadt a krumpli, az aratórészünk egy tarisznya búza, nem lesz a télen még kenyérnek héja sem...

Valóban megrendültem azon, hogy mennyire földhözvágja őket a szegénység, ha a malacot is eladják a tartozásuk fejében. Itt kell segítenem! Itt valamit kell csinálnom, szól felém valaki... talán az Isten. Megvettem a malacot az árverésen és otthagytam továbbra is a régi helyén az összetákoltt ólban, hadd növekedjék, hadd zsírosodjon, hogy legyen ünnepfényes karácsonya a nehézsorsú ujudvari zsellérnek és jobbsorsot érdemlő családjának.

Azt hiszem, hogy ezért a tetteimért majd az Isten ítélőszéke előtt, ha majd számotvetek földi dolgaimról, nem fog el a rettegés, mert nem egy szerenesétlen magyar testvéremet mentettem meg a kétségbeeséstől, akik a nagyobbkenyerű holnapot már-már nem is várták, nem is álmodták. Akik mindenhonnan csak közönyt, szívtelenséget, elutasítást kaptak és hirtelen jött feljűk a meleggománcú szó, gyorsan nyúlt feljűk a segítő kéz és az értette meg a nehéz sorsukat, akiben eddig mindent gondoltak és mindent vártak, kemény esendőrt, kevésszavú emberét a törvénynek, csak megértő szívet és segítő szánakozókat nem...

Balogh Antal, I. törm. v.
Szentgyörgy.

CSENDŐR LEKSZIKON.

6. Kérdés. Hogyan kell a térképhelyesbítési adatokat bejelenteni?

Válasz. Olyan területről, amelynek a 25.000-es térképe már megjelent, a térképhelyesbítési adatokat 25.000-es térkép alapján kell bejelenteni. A 75.000-es térkép csak szükségéből felel meg, mert a jelek kicsik, zsúfoltak s ez tévedést, pontatlanságot eredményezhet.

A változásokat oleátán vagy oleátákon kell feltüntetni. Azt, ami megszűnt, sárga színnel le kell fedni, az új tereptárgyakat és egyéb változásokat pedig piros színnel be kell rajzolni. Az illesztés célját szolgáló pontokat fekete színnel kell megjelölni. (Legjobb fekete és színes tuszt használni, a sárga színhez pedig vízfestéket. Irón nem jó, sem fekete, sem színes.)

Az eljárás lényege, hogy az, aki a változást bejelenti, az oleátát reáhelyezi a saját térképére és azon a változásokat megrajzolja. Ezt az oleátát azután a térképészeti intézetnél egy ugyanolyan térképlapra reáhelyezik és úgy látják, hogy

mi a változás és hogy a változás miként illeszkedik bele a térképnek abba a rajzába, ami az oleátán nincs megrajzolva, mert nem változott. Hogy ez lehetséges legyen, az oleátán meg kell jelölni (fekete színnel) elegendő számú pontot, amelyek segítségével az oleátát a térképészeti intézetnél is pontosan reá tudják illeszteni a térképre. Ha az alapul vett térképen kilométer-hálózat van, akkor az oleátán ezt kell az illesztés céljára utána húzni (de, természetesen, csak azt, ami a változás környékén van). Oda kell írni a kilométer-hálózat számait is, hogy tudni lehessen, melyik négyzetekről van szó. Ha az alapul vett térképen nincs kilométer-hálózat, akkor az oleátára a változáshoz lehetőleg közelebb illesztési pontokat kell rajzolni. Ilyen illesztési pontokul alkalmasak: a háromszögelési pontok, templom, útkeresztezés stb. és — ha közel esik — a térkép sarka. Az illesztési pontok száma legalább négy legyen. Kettő semmiesetre sem elég.

Ha a változás egymás melletti két térképlapra terjed, akkor az oleátán a két térképlap illesztési vonalát is meg kell rajzolni. Az oleáta-papíros azonban ne legyen túlságosan nagy, mert a nagy papírosan a pontos illesztés igen nehéz, különösen azért is, mert a papíros az időjárás (hőmérséklet, nedvesség) befolyása következtében tágul vagy összehúzódik. Kisebb darab papírosnál ez a hátrány kevésbé van hatással a pontos illesztésre. Nem kell tehát az egész térképlapot oleáta-papírral beborítani, hanem csak akkora darabokat kell használni, amelyek a változások feltüntetésére alkalmasak. Egy-egy oleátán azonban, természetesen, több változást is fel lehet tüntetni, ha azok egymáshoz közel esnek.

Minden oleátára reá kell írni a beküldő parancsnokságot, a keltetést és annak a térképlapnak a számát, amely alapul szolgált.

Azt, ami a térképen még ábrázolva van, de a valóságban már nincs meg, az oleátán sárga színnel le kell fedni. Ha pl. egy tanya, út, vagy kereszt megszűnt, akkor a térképre helyezett és illesztési pontokkal ellátott oleátán a kérdéses tereptárgyat sárga színnel le kell fedni, de nem úgy, hogy az ember egyszerűen sárga foltot rajzol rá, hanem a térképen látható rajzát pontosan utána kell húzni. Ugyanígy a megszűnt tereptárgy nevének az írását vagy valamely meg nem szűnt tereptárgy megváltozott nevének az írását is betűnkint utána kell húzni. Ha azonban például egy darab erdőt kiirtottak (a csak levágott erdő azért még erdő marad), vagy egy darab legelőt szántóvá feltörték, akkor azt a darab erdőt vagy legelőt a pontos határokon belül egészen be kell sárgával festeni.

Az új tereptárgyakat, — amelyek t. i. a térképen nincsenek meg, — ugyanígy kell feltüntetni, csak hogy piros színnel. Az új tereptárgyak nevét és a régié megváltozott nevét is pirossal kell az oleátákra írni.

Az egymáshoz közel eső változásokat ugyanazon az oleátán kell feltüntetni, tehát mind a sárga, mind a piros változásokat, nem pedig külön oleátán a sárgát és külön másikon a pirosat.

Az illesztési pontokon kívül a változásokhoz legközelebb eső olyan tereptárgyakat, amelyek a térképen rajta vannak (szintén fekete színnel) mindig fel kell tüntetni (pl. út, erdőszél, erdőátvágás, vasútvonal, patak), de csak annyit, amennyi a változás megértéséhez szükséges.

De nem elég a változásokat csak rajzban ábrázolni. Rövid, összefoglaló magyarázat is szükséges azokhoz; ezt legjobb annak az oleátának a sarkára vagy aljára írni, amely a kérdéses változást ábrázolja. Tereptárgyak megszűnésénél azt is jelenteni kell, hogy milyen terepfödözlet maradt a megszűnt tereptárgy helyén.

A változások rögzítéséhez szükséges távolságokat lelépéssel kell megállapítani. Mivel azonban az egyes emberek lépései a termettől és a járás sebességétől függően különböző hosszúak, azokat a távolságok helyes megállapítására csak úgy lehet alapul venni, ha a lépésünket átszámítjuk rendszeres 75 cm-es lépésre. Ez az átszámítás úgy történik, hogy a lépő egy olyan távolságot, amelynek a hosszát pontosan ismeri, azonos menetütemben ismételtelen lelép és így megállapítja a saját lépéseinek a valódi hosszát. Ezt azután átszámítja 75 cm-es lépésekre. Most már minden távolságot elég pontosan meg fog tudni állapítani, ha azok lelépésénél ügyel, hogy ugyanazt a menetütemet tartsa. De egyszeri lelépés itt sem elég, a többszöri lelépés átlaga a helyes. Vagyis például, ha először 83, másodszor 87 és harmadszor 86 lépés jött ki, akkor az átlag a három eredmény összege, osztva hárommal (85,3).

A lépésnél a számlálást igen megkönnyíti, ha az ember négy lépést számol egybe (pl. lépésenkint mondja ti-zen-három). A végső szám négyvel szorozva adja a lépések számát.

A községhatároknál mutakozó eltéréseket — különösen terület-átesatolások esetén — szintén fel kell tüntetni és jelezni, hogy a kataszteri felmérés megtörtént-e.

A térképek névrajzát a községi jegyzőnél lévő hivatalos helységnevtárral össze kell hasonlítani és az eltéréseket az oleátákon piros és sárga színűvel feltüntetni.

Ha mód van rá, akkor új települések, parcellázások, gazdasági vasutak stb. helyszín- vagy kiviteli tervrajzát be kell szerezni és be kell küldeni. A tervrajzokat a térképészeti intézet rövid időn belül sértetlen állapotban visszaküldi. Ha a beküldés nem lehetséges, jelezni kell a pontos címet, ahonnan a térképészeti intézet a tervrajzokat beszerezheti.

7. Kérdés. *Katonai parancsnokság meghagyást intéz az őrszhöz, hogy egy be nem vonult tartalékost vezessen elő. A járó az elővezetendőt ügyben, fekvő beteg találja. Elégendő-e, ha az elővezetendő betegségét csak a járó állapítja meg, vagy pedig köteles-e őt a csendőr orvossal is megvizsgáltatni és a betegségről orvosi bizonyítványt beszerezni? Mi az eljárás akkor, ha a beteg talált elővezetendő nem katonai, hanem polgári személy?*

Válasz. Arra az esetre, ha az elfogandó vagy elővezetendő egyén beteg, a Szut. 321. pontja intézkedik olyképpen, hogy a csendőr az elfogást vagy az elővezetést mellőzi, de gondoskodik, hogy az illetőt a községi előjáróság őrizet alatt tartsa. Ha pedig az elfogandó személy veszélyes gonosztevő, őt a csendőr, — egyidejű jelentéstétel mellett, — személyesen őri addig, amíg az illetékes hatóság nem intézkedik, vagy amíg az őrsparancsnok a csendőrt fel nem váltatja.

Az utasítás szövegéből látható, hogy mindkét eljárást csak akkor kell a csendőrnek követnie, amikor olyan egyénről van szó, akit valamilyen oknál fogva, — legtöbbször a szökés veszélye miatt, — a betegsége ellenére, illetőleg a betegsége alatt is őrizet alatt kell tartani. Az ilyeneknél azonban rendszerint elfogásról és nem elővezetésről van szó. Olyan egyéneknél, akiket csak elő kell vezetni, az elővezetés oka rendszerint csekély jelentőségű, a szökésüktől tehát akkor sem kell tartani, ha őrizetlenül maradnak. Ilyen esetben elég, ha a csendőr megállapítja, hogy az illető valóban beteg-e és ezt a felhívó bíróságnak vagy hatóságnak bejelenti azzal, hogy az elővezetést emiatt mellőzte.

Az elővezetendőt csak akkor kell a csendőrnek orvossal megvizsgáltatnia, ha a felhívó hatóság elrendelte, vagy utólag elrendeli. Arra nincs ugyanis joga a csendőrnek, hogy valakit orvosi vizsgálatra kényszerítsen, de az orvos sem köteles a csendőr kérésére valakit megvizsgálni és a betegségről orvosi bizonyítványt kiállítani. Ha a megvizsgálattatás a felhívó hatóság rendelkezése nélkül történt, a költségeit sem térítik meg, nem tekintve azt, hogy az esetek túlnyomórésztben orvos sinces kéznél, hanem a harmadik-negyedik községből kellene őt az elővezetendőhöz hívni, ez pedig fuvarköltséggel is járna.

Azt, hogy az elővezetendő valóban beteg-e, legtöbbször orvosi vizsgálat nélkül is meg tudja a csendőr állapítani. Ha az illető már megelőzően is több napon át ágyban fekvő, valószínű, hogy valóban beteg. A hozzátartozók kikérdezése, érdeklődés a szomszédoknál, a beteg külseje, erőállapota, láza stb., mind támpontot szolgáltat arra, hogy a betegség valóban fennáll-e. De még ha gyanu merül is fel, hogy az elővezetendő a betegséget színleli, a csendőr megelégedhetik azzal, hogy ezt a gyanuját bejelenti a felhívó hatóságnak, ha szükségesnek látja, a csendőr jelentése alapján is elrendelheti az elővezetendőnek, hogy a betegségről terjesszen be orvosi bizonyítványt.

Mindig ezt az eljárást kell követni, akár polgári, akár katonai személy az elővezetendő. Polgári személy elővezetését rendszerint akkor szokták elrendelni, ha tanúidőzésre nem jelent meg, vagy ha kisebb tartamú elzárásbüntetést kell rajta végrehajtani. Ilyenkor a bíróság vagy a hatóság rendszerint amúgy is kötelezi őt, hogy a betegségét orvosi bizonyítvánnyal igazolja, helyesen teszi tehát a csendőr, ha erre a körülményre az elővezetendő figyelmét már az elővezetés mellőzése alkalmával felhívja.

Ismételjük azonban, hogy ennek az eljárásnak csak akkor van helye, ha az elővezetés oka csekélyebb jelentőségű, ha szökéstől nem kell tartani és ha rosszhiszemű színlelés nem látszik fennforogni. Ellenkező esetben, különösen pedig

szökés veszélye esetén, a községi előjáróságot fel kell kérni, hogy az elővezetendőt őriztesse, ha pedig nem elővezetéséről, hanem elfogásról van szó és az elfogandó egyén veszélyes gonosztevő, a csendőrnek őt személyesen kell őriznie addig, amíg az őrsparancsnok vagy a bíróság (hatóság) nem intézkedik.

8. Kérdés. *Mit követ el a gépszín (autógarázs) tulajdonosa, ha másnak a gépszímben elhelyezett gépkocsiját a tulajdonos tudta nélkül használja anélkül, hogy megrongálná? Milyen felelősség terheli akkor, ha a jogtalanul használt idegen gépkocsit megrongálja (pl. árokba fordítja, vagy más gépkocsival összeütközik)?*

Válasz. Három minősítésre gondolhatunk: 1. sikkasztásra, 2. vagyonrongálásra és 3., idegen ingó dolog jogtalan használatára.

A Btk. 355. §-a szerint sikkasztást követ el, aki a birtokában vagy birtalatában lévő idegen ingó dolgot eltulajdonítja. Az eltulajdonítás be van végezve, mielőtt a bíráló a dologgal, bármilyen módon, mint sajátjával rendelkezik.

Nem kétséges, hogy a gépkocsiszín tulajdonosa a reábizott gépkocsinak nem birtokosa, hanem csak birtalója; arra a tulajdonos rendelkezési joga minden tekintetben fennáll. A sikkasztásnak az a tényeleme, hogy „azzal bármi más módon mint sajátjával rendelkezik”, betűszerint való értelmezés mellett erre az esetre is alkalmazható lenne, mert a gyanúsított akkor, amikor a gépkocsit saját céljára igénybeveszi, azzal úgy rendelkezik, mintha a sajátja volna. Mégsem lehet a cselekményt sikkasztásnak minősíteni, mert sikkasztás megállapításához a bírói gyakorlat eltulajdonító szándékot kíván, vagy pedig a dologgal való olyan rendelkezést, amely annak szándékos megsemmisítését, elhasználását, megrongálását, hasznavehetetlenné tételét eredményezi. Ilyen eltulajdonítási szándék ebben az esetben nincsen, a cselekményt tehát nem lehet sikkasztásnak minősíteni.

A vagyonrongálásról azt mondja a Btk. 418. §-a, hogy az követi el ezt a vétséget, aki idegen ingó dolgot *szándékosan* megrongál, vagy megsemmisít. Ebből mindjárt láthatjuk, hogy itt vagyonrongálásról sem lehet szó, mert a gépszín tulajdonosának nem az volt a szándéka, hogy a gépkocsit megrongálja, hanem csak, hogy használja, még ha ezáltal (a gépkocsi elhasználódásának növelésével) annak értékét csökkentette is. A baleset folytán történt megrongálást szintén nem lehet vagyonrongálásnak minősíteni, mert az sem szándékosan és főleg nem vagyonrongálási céllal, hanem véletlenségből történt.

Megmarad tehát a harmadik minősítés: a Kbt. 127. §-ába ütköző tulajdon elleni kihágás. Ezt a kihágást az követi el, aki idegen ingó dolgot tudva jogtalanul használ és ezáltal azt megrongálja vagy értékében csökkenti, vagy a jogtalan használat által egyéb módon kárt okoz. Ennek a kihágásnak már minden tényelemét megtaláljuk az elkövetett cselekményben. Az értékesökkenést a bírói gyakorlat minden jogtalan használat esetében fennforogni látja akkor is, ha külsőleg nem lehet felismerni. Így pl. megállapítja a bíróság az értékesökkenést, ha valaki a más lovát vagy kocsiját jogtalanul használja anélkül, hogy a lovon, vagy a kocsin az értékesökkenést külsőleg fel lehetne ismerni. Még inkább megállapítja ezt, természetesen, gépjárműnél, amelyről köztudomású, hogy minden egyes használattal, — ha kis mértékben is, — használódik, kopik, teljesítőképessége a megtett kilométerek számával csökken, stb. A gépszíntulajdonost tehát e kihágás miatt kell a sértett magánindítványára a kir. járásbíróhoz feljelenteni.

Természetes, hogy a jogtalan használó emellett kártérítéssel is tartozik. Kártérítést a büntetőbíróság is megállapíthat, de azzal a sértettet polgári perútra is utasíthatja.

A feljelentés másolatát célszerű az elsőfokú iparhatóságnak (főszolgabíró, polgármester) is megküldeni, mert az 1936. évi VII t.-c. 19. §-a szerint attól az iparostól, akit olyan cselekmény miatt, amely szakmai megbízhatóságát kétségessé teszi, három éven belül háromszor (engedélyhez kötött iparnál kétszer) jogerősen elítéltek, az iparengedélyt el lehet vonni. Egy eset nem elég az iparengedély elvonásához, azért célszerű, ha az iparhatóság azt nyilvántartja, hogy ismétlődése esetében az iparengedély elvonása iránt intézkedhessék.

Ki tudja?

Milyen messze van a Nap a Földtől?

Gross Frigyes ny. járásőrmester

Február 9-én, életének 81-ik évében Brassóban meghalt Gross Frigyes ny. járásőrmester.

Ha csak annyit jelentene is számunkra a gyász-hír, hogy újra elvesztettünk egy hűséges, öreg bajtársat, akinek lelkében az idegen világ közepette is utolsó lehelleltéig benne lobogott a magyar csendőrség olthatatlan szeretete, akkor is kegyelettel küldenék sírjára az emlékezés virágait. De Gross Frigyes járásőrmester ennél sokkal többet jelentett: fogalom volt. A magyar csendőrnek hűségbe és becsületbe öntött szobra volt. Pályafutása végigkísérte a magyar csendőrség történetét az első magyar vezényszótól a világháború vérözönéig s e nehéz küzdelmes pályafutás sohasem teremtett a számára egyebet, mint szakadatlan munkát, de dícséretet és elismerést is a maga és mindig forrón szeretett testülete számára.

Gross Frigyes ny. járásőrmester erdélyi szász családból származott. 1858-ban született Besztercén. 1875 november 1-én avatták fel az akkor még német szolgálattel nyelvű cs. és kir. 10. országos csendőrpáranoksághoz. 1876-ban, amidőn az erdélyrészi csendőrség m. kir. csendőrséggé változott, Gross Frigyes az elsők között volt, akik nagy lelkesedéssel léptek az immár magyarrá lett erdélyi csendőrség szol-

gálatába. Két évvel később: 1878-ban már címzetes őrsvezető, őrsparancsnok, három év múlva, 1881-ben

őrmester, 1904 március 1-én pedig a legelsők között nevezték ki az akkor rendszeresített járásőrmesteri rendfokozatba.

MEGJELENT 1939 ÉVI FŐÁRJEGYZÉKÜNK! K É R J E. B É R M E N T V E M E G K Ü L D J Ü K

Mezőgazdák
agja
indig
inőség

K Ö Z P O N T:

BUDAPEST, V. KERÜLET,
ALKOTMÁNY-U. 29. SZÁM.
Telep: Nyugati p. u. XX. r.

K I R E N D E L T S É G E K:

Debrecen - Győr - Lepsény - Nyíregyháza - Szolnok - Szombathely.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

TELEFON: *1-273-88, 1-112-36.

TÁMOGASD

A HANGYA

SZÖVETKEZETET, MERT EZZEL
magad és családod
JÓLÉTÉT MOZDÍTOD ELŐ

A legnagyobb csendőrségi szolgálattel könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatatlát külön körlevelekkel hirdetjük.

Teljes 41 évig szolgált a testületben és e hosszú idő alatt megszakítás nélkül közbiztonsági szolgálatot teljesített. 1885-től 1916-ig, harminchat éven át volt a magyar-román határon fekvő predeáli őr parancsnoka, ami nemesak közbiztonsági és állambiztonsági szempontból volt megtisztelő feladat a számára, hanem azért is, mert ezen a fontos és a Balkán felé igen forgalmas vasútállomáson a magyar csendőrség méltó képviselője a felsőbbség igen nagy súlyt helyezett. Erre a feladatra addig, amíg Gross járásőrmester szolgált, soha más szóba nem jöhetett.

Kiválóan értékes, hűséges szolgálata nem maradt elismerés nélkül: a háború előtt egyike volt a legszebben feldíszített altiszteknek. Bel- és külföldi kitüntetések egész sora díszítette a mellét, többek között pl. az arany és a koronás ezüst érdemkereszt, a díszérem 40 évi hű szolgálatokért, a német Vörös Sas érem, a német koronarend érme, továbbá még a háború előtt adományozott román kitüntetések: a Serviciul Credincios érdemkereszt I. osztálya és érdemérme, a Bărbăție si Credință bronzérme, az 1913. évi balkán háború román emlékérmé stb.

A mindig munkához szokott, pihenni sohasem tudó öreg katona, aki nem türt maga körül dologtalan embert, ezt az elvét önmagával szemben is szigorúan érvényesítette. Nyugállományba helyezése után a brassói Czell Frigyes és Fiai cég szolgálatába lépett és ott 1938-ig, tehát még 22 éven át mint tisztviselő működött. Teljes hatvanhárom éven át dolgozott szünet nélkül...

A világháború alatt öt tiszt fia volt a haretéren, közülök négy tényleges tiszt. Elekes (Gross) Rezső alezredes, a szegedi csendőr kerületi parancsnok helyettese és Tömösvölgyi (Gross) Alfréd ny. csendőrszázados az elhunytban édesapjukat gyászolják.

Mint annyi sok testvért és bajtársat, Gross Frigyes ny. járásőrmestert is elszakította tőlünk Trianon. De a szuronyok csak testi fegyverek; a lélek átszárnyal felettük. Odaszállunk most mi is a brassói temetőbe és tisztelegve búcsúzunk a magyar csendőrség büszkeségétől, a minket mindig vissza-visszavárt öreg bajtárstól! Addig is, amíg piros-fehér-zöld szalagos koszorút helyezhetünk majd a sírjára ezzel a felírással: Eljöttünk — Magyar csendőrök.

Dieséreték. A pécsi IV. kerület parancsnoka dicsőre okirattal látta el: Harmath György, Papp Lajos I. és Varga Gyula őrmestereket, Harmatos Lajos és Korsós Ambrus csendőröket. Nyilvános dicsőretben részesültek: Erdővölgyi János, Farkas József II. és Hegedűs Mátyas csendőrök.

Fegyverhasználat. A pilisi őr járőrért folyó hó 20-án 1–2 óra közötti időben a Verbószki-féle kocsmában Dubaj István pilisi lakos pusztakezével megtámadta és a járőrtárs szuronyát megragadta. Kerekes csendőr a támadás elhárítása céljából Duhaj ellen szuronyfegyvert használt. Duhaj sérülése 8 napon belül gyógyul. A kivizsgálás folyamatban van.

Csendőregyének megtámadása. A pétervásári őr körletében lakó dr. Deutsch Béla izraelita ügyvédet, lakásának nyílt folyosóján, folyó hó 17-én 24 órakor két ismeretlen egyén megtámadta és pusztakezével fojtogatta. Az őr állományába tartozó Labancz József törzsőrmester v. a támadókat szolgálaton kívül tettenérte s velük szemben a kardját használta.

*mindent vásárolhat meg
bizható minőségben, legkedve-
zőbb fizetési feltételek mellett*

a TRIBON

RT. - NÁL

BUDAPEST ÜLLŐI UT 14

**49 ÉV ÓTA
FENNÁLLÓ CÉG**

MÁRER

UTÓDA

**EGYENRUHÁZATI
I N T É Z E T E
BUDAPEST
VIII., BAROSS-TÉR 9. SZ.
TELEFON: 139-528**

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Szakképzett egyenruhaszabóság

A támadók elfutottak, így nem volt megállapítható, hogy a kardhasználat kövekeztében megsérült-e valaki. A menekülő tetteket Labancz törzsrőmester v. üldözőbe vette. Egyik menekülő üldözés közben pisztolyából egy lövést tett a törzsrőmesterre, A lövés nem talált. A tettesek kilétének megállapítására a nyomozást az őrs bevezette.

Csendőraltszti teast Budapest. Február 11-én este 20 órai kezdettel táncal egybekötött teastet rendezett a bpesti csendőraltszti kar a bpesti csendőraltszti társalgóban. Az esten megjelent vitéz *Falta László* altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, akit *Gádory József* alezredes, az altszti társalgó elnöke és a társalgó tisztikara, valamint a teast rendezősége fogadott, továbbá vitéz *Nemerey Márton* tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese, *Szűtsy Imre*, a m. kir. csendőrség felügyelője mellé beosztott, tábornoki teendőkkel megbízott ezredes, vitéz *Sáray Ferenc* ezredes, a honvédelmi minisztérium 20. osztályának vezetője, *Madacsay Imre* ezredes, a belügyminisztérium VI/b. osztályának vezetője, dr. vitéz *Damasy Farkas* ezredes, a budapesti I. csendőrkörületi parancsnoka, *Raskó Alfréd* alezredes, *Mátray Ferenc* alezredes, *Láday István* őrnagy, *Czegledy Jenő* őrnagy, *Réti Miklós* g. százados. Az altszti kar és családtagjaik majdnem teljes számban részt vettek a jól sikerült teastélyen, mely a legjobb hangulatban a kora reggeli órákig tartott.

Járőrvezetői iskola elvégzése. A budapesti I. kerületben: Harangozó Mihály őrmester, Kecskeméti József őrmester, Dallos József csendőr, Huszár Dénes csendőr, Fodor Dezső csendőr, Marjai Lajos őrmester, Szabó József őrmester, Dézsi Béla őrmester, Váróczy László csendőr, Tevely József csendőr, Kemenes István csendőr; a székesfehérvári II. kerületben: Tölgyesi Mihály csendőr, Nemes Miklós csendőr, vitéz Németh János csendőr, Ihász Gyula őrmester, Kozári László csendőr; a pécsi IV. kerületben: Kőszirtes János csendőr, Benkő János csendőr, Szeles János csendőr, Béres Mihály csendőr, Király György csendőr, Végh József I. őrmester, Fűrjes Sándor csendőr, Halmos Károly csendőr, Hargitai István csendőr, Somos Mátyas csendőr, Sipos István csendőr, Babos Lajos csendőr, Gerencsér József csendőr, Palotás Ferenc II. csendőr, Szabó Miklós csendőr; a miskolci VII. kerületben: Csontos István csendőr, Úveges János csendőr, Ballók Lajos csendőr, Nagy Bertalan csendőr, Dombóvári Sándor csendőr és Papp Zsigmond őrmester a járőrvezetői iskolát 1939 január 28-án elvégezték.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cífrások helyett a magunk levelezőlapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

BUTOR

bevásárlását **bizalommal** eszközölje

BERTALAN-né

KERESZTÉNY BUTORSZALON-nál

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-ÚT 71. EMELET

Polgári és luxus kivitelű butorok készpénzárban - kedvező fizetési feltételekkel.

A m. kir. csendőrség tagjai kedvelt, elismert bevásárló helye

Képes árajánlatot küldünk!

VÉRTES ÉS TÁRSA BARTA

DIVATÁRÚ és CSENDŐRSEGI CIKKEK ÜZLETE
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 93. SZ.

TELEFON: 1-436-51.

Kedvező fizetési feltételek! Minőségben elsőrangú. Mintacsomagot bérmentve vételkötelezettség nélkül küldünk.

Büntetőjogi előadásorozat kezdődött február 1-én a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen. Harmadik éve rendezik ezeket, nemcsak a jogászvilág, hanem a nagyközönség igen nagy érdeklődése mellett. A mostani előadásorozat vezetői: dr. *Török Géza* m. kir. titkos tanácsos, a kir. Kúria elnöke, dr. *Verebély Tibor* egyetemi ny. r. tanár, rector magnificus, vitéz *Falta László* altábornagy, a magyar királyi csendőrség felügyelője, dr. *Láng-Miticzky Ernő* budapesti ítéltáblai elnök, dr. *Szladits Károly* egyetemi ny. r. tanár, jog- és államtudományi kari dékán, dr. *Sztrache Gusztáv* budapesti magyar királyi főügyész, dr. *Ambrózy Árpád* hadbíró-tábornok, a magyar királyi honvédelmi hadbírói tisztikar főnöke, dr. *Éliássy Sándor* budapesti rendőrfőkapitány és dr. *Baksa János* vidéki rendőrfőkapitány. Tárgysorozata: Dr. *Angyal Pál* egyetemi ny. r. tanár: Elnöki megnyitóját. Dr. *Németh Péter* kir. törvényszéki tanácselnök: A fiatalok bírósága, Dr. vitéz *Szeccsödy Imre* egyetemi m. tanár, igazgató-főorvos: Az elmeorvos szerepe a vádlott vizsgálatánál. Cigányok sterilizálódók. Gyengeelműek, Dr. *Cziáky Ferenc* ezredes-hadbíró: A magyar katonai büntetőjog. Dr. *Kemény Gábor* rendőrtanácsos: Bűnök és bűnözők a prostitúció világában, Dr. *Szondy Viktor* miniszteri tanácsos, egyetemi m. tanár: A területenkívüliség szerepe a bűnvádi eljárásban, Dr. *Keresztury Márton* alezredes-hadbíró: A magyar katonai bűnvádi eljárás jellegzetes vonásai, Dr. *Losonczy István* egyetemi m. tanár: Az okozatosság problémája a büntetőjogban, Március 1-én: vitéz *Ridegh Rajmond* csendőralezredes: A nyomozás methodikája, Március 8-án vitéz *Kudar Lajos* csendőrőrnagy: A büntettesek üldözésének módszerei, Dr. *Altörjay Sándor* ügyvéd, ny. rk. jogtanári Furtum possessionis és a sikkasztás a bírói gyakorlatunkban, Március 22-én: Dr. *Krisztinkovich Antal* rendőrtanácsos: Új irányok a büntetőjogalkotásban, Dr. *Jenes Árpád* egyetemi s. fogalmazó, okl. ügyvéd: A közgazdasági titok és a büntetőjog. Az előadásokat délután 5 órai kezdettel a Központi Egyetem (IV., Pázmány Péter-tér 1-3., III. emelet) IX. számú tantermében tartjuk.

Felvidékünk — Honvédségünk a címe annak a nagyszabású munkának, amely a Vitézi Rend Zrínyi Csoportja író-munkatársainak közreműködésével, a közeli napokban hagyja el a sajtót. A ragyogó mű első oldalát Magyarország főméltóságú

Országos sorsjegyet vegyünk

TÖRÖK-nél

BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3

Egy sorsjeggyel nyerhető

700.000 P.

Nyereményhúzás már április 4-én és 5-én

Sorsjegyárak:

EGÉSZ P. 28.-, FÉL P. 14.-, NEGYED P. 7.-, NYOLCAD P. 3.50

TÖRÖK A. és TSA
bankház r.-t.

BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3

kormányzójának, a Vitézi Rend főkapitányának színes arcképe díszíti. A pompás előszót vitéz Nagylaki Rátz Jenő nyugalmazott honvédelmi miniszter és a megkapó ajánlást Jaross Andor felvidéki miniszter írta. A könyv gerincét képező értékes történelmi riport-sorozat az ország legjelesebb katonáiróknak és költőinek tollából származik. Ebből a kiváló szak-szerűséggel összeállított értékes anyagból kibontakozik előttünk a Felvidék dicsőséges visszafoglalása és annak minden előzménye. De nemcsak élvezetes a mű tartalma, hanem megismerjük belőle azokat a csodálatos erőfeszítéseket, melyekkel hazánknak kellett megküzdenie, hogy a Felvidék visszacsatolását klerószakolhassa: ennek a harcnak a kulisszatitkait eddig nem ismertük és csak találgatásokra szorítkozhattunk. A Vitézi Rend Zrinyi Csoportja minden megváltó példányért ajánl nekünk egy albumot a leszerelt honvédelegységnek és a szegénysorsú vitézeknek, hogy a magyar katona-szellemet ébrentartsa és ápolja. A Stádium Rt. nyomdai műintézete készítette el ezt az egészszvaszonkötésű, 320 oldalas munkát, amelynek 80 oldalán mélynyomásos fényképek és térképek teszik színessé ezt a minden ízében magyar-szellemű könyvet.

A táblabíróvilág orvosairól nagyon érdekes adatokban bővelkedő cikket írt *Diósadi Elek György* a *Búvár* februári számában. A természettudományi és technikai ismereteknek széleskörű és változatos gyűjteménye, amellyel elejétől végig érdekfeszítő olvasmány a kitűnő folyóirat e havi füzeté, melynek tartalmából megemlítjük a földregésekről írt cikkeket (*Matolay Tibor*, *Tasnádi Kubacska András*), *Born József* és *Mély József* egészségügyi vonatkozású tanulmányait, *Székely Pálma* és *Wagner János* természetrajzi útleírásait. *Igali Mézáros József* megfigyelései a sporthorgászok, *Koppán József* pedig a méhészek körében számíthatnak lelkes olvasókra. *Koch Sándor* két keleti ékkövet mutat be, *Patik Piroška* parányi vízinövényekről értekezik, *Méhes Gyula* a növénynevek helyes használatára vezeti rá az olvasót. *Wein Dezsőné* cikke a gyermektorna fontosságára mutat rá. „Technika a mindennapi életben” és „A tudomány műhelyéből” cím alatt a tudományos hírek és adatok, találmányok, felfedezések és kísérleti eredmények változatos sorát közli a *Cavallier József* dr. szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő folyóirat, amely a természettudományi és technikai műveltség ápolása és terjesztése tekintetében fontos hivatást tölt be.

Csendőrségi Közlöny 5. szám. Személyes ügyek. Legfelsőbb elhatározások. A Kormányzó Úr Ö. Főméltósága 1939 január 18-án Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával Szűtsy Imre — a m. kir. csendőrség Felügyelője mellé beosztott tábornok teendőivel megbízott ezredesnek, a m. kir. Belügyminisztérium VI-b. (csendőrségi szolgálati) osztályában osztályvezetőhelyettesi és osztályvezetői minőségben több mint 3 éven át kifejtett kiválóan eredményes és igen értékes szolgálatainak elismerésül a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét; 1939 január 27-én kelt legfelsőbb elhatározásával pedig Horváth László alhadnagyunk és Szerenese Péter tisztihelyettesnek kötelességű és értékes szolgálataik elismerésül a Magyar Ezüst Érdemérmét adományozni méltóztatott. — *Honvédelmi miniszteri rendeletek.* A honvédelmi miniszter adományozta a Kormányzó Úr Ö. Főméltósága nevében Veres Lajos ny. áll. törzserőmesternek a hadirokkant jelvényt a háborús emlék-érem szalagján. — *Okirattal megdicsérette:* Császár István és Rezsőházy Boldizsár alezredeseket, Genegy Géza, vitéz nemes Czoborezy Kálmán századosokat és dr. Papp Bertalan ezredorvost igen értékes és hasznos szolgálataik elismerésül. — *Állandó nyugállományba helyezése:* vitéz Zsengellér József a debreceni VI. kerület állományába tartozó százados. — *Szabályrendeletek.* 1938. évi XXXVIII. törvényeikk a közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok anyagi helyzetének családvédelmet szolgáló javításáról. — Családi pótlék összegének megállapítása. — „Napos-csendőri előjegyzés” rendszeresítése a tanalakatoknál. — Számvivő altisztai tanfolyamba való jelentkezésre felhívás. — Foglalkozási jegyzék helyesbítése. — Cserkész formaruha jogosulatlan viselésének megakadályozása. **Eladom** az alább felsorolt, teljesen jó állapotban lévő csendőrségi könyveimet: 4 darab A csendőrség úttörői című könyv (új) 4.—, 2 drb Általános ismeretek tára I—II. kötet 6.—, 2 drb Tansegédlet az elfogás és elővezetéshez (új) 4.—, 1 drb Tihanyi-féle házikönyv, a próbacsendőrök részére 1.50, 1 drb Támpontok a bűnügyi nyomozáshoz 1.50, 1 drb Csendőrök című könyv. Cine mintye 1.50, 3 drb Vegyes közlemények a csendőrség életéből. I—II. kötet és „Híven, becsülettel és vitézül” című könyv 3.—, 1 drb Ujjlenyomatfelvételi készülék (új) 4.— pengő. Portó a vevőt terheli. Érdeklődők forduljanak közvetlenül az alábbi címhez: Horváth Károly ny. áll. alhadnagy, Kaposvár, Tallián Gyula-utca 79.

PUGH-

Részletes leírást és ajánlatot
készséggel küld a gyári fiók:
VI., LEHEL-UTCA 25

NÉPMOTORKERÉKPÁR

A MOTORIZÁLT KERÉKPÁR

Február hó 13-án a budapesti csendőrlaktányában a csendőrségnek hivatalosan bemutatva és vásárlásra engedélyezve.

szántóföldön és általában a nehéz terepen is éppenúgy használható, mint a közönséges kerékpár azaz az óriási előnnyel, hogy a kerékpár hajtására fordított energia teljes egészében megmarad. Üzemzavar a gép tökéletessége folytán kizártnak tekinthető, de ha üzemyaghiány vagy egyéb ok miatt mégis bekövetkeznék, mint közönséges kerékpár, láb-hajtással minden megerőltetés nélkül zavartalanul tovább használható.

Csendőrségi tollforgót árusít. köt. javít, *Várfai (Vlahina) Mihály* ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5., fsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani). *Dél József* ny. thts, Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz., *Fekete Imre* ny. törzsőrmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Arak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5-6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc* ny. törzsőrmester (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet körút 35.) kappanfarokból különleges gondal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

SZEMÉLYI HIREK.

Uj őrsparancsnok. *A budapesti I. kerületben:* Villányi Lőrinc tiszthelyettes.

Házasságot kötöttek. *A budapesti I. kerületben:* Harangozó Mihály őrmester Hegedűs Juliannával Ráckeven, Dicső Mihály őrmester Kiss Klárával Mezőzomboron, Antal Imre törzsőrmester v. Miklós Aranka-Juliannával Vásárosnaményban, Bus Mihály őrmester Golány Katalinnal Pilisszántón, Takó Ferenc őrmester Góczán Juliannával Káldon, Csák Béla őrmester Pintér Juliannával Szolnokon, Závodi Gyula törzsőrmester v. Kránitz Angellával Bogyoszlón. *A székesfehérvári II. kerületben:* Galambos Elek tiszthelyettes Horváth Margittal Rábapordányban, Pap Mihály őrmester Udvardi

Máriával Győrszentiványon. *A szombathelyi III. kerületben:* Szabados Dániel törzsőrmester Szalay Karolinnal Egerváron. *A pécsi IV. kerületben:* Honos Antal törzsőrmester Pető Rozáliával Ujdombóváron. *A szegedi V. kerületben:* Ilonka Sándor esendőr Schneck Magdolnával Pestszenterzsébeten. *A debreceni VI. kerületben:* Molnár István őrmester Borbély Etelkával Debrecenben, Szegedi Imre tiszthelyettes Horváth Zsuzsannával Hajdusámsonban, Balla Bernát törzsőrmester Arató Vilmával Tiszacsegén. *A miskolci VII. kerületben:* Bottka Lajos tiszthelyettes Oláh Ilona-Margittal Tiszafüreden, Láng Gusztáv törzsőrmester Balog Klárával Taron, Galambos József őrmester Birinyi Annával Hejőcsabán.

Született: *A budapesti I. kerületben:* Erdős Ferenc törzsőrmester v. feleségének Izabella-Mária leánya, Csonka János törzsőrmester feleségének Zsuzsanna-Mária leánya, Balázs János törzsőrmester feleségének János-Csaba fia, Süveg József tiszthelyettes feleségének József fia, Fekete József II. törzsőrmester feleségének Tibor-József fia, Keeskeméti Mihály tiszthelyettes feleségének Mihály fia; *a székesfehérvári II. kerületben:* Barcza Sándor törzsőrmester v. feleségének Sándor fia, Tóth Géza törzsőrmester feleségének Sarolta-Eszter leánya, Abai István törzsőrmester feleségének István fia, Molnár Ferenc III. törzsőrmester feleségének Miklós-Ferenc fia; *a szombathelyi III. kerületben:* Herczeg István törzsőrmester feleségének István fia, Szalai Sándor III. törzsőrmester v. feleségének Sándor-Jenő fia; *a pécsi IV. kerületben:* Polgár György tiszthelyettes feleségének Árpád fia, Tompos Mihály törzsőrmester feleségének László fia; *a debreceni VI. kerületben:* Tulipán István tiszthelyettes feleségének Ilona-Márta leánya; *a miskolci VII. kerületben:* Lenkefi Lajos tiszthelyettes feleségének Kázmér-Árpád fia, Simon Zsigmond törzsőrmester feleségének Lidia-Mária leánya, Mártha Béla törzsőrmester feleségének Margit-Sarolta leánya, Virág József törzsőrmester feleségének József-László fia.

Halálozás. *Kovács Imre* ny. áll. tiszthelyettes a budapesti 8. sz. honvéd és közrendészeti kórházban, *Tóth Antal* ny. áll. g. tiszthelyettes Szegeden, *Soós Ferenc* ny. áll. tiszthelyettes Szegeden, *Hárskúti János* ny. áll. tiszthelyettes Edelényben, *Lengyel István* ny. áll. tiszthelyettes Miskolcon, *Tuka Imre* ny. áll. őrmester Miskolcon elhaltak.

IROGEP
PATRIA svájci mesterművű oca 4 kg. súlyban,
HUNGARIA és RHEINMETALL

hordozható frógépek tökéletes kivitelben measzemenő jótállással.

FORBÁTH és RÉVÉSZ
Budapest, V. Bálvány-u. 26. Tel.: 110-219
A m. kir. esendőség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelengyék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szijazatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 18-48-31, 18-48-32.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi g. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. ● Vidéki megbízottak!

MERCEDES IROGEP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. esendőség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

IROGEP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETI FIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL	P 65-161
EBÉDLŐSZÖNYEGEK	P 28-161

Fotóanyagok, paplanok, vasbútorok, futászőnyegek, fehérneműváznak, ruhaszövetek, Baross Szőnyeg- és Kárpitozó Rt.
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. esendőség tagjainak árengedmény!

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság. Budapest, VI., Teréz-kr. 36. Tel.: 120-739

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkiktől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átészolásának, és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros íróval „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát belegegyezésünk nélkül nem szabad másutt közzélni, sem pedig utánnymatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, mely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyegyet mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldöik kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét

vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöli meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrllexikon”-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és a m. kir. rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei évi 10 P előfizetési díjat fizetnek. Legkisebb előfizetési idő: félév. Nyugállományú legénységi olvasóink az előfizetési díjat 2 pengős részletekben is fizethetik. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. postatakarékpénztári csekkszámájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok Szerkesztőségének, Budapest, I. kerület, Böszörményi-út 21. szám.”

Többeknek. Csak akkor adhatunk választ a hozzánk intézett kérdésre a legközelebbi számban, ha a levelet legalább egy héttel a lap megjelenése előtt megkapjuk. Sőt olyan ügyekben, amelyek hosszabb utánjárást igényelnek, természetesen még korábban kérjük a kérdést hozzánk eljuttatni.

Ungvár. Az illetőnek nincs igénye átköltözködési költségekre, mert az áthelyezésre vonatkozó rendelkezések ilyen intézkedést nem tartalmaznak.

Makó. A Szut. 315. pontja szerint elfogás foganatosítása előtt a „A törvény nevében foglyom” szavakat az illető által értett nyelven is meg kell ismételni. Ezt alább több nyelvre lefordítva közöljük. Zárójelben a helyes kiejtés.

Németül: In Namen des Gesetzes sind Sie verhaftet. (In Nāmen desz Gezeccesz zind Zi ferhāftet.)

Tótul: V mene zākona vās zadržim. (V menye zākona vās zadržsim.)

Csehül: Jménem zākona vās zadržim. (Jménem zākona vās zadržsim.)

Románul: In numele legii ești prizonierul meu. (In numele lézi jest(i) prizonierul meu.)

Szerbül és horvátul: U ime zakona ste zarobljeni. (U ime zākona szte zāroblyeni.)

Füleki vár. Helyesen járt el. A Szut. 263. pontja megmondja ugyanis, hogy „a pihenő idejét mindig annak megkezdése alkalmával kell bejegyezni” a szolgálati lap megfelelő rovatába. Tehát nem csak a pihenő megkezdését, hanem az egész idejét be kell előre jegyezni. Ha közbejött sürgős szolgálati

Lendvay Zsigmond Fiai

JAPAN EZÜST
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

Csendőrségi és katonai arany,
ezüst egyenruházati cikkek,
zsinórok gyára.

„GOLDIN”
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

Kicsinyben eladás nincs.
Bevásárlásánál kérje a véd-
jegyükkel ellátott árukat.

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.
DOXA órákat vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI

teendők miatt a megkezdett pihenőt meg kell szakítani, ezt a szolgálati lap hátlapján a járőrvezető indokolja s a pihenőt később folytatja, illetve az új helyzethez képest (meghosszabbodott szolgálat) új pihenőt ír elő és tart. Így tett Ön is.

F. M. őrm. K. vajda. A járőrt szolgálati lappal 3 napra egy másik őrsre vezénylik ki, ahol 20%-kal felemelten fizeti a napibetétet. Ugyanakkor az anyaőrsén is fizeti a rendes napibetétet. Azt kérdezi, hogy ilyen esetben visszakérheti-e anyaőrsre közzgazdálkodásától a távolléte napjaira eső napibetétet. A Cs-20. Határozványok 29. pontjának d) alpontja az *elvezényelttek* részére rendeli a napibetét visszatérítését. Lényegileg azonban nem különbözik ettől az az eset sem, amikor a járőr szolgálati lappal többnapra *kivezényelve* van távol az őrsről. Ha a több napos távollét már a kivezénylésor tudható — mint az önök esetében volt — s ezt a gazdálkodásvezető tudomására hozzák, akkor a távollét tartamára a közzgazdálkodás nem is készíti és nem szolgáltat ki a kivezényelttek részére étkezést. Indokolatlan lenne tehát, ha a napibetétet ilyen esetben sem fizetnék vissza a járőrnek. A gyakorlat általában az, hogy ilyenkor visszafizetik. Nem sorolható természetesen ide a rendes szolgálatba való kivezénylés.

U. Nagy thts. Hajdudorog. A cselekmény a Btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság kísérlete és az 1924. évi XV. t. c. 1. §. 3. bekezdése szerint minősülő büntett.

Cs. S., Alberti A kórházban történt ápolás minden napjára felszámítható 1 P-t, úgyszintén vasuti költséget Albertitól—Budapestig. A többi kiadásának megtérítését nem kérheti, ellenben segély-kérvényt terjeszthet elő. Olvassa el lapunk f. évi 3. számának 100. oldalán „Mindent vissza” jelű üzenetünket is.

84626. Jól esett hallanunk, hogy mint Cserba tag teljesen helyreállíthatta egészségét. Ha helyben nincs katonai gyógyszerár, akkor a gyógyszerért be kell menni oda, ahol ily gyógyszerár van. A kiszolgálás csakis orvosi vényre (receptre) történik. A vényt nem kell sehová felterjeszteni, mert nyugállományúaknak a gyógyszer árát nem térítik meg.

Éljen a felszabadult Ruszinszko. 1. Nem szabad olyan sötét színen látni a világot. Ha azonban a baja nem javul, vizsgáltassa meg magát kórházban. Ezt ne halogassa! 2. Ha az előírt összes feltételek megvannak, az elismerés is meg lesz. 3. Igen esodálkozunk azon, amit ír. Hogy valaki rossz néven venné lapunk pályázatain való részvételét? Ezt talán csak képzeli. Tapasztalatunk éppen az, hogy a parancsnokok biz-

tadják alárendeltjeiket a közreműködésre s örülnek, ha egyik-másik alárendeltjük sikert ér el. Ez így is van rendjén, hiszen a lap mindnyájunké s minden csendőr munkatárs. Önképzését szolgálja, aki ír bele s tudását gyarapítja, aki olvassa. 4. A felajánlott évfolyamokat később kérni fogjuk.

Jutas. A honvéd altisztképző iskolába 2 évi tényleges szolgálat után, szakaszvezetői rendfokozatban jelentkezhetnek. Április és május hónapokban adják ki a csapatokhoz a jelentkezési felhívást. Az iskola minden év október 7-én kezdődik.

Családi ügy. 1. Sorozás előtt tetszése szerint nősülhet, besorozása után csak HM. engedéllyel. 2. Ha családfenntartóként szerepel, felmenthetik. Annak kell a kérvényt a HM. úrhoz beadnia, akít a felmentendő gyámolít, fenntart stb. és nem magának a besorozott egyénnek. A kérvényhez csatolni kell az előjáróság által kiállított családi értesítőt, melyben a család helyzete vázolva van és vagyoni bizonyítványt. A szolgálati idő nem 3, hanem 2 év.

Tamási. Míg az illető idegen állampolgár, sehová sem juthat be. Adja be a BM. úrhoz a visszahonosítása iránti kérvényét s ha sikerül megszereznie a magyar állampolgárságot, azután jelentkezék felvételre az Ön által említett legközelebbi parancsnokságnál, illetve hatóságnál. A továbbiakat megtudja ott.

Tavasz. 1. Leszerelő csendőr foglalkozási jegyzékét az őrsön irattározni kell (l. a foglalkozási jegyzék „Útmutatás”-ának 28. pontját). A minősítvényi jegyét szolgálati úton az osztályparancsnoksághoz kell felterjeszteni (l. Szárnygazdászatképzési utasítás 14. §. 4. pontját). 2. Olyan törvény nincs, melynek alapján a gyanúsítottat, illetve tettest közönséges büneslekmények esetén hallgatásra lehetne kényszeríteni. A katonai

Debrecen:

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS

„TAKARÉKOSSÁG”
R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

110 fizetben nyújt vásárlási lehetőséget.
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlás jogaival!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZSÉGGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 6.

KILLER EDE ASZTALOS ÉS KÁRPÍTOS ÜZEME
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 68. • TELEFON: 20-12.
ALLANDÓ BUTORKIÁLLÍTÁS
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!

A PONTOSSÁG CSENDŐRERÉNYI!

Kiváló minőségű ezüst-, arany
ÓRÁK ÉKSZEREK
Ajándéktárgyak nagy választékban!
Póstai szétküldés! • Méltányos árak!

SRETTER JÁNOS
Órás és ékszerész
DEBRECEN, BATTYÁNY-U. 13.
Kedvező részletre!

IRÓGÉP (WANDERER—CONTINENTAL)
ALKATRÉSZ, KELLÉK, TÖLTŐTOLL, IMÁKÖNYV STB.

DUKESZ PAPIRKERESKEDÉSBEN
cégt. ZALÁN FERENC
SZOMBATHELY FŐTÉR

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

Arany-Ezüst

ÉKSZERT, ÓRÁT, Ajándéktárgyat, OPTIKAI
cikket megbízható minőségben, olcsón vásároljunk

A m. kir. csendőrség
tagjainak kedvező
fizetési feltételek.

Varga Imre cégnél
Kaposvár, Teleki-utca 10. sz.

IRÓGÉP gyári új és használt,
alkatrészek — javítás — csere

KOVÁTS JÁNOS cégnél
PÉCS, Deák-u. 4.

Megbízható, pontos kiszolgálás. Kedvező fizetési feltételek.
A m. kir. csendőrség szállítója.

KERÉKPÁR, IRÓGÉP, RÁDIÓ, FOTÓ cikkek
olcsó áron, kedvező fizetési feltételekkel

SZABÓ ANTAL

sportüzletében,
NAGYKANIZSA, FŐ-ÚT 5.

IRÓGÉP
MARKOVITS
MÉRNÖK SZAKÜZLETÉBEN
DEBRECEN, PIAC-UTCA 58.

Javítás, karbantartás, kellék.
Continental írógépek
kizárólagos körzetképviselője.
Telefon: 24-02.

büntetőbíráskodásban azonban meg van a lehetősége ennek az állam biztonságát veszélyeztető bűnügyekben. 3. Ha a csendőrt szabadsága alatt idegen örskörlet területén sértették meg becsületében, bevonulása után szóban jelentse panaszát az őrsparancsnokának, aki az eset kinyomozása végett írjon át az illetékes őrsparancsnoknak, részletesen közölve a megsértett csendőr panaszát. A bűnvádi feljelentést ilyenkor szintén a nyomozást lefolytató idegen őrsparancsnok szerkeszti meg és terjeszti elő a Szut. 108. pontjának utolsó bekezdése szerint szolgálati úton a megsértett csendőrről nézve illetékes előljáró kerületi parancsnoksághoz, mely a feljelentést azután a gyanúsított után illetékes kir. ügyészséghez vagy kir. járásbírószághoz továbbítja. A feljelentést azért kell a megsértett csendőr előljáró parancsnokságai útján továbbítani, mert azok hivatottak a csendőr magatartásának elbírálására és szükség esetén a megtorlásra. 4. A Csüsz. 28/a. mellékletének „Kevesebb szolgálati órák indokolása” rovatába célszerűbb időrendi, mint rendfokozat szerinti sorrendben bevezetni a csendőröket, mert a bevezetés esetenként történik. Ez különben a kérdéses mintából is kivethető. 5. Olvassa el lapunk 1938. évi 16. számának 562. oldalán „Bányatelepi örsök” jellegű üzenetünket. 6. Egész természetes, hogy a jelsípzsínort a jelsípval kell viselni. Külön nem szabad.

Kassai dóm. 1. Úgy van, ahogyan írtuk s ahogyan Ön is értette. 2. Polgári ruhában viselhető. 3. Az igazolványt nem adják vissza. Ha kéri, jelentse, hogy hová terjesztette be s hogy nem adják vissza.

F. S. Azt kérde, hogy a törvény hány fegyver tartását engedi meg az erdőtisztnek és erdőőröknek. Az 1935. IV. t. c. 53. §. szerint a felesketett erdőtiszt és erdőőrök szolgálatukban közbiztosági közegek s ebben a minőségükben lőfegyvert viselhetnek. Amennyiben a vadállományra is figyelnek, szolgálati lőfegyverükön felül a vadászati jog gyakorlására megfelelő vadászfegyvert is viselhetnek. E törvény végrehajtása tárgyában kiadott 35.000/F. M. 1938. sz. rendelet 125. §. szerint a szolgálati fegyver tekintetében, ideértve a vadászati fegyvert is, az erdőgazdasági alkalmazott sem fegyvertartási, sem fegyverviselési engedély szerzésére nem köteles. A m. kir. pénzügyminiszter úrnak 119.319/XI. a. 1938. P. M. számú, a pénzügyi hatóságokhoz intézett körrendelete szerint (L. 125.277/II.—F. M. 1938. sz. rendelet is) az erdőgazdasági alkalmazott sem fegyvertartási, sem fegyverviselési engedély szerzésére köteles nem lévén, az erdészeti alkalmazottak az 5007/P. M. 1924. sz. rendelet 4. §-ának 1. bek. c) és e) pontjaiban, valamint a 3. §-ának bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a fegyverigazolványi illeték alól is mentesek. Eszerint tehát a felesketett erdőtiszt és erdőőrök 2 lőfegyvert (rendszerint 1 golyós szolgálati és 1 seretes vadászfegyvert) viselhetnek engedély nélkül és illetékmentesen. Természetes, hogy a fent említett erdőtiszt és erdőőrök más egyének (pl. eselédjűknek) nem adhatják át használatra a lőfegyverüket, csak abban az esetben, ha az illető egyén a fegyverre fegyvertartási és viselési engedélyt szerez s amennyiben vadászatra használja, vadászfegyvet is vált.

Abapuszta. Ön a vasútvonal mentén fekvő néhány hold homokos földjébe akác-erdőt akar telepíteni. Kérde, hogy megteheti-e? A törvényerővel bíró vasúti üzletrendtartás 99. §-ában foglalt intézkedés a pálya mentén megtölt minden olyan ténykedést, amely tűzveszélyt okozhatna, amelybe tehát új erdő létesítése is bevonható. Esetenként bírálják el az illetékes helyek (közigazgatás, erdészeti hivatal, Máv. osztálymérnökség), hogy az erdőfészt foganatosítható-e ily helyeken. Hozzájárulás esetében is a pálya jobb- és baloldalán 20 m távolságú ú. n. erdővédszalagot kell hagyni. Részleteket az állomáshelyén levő erdőhivaltól kaphat.

Zárda. 1. 3 hónapi vezénylési idő letelte után az illető kérvényt terjeszthet elő a vezényeltetési pódíj további folyósítása iránt. L. 1925. évi 9. sz. Cs. K. mellékletét képező 156600—VI. b. 1925. sz. B. M. körr. 7. §-át. 2., A szolgálat mikénti előírására a Csüsz. 156. pontja ad részletes útmutatást. Eszerint a kért szolgálatot a kővekezőkép írhatja elő: 5. R. 2-án 10h-ig. Az 1—15. sz. tereptárgyakat fordított sorrendben leportyázní. Dongó-pusztán 4 óra nagy-pihenő. 3., A „Katonadijszabás” életbeléptével a vasúti arcképes igazolvánnyal rendelkező csendőregyének (örmestertől alhadnagyig) csak magántermészetű utazásoknál használhatják az arcképes igazolványt. Szolgálati utaknál nem. 4. A „Katonadijszabás” C) fejezet 1. pont c) alpontjának 2. bekezdése csak a vasúti arcképes igazolványra igénytel nem bíró csendőregyénekre érvényes. L. 1939. évi 1. sz. Cs. K.-ben közzétett 152.896/VI. b) 1938. számú B. M. körr. rendelet 5. pont 2. bekezdését. 5. Olvassa el a f. évi 4. sz. Cs. L. 136. oldalán „Érdeklődés” jellegű alatt közölt üzenetünk 1. pontját. 6. Elfogott katonát kísérve a járóron annak részére katonadijszabás szerinti menetdíjat fizet. Erről a vasút jegyzőkönyvet vesz fel s az illetékes katonai parancsnokságnak beküldi. L. „Katonadijszabás” C) fejezet 9. pontját. 7. Ha az elfogott katonai egyén örmesternél magasabb rendfokozatú altiszt és szabadságolási igazolványa van, akkor is katonadijszabás szerint kell megváltani a jegyét, mert ez az utazás már szolgálativá válik. A szabadságolási igazolványt a járóron ilyenkor őrizetbe veszi. 8. A magányfogsággal fenyejtett próbaesendő a bört napjaira is 20 százalékkal felemelten fizeti a napibetétet, mert a bört is a fenyejtésből folyik s a megengedhető ellátást (víz, kenyér) ezekre a napokra is kiszolgáltatja a közzgazdálkodás. 9. Nőtlen csendőregyén — áthelyezése vagy tartós vezénylése esetén — a poggyászzállítási költséget a vasútállomásig és onnan a laktanyáig változatlanul a 156.600/VI. b) 1925. sz. B. M. körr. 1. §. szerint, a vasuton való szállítást pedig a „Katonadijszabás” D) fejezete szerint számíthatja fel.

Kutató. Minthogy Önnek a négy középiskolai végzettsége nincs meg, csak az A mintájú igényjogosultsági igazolványt kaphatja meg, feltéve, hogy minősítése jó volt és testileg is alkalmas. Kérvényét ahhoz a kerületi parancsnoksághoz kell benyújtania, melynek állományából fogvatékba jutott. Mind-

**Hegedű, Harmonika, Tárogató,
Gramofon, Rádió**

és az összes hangszerek legjobbakkal
itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

Újrendszerű bútorhitel!

Lakását berendezheti bútorral, szőnyeggel minden csendőr

ELŐLEG NÉLKÜL

harminc egyenlő havi részletre,

vagyis minden P 100.— után 3.33 pengő havi részletre.
Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.

KARDOS TESTVÉREK

Budapest, VII., Wesselényi-u. 18. Kazinczy-u. mellett.

erre nézve bő útbaigazítást talál lapunk 1931. évi II. számának 286. oldalán kezdődő cikkben. A Budapesti Közlönyben található különféle pályázati hirdetményeket.

Pátyi örsöt kérjük, hogy Vázsonyi László ny. esendőrt (Rákóczi-u. 23.) alkalmilag értesítse a következőkről. A B. M. úrhoz (VI. b. oszt.) intézendő kérvényben kérhet az örökbefogadott gyermek után családi pótdíjat. Hogy megkapja-e, azt persze nem tudjuk megmondani. A kérvényhez helyhatósági bizonyítványt kell csatolnia annak igazolására, hogy minden más támogatás nélkül, állandóan Ön látja el az örökbefogadottat s közös háztartásában él; úgy Ön, mint felesége, valamint az örökbefogadott teljesen vagyontalanok; hogy Önnek a nyugdíján kívül külön jövedelme vagy keresete nincs s úgyszintén az örökbefogadottnak sem; az Ön háztartásában nincsen más önálló keresettel bíró családtag; az örökbefogadottnak nincsen Önnel közelebbi más olyan hozzátartozója, aki eltartására lenne kötelezhető. A pótlék ezidőszerint havonta 16.50 P. — Levélben nem válaszolunk. A bélyeget lapunk javára bevételztük.

Zalán. A volt 48. gyalogezred levéltárát a zalaegerszegi népgondozó kirendeltség őrzi. Forduljon oda.

77.777. Egészséges. A számvivő altiszti kar létszámhiányának pótlására tervezik néhány nyugállományú bajtárs visszatenylegesítését. A csapatállományúak közül tehát nem számíthat erre senki.

Molnár József ny. á. őrm., Veregyháza. Ha nem tudjuk, hogy a szolgálati könyvek mióta nincsenek helyesbítve, nem ajánlhatjuk. Azóta megjelentek különben is az Olchváry-Ridegh-féle nyomozás tankönyve, a Pinczés-Btk., aztán a Gy. Gy. Szab. is új, így kérésének eleget nem tehetünk.

Ballasagyarmat. Lexikonban felelünk.

Keeskemét. Olvassa el lapunk „Szerkesztői üzenetek” rovatának elején vastagabb betűvel írtakat, abból mindent megtudhat az előfizetéssel kapcsolatban.

Érdeklődő, Bogdán M. eső. Lexikonban kapnak választ.

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Quo vadis. A nyomozókules és segédleteinek olyan formában való használatát, ahogyan Ön összeállította, felsőbb helyeken már régen szabályozták, Bizonyára jó hasznát veszi annak az iskolánál, mi nem közölhetjük.

Dr. Z. M. Dunaszerdahely. Mult évi 20. számunkban már foglalkoztunk ezzel a kérdéssel.

Tiszapart. Cikke jó, sorra kerül. Igazunk volt: érdekes dologt írt, a mi gondunk a formábaöntés, simítás. Nem kell sokat rágódní a mondanivalókon, le kell írni, beküldeni. A továbbiak a mi dolgunk. Mások is szívesen látjuk.

Palotás törm. Pécs. Szép emlékezés, majd felhasználjuk.

Zádory esendőr, Kassa. Csak egy képet találunk alkalmasnak.

Felvidéki szabadsághoz, Pácin. A rímek jók többé-kevésbbé, de ez még messze van a verstől.

Balaton. 333. Köszönjük, hogy felhívta figyelmünket. Illetékes helyen szóvátesszük. Ami pedig magánügyét illeti, örülünk, hogy hasznosnak találta tanácsunkat, hogy aszerint jár utána az élete folyására döntő ügyben.

Visszajáró mult. Igazán türelem kell hozzá. Ugy-e sajnálni való, aki csak ennyire tanulta meg az írás nem nehéz mesteriségét? Nem volna hasznos a közlése.

Bihar. A gyalogcsendőr lóra ült, hogy kötelességének eleget tegyen, ha török-szakad. Elismerés jár érte. A cikkecske nem használható.

Agoston rftörmester, Budapest. Az a meggyőződésünk, hogy tartalmilag egészen meg is van az együttérzés és együttműködés. Szükséges valahol ezt még bővíteni? Hol?

Vak Miska meg a többiek.

Írta: CSURKA PÉTER.

— Regény. —

(15)

A padkán aludt a kis tolvaj, Vak Miska neveltje, úgy, mint odavetett rongydarab. Talán angyalok ebálták eltévedt kis lelkét, hegedültek neki égi hegedűvel, simogatták, csokolgatták és sirtak felette. Pinke, Pinke, született Hévízi Imre, Hévízi Máriának „ügyjött” gyermeke, harmadik elemi iskolás tanuló, aki még vizsga előtt kimaradtál az iskolából, mert anyukád megegyezett Vak Miskával... Pár hét múlva már ittasan mentél haza, dohányoztál, drámát szívtál, vagy vastag jenigét (vastagabb volt, mint te), s ha nem volt cigire pénzed, szedted a cigarettavégeket a patika előtt, teletömted zsebeidet bagovégekkel, és vedlett kis ruhácskádiban olyan szagú voltál, mint kupakos, szutykos, régi cseréppipa. De állásod volt a koldusnál már kilencéves korodban, ennél a szörnyű emberről, kinek mását nem láttam soha az életben.

Pinke felriadt. Felült a padkán, dörszölte a szemét, a vityiló ablakain már beszűrődött a hajnal muskátliszine, kint a tetőn fecsképar csicseregett. Ijedten kutatta, hol is van most?... Nem emlékezett rá, mikor aludt el, mit csináltak meg Vári Lajkié azután, csak az a pár szó kongott neki vissza álomszerűen, amit a félelmetes Vári Laji mondogatott, hogy kitekeri mindkettőjük nyakát... Megszeppenve ült a padkán, figyelte a két nagy embert, de nem sokára elnyomta a fáradtság, a mohón felszippanított pálinka, lebukott esokoládéstól, mézeskalácsostól maszatos kis feje, elnyúlt a padkán. Így azt sem vette észre, mikor Laji bátyámék megbékéltelen távoztak...

Most, hogy felébredt, álmosan bámult a sok lopott holmira. Hirtelen ráfeküdt a büntudat, amit Laji bátyám lebentett fel előtte az este. Visszhangzottak a szavak:

— Becsukatom mindkettőjüket, hogy hosszúra megnő a körmük, mire kiszabadulnak!

Mi történt itt, hol van Mihály bácsi?

Az ajtóhoz rohant. Kinyílt, nem volt bezárva. Nekiiramodott. Futott jódarabig, aztán hirtelen megállt, megtorpan, visszafordult. Nézett körül a pirkadatban. Még aludtak a cigányok, a szigetek elmosódottak voltak a reggeli párában. Berohant a viskóba. Sietve hordta ki a vásári holmikat a víz szélére és egymásután dobálta a vízbe, abba a tóba, amelyről az volt a nép hite, hogy feneketlen mély.

Csobogott a víz. Minden hamar elmerült, csak az egy véggyoles akadékoskodott, de mikor teleíta magát vízzel, lassan merülni kezdett. Hasonlóképpen a duplabillentűs harmonika is jóllakott először vízzel, csak azután engedelmeskedett.

Utóljára maradt a szájharmoska. A szíve majd hogy megszakadt a gyerekeknek. Könnyes szemmel szaladt azután haza és azt mondta az anyjának, hogy ősszel irassa be őt újra iskolába, mert sohse megy többet Vak Miskával.

Leszámolta a nyolevan krajeárt az asztalra...

Ott álltak kentek, Laji bátyám, Vak Miskával a hajnal égből alatt, a vashalmi gátaknál, a nagy jegenyefánál, egymás mellett. Maga szavalt:

— Nekem is megnyílt az ég!... Csudálatosképpen nyílt meg ezelőtt három hete éjféلكor... Csudát láttam... Meg-

Alapítási év: 1921

Telefon: 144-192

KOZÁK ANTAL

ezüstkoszorús mester. Kardműves- és lakatosüzem

FÉMCSISZOLÁS, CHROMOZÁS, NIKKELEZÉS, AUTÓGÉNHEGESZTÉS
Budapest, VIII., Üllői-út 28. (Futó-u. sarok, villamosmegálló)

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István

Bpest, VI., Teréz-kört 4. Tel.: 118-194

nyilatkozott Árgirius királyfinak a neve az égboltozaton, tüzek közt, lángolt, sustergett... Néztem sokáig ezt a csudát, míg egyszerre csak lehullt az égről és azt is láttam, hogy erre esett, ezen a tájon bukott le, most hulló csillag... Tehát itt kell lenni a kincsnek, mosmán teljesen igazat adok magának, Mihály bátyám, Tájékozza csak magát!

Vak Miska szűkölő kutyamódra állt maga mellett, Laji bátyám, Eb, akit apportírozni visznek ki a Vashalomba, kavicsot hajítanak el messzire és a kutyának meg kell keresni az eldobott kavicsot.

Vak Miskának is meg kellett keresni a rászáradt semmit, a Vashalomba elhajított mesét, mert követelte kend tőle egyre erősebben.

Mert már akkor végérvényesen megszállt ember volt maga, Laji bátyám! Amerre csak nézett, égen, földön, nappal, éjjel, napszállatban, mindenütt Árgirius királyfi vágott tizenhete gyönyörű lovával...

Idők, melyek elmentek, nyavalyák, mikből kilábalt az ember, édes Laji bátyám! Vak Miskának a keserűség fojtogatta a torkát, hogy ennyire benne maradt ebben a szép mesében, odakapatta kendet a nyakára, se éjjele, se nappala magától és megállni se tud, nem tud véget vetni a mesének, mert látja a lobogó esővákát a maga szemében.

— Színt kell vallani, Mihály bátyám!... Osztják a Vashalmot, oszt ne adj' Isten, hogy valami surmóknak a kezére kerüljön ez a rész!... Mert akkor azt mondja meg nékem, hogy mit csinálunk?... Szedje össze csak az emlékezését, állapítsuk meg, hogy melytájt jártak akkor este Mihály bátyámék!

— Csíha te!... Lassabban!... Két ember jön a gáton! — mutatott az iharerdő felé Vak Miska.

A jelzett irányból két ember közeledett a gáton, a szürke-ségben. Jöttek, jöttek, maguk ketten Vak Miskával, elhúzódtak a nagy jegenyefa törzséhez és a két ember mindig jobban kivethetőbb formát öltött.

— Ásó meg lapát van a vállukon! — szólt újra Vak Miska.

— Aza! — képedt el Laji bátyám. — Még pedig Kocsor Gábor ez, meg a fia!... Híjnye, a hétmindenit, mit akarnak ezek vajjon?

Kocsorék lekanyarodtak a gátról a csapáson, mely a nagy jegenyefától pár lépésnyire húzott el a part felé.

— Ereszkedjen le, Mihály bátyám, a hasára! — vezényelt Laji bátyám kiszáradt torokkal.

(Folytatjuk.)

Útvonalportyázás

e. pályázatunk résztvevői a számítás alapját, a Szut. 6. mellékletében lévő táblázat adatait nem helyesen értelmezték s ezért nem lehet az eredmény sem helyes. A jelzett mellékletben meghatározott portyázási időben már a pihenő is benne van, pihenőre pedig a megtett útra eső időszabot $\frac{1}{2}$ -át kell számítani. Nem úgy azonban ahogyan a legtöbbben, azaz 8 órai kiszabathoz 4 órát vettek s így 12 óra alapján végezték számításukat. Ez nem helyes. Ha ugyanis a szolgálat tartama 8 óra, akkor a pihenőre nem 4, hanem 8 órának, vagyis 480 perének

$\frac{1}{2}$ -a: 160 perc (2 óra 40 perc) jut. Az útvonalportyázás 8 óra + 2 óra 40 perc, összesen tehát azt az utat kell venni, amit a járőr 10 óra 40 perc alatt tett volna meg, a Szut. 6. melléklete szerint 18 km 655 métert.

Legjobban megközelítették a helyes megoldást: *Farkas Mihály V.*, thtts. (Székesfehérvár) és *Gács Imre* eső, (Kerekgyháza). Övék a jutalom, díszes, finom töltőtoll.

Arcismeret-

gyakorlat volt a célja a f. évi 3. számunkban közölt pályázatunknak, amelyre közel háromszáz olvasónk küldte be véleményét. Midőn e pályázatra határoztuk el magunkat, már tudtuk, hogy a pályázók legnagyobb része habozás nélkül bűnös embert fog sejteni a képet ábrázoló személyben. Ebben nem is csalódtunk, viszont olvasóink csalódtak a megítélésben s ezzel — bármily furesán hangzik is — elértük célunkat. Ez pedig nem volt más, mint rámutatni arra: a kép egymagában nem elegendő valaki egyéniségének a meghatározásához, a kép sok családás forrása lehet, ha a megismeréshez nincsenek egyéb adataink. Igen helyesen ítélték meg a helyzetet azok a pályázóink, akik mindjárt ezzel kezdték a jellemlírást. Igazuk volt, midőn azt is hangsúlyozták, hogy maga az a tény, hogy valaki fényképezőgép elé áll, elváltoztatja annak arcát s az elváltozott vonások már más következtetések alapjai. Igen, úgy van, ahogyan sokan mondták: a szem a lélek tükre, de csak akkor, ha a szemek tulajdonosának nincs oka mást mutatni, mint igazi énjét. Olvasóink legtöbbje mindezt szem elől tévesztve a következő leírásokat adta a kép tulajdonosáról: megrögzött, iszákos, fölényes, cinikus, minden hájjal megkent bűnöző, sőt gyilkos is. Feltehetően kell tartani tőle... Azt írtuk, hogy ismerjük az embert, akit a kép ábrázol, megmondhatjuk tehát igazi lelkület-

Új és újjáépített **ÍRÓGÉPEK** legalcsóbbban, kedvező hordozható és irodai **írógépek** fizetési feltételekkel íj. Horváth Lászlónál, Budapest, VII., Wesselényi-u. 49. Telefon: 131-632.

ÓRA, ÉKSZERNEMŰ, AJÁNDEKTÁRGYAK

»KRONOSZ«

óra- és ékszerkereskedelmi r. t.

BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 3. SZ.

RÉSZLETFIZETÉSI KEDVEZMÉNYI

Ha petroleummal világít

Aladdin

lámpát vegyen!

125 gyertyalényes kezelésmentes, lágyfehér világítás. Régi lámpáját átalakítjuk. Ismertetőt díjmentesen küld:

Aladdin RT. Budapest, VII., Nyár-u. 7.

KARDOJOJT ÉS MÁS FELSZERELÉSI CIKKEIT SZEREZZE BE KÖZVETLEN

Kardn/kelezést, aranyozást, ezüst/özést olcsón végezt.

PERLIK JÁNOS
CSENDŐRSÉGI ÉS HATONAI FELSZERELÉSI ÜZEMTŐL
PESTSZENTIMRE. (Postafiók)

tét: igen jószívű, sohasem bűnözött s a büntől irtózó ember, aki a nyilvánosságot nem szereti, akinek élete szakadatlan testi munka, akinek nincs a füle megett semmi, csak rengeteg gond a megélhetésért, akinek a balszeme gyenge (ezért is hunyorog a napsütésben) és akinek a haja azért borzolt, mert éppen a szőlőtöke mellől hívtuk a fényképezőgép elé...

Azt kell tehát tanulságul leszűrniünk a pályázatból: ne ítéljük csupán a képből, mert ez tévedésekhez, a csendőr szolgálatában esetleg súlyos tévedésekhez vezethet. Kép rendszerint akkor kerül a csendőr kezébe, midőn azt azért kapja, hogy annak alapján körözött embert figyeljen, lessen és számontartson. Viszont a kép és annak „eredeti”, az ember, jól megfigyelve, nagyon sok és munkánkban értékesíthető jellemtulajdonságról adhat figyelmeztetést mindnyájunknak, akik a bűnöző világgal foglalkozunk. Örvendetes, hogy egyesek a közölt kép néhány jellegzetes vonásából találó következtetést vontak le, látszik, foglalkoznak az arccal, jól megnézik embereiket. Dícséretet kapnak munkájukért az alább felsoroltak, akik közül sorshúzás után jutalmat adtunk: **Bertók Pál** alhadnagynak és **Pusztai István** csendőrnek.

Bánföldi György cső. (Püspökladány), **Bérczes József** II. cs. (Osgyán), **Bertók Pál** alhdgy. (Sarkad), **Boda József** prb.

cső. (Lajosmizse), **Dobó István** cső. (Nagykanizsa), **Feszler János** prb. cső. (Váca), **Illés Mihály** törm. (Bihartorda), **Kecskés János** őrm. (Erdőbénye), **Kovács János** cső. (Kiskirály-ság), **Kovács Kálmán** cső. (Krasznokvajda), **Kuti István** cső. (Nagysurány), **Lajkó Mátyás** cső. (Bodzásújlak), **Lendvai János** cső. (Kerca), **Lévay Ferenc** prb. cső. (Szentes), **Málnási Pál** prb. cső. (Nagymaros), **Nagy Lajos** II. cső. (Budapest), **Németh Sándor** II. törm. (Andocs), **Pongor Sándor** cső. (Barkaszó), **Pusztai István** cső. (Alsódabas), **Sáp Imre** törm. (Alsótűt), **Szanka Jenő** prb. cső. (Szentes), **Székely Sándor** őrm. (Alsódabas), **Varga József** I. őrm. (Szombathely), **Vass Ferenc** cső. (Csolnok-Augusztatelep), **vitész Zöldligeti Péter** ny. áll. thts. (Moson).

Pályázatok.

I.

A kerékpárt szívesen használja a csendőr s mert a tapasztalatok szerint, az a csendőri szolgálatban igen jól használható, a közeljövőben talán már az őrzékek portyázására is rendszeresen igénybevehető lesz. Ezideig, azt kivéve, minden szolgálatban lehetett használni, bizonyos tehát, hogy előfordultak esetek, mikor a kerékpáros járőr igazoltatott, elővezetett stb. Kérdés, hogy az egyes szolgálati eljárásoknál, mint igazoltatásnál, elővezetésnél (egy vagy több emberrel), egy vagy több megbilincselte vagy bilincseletlen elfogott kíséreténél nem akadály-e a kerékpár? Írják meg olvasóink, hogyan oldották meg a kérdést ily esetekben? A pályázat-hoz tartozik oly eseteknek a leírása is, amikor a kerékpár gyorsasága biztosította az eljárás eredményét, pl.: üldözésnél, híradásnál stb.

Csak legénységi állományú olvasóink vehetnek részt a pályázaton, melynek beküldési ideje: március 15.

Írják meg olvasóink azt is, hogy ha nyertesek lesznek, milyen jutalomtárgyat szeretnének?

II.

Meleg ételt a szervezet nem nélkülözhet sokáig. A csendőrt szolgálata viszont igen sokszor elvonja a rendes étkezéstől, de nem gazdálkodik okosan erejével, egészségével az, aki csak azért, mert nincs otthon, mert nincs a szokott asztalnál, nem gondoskodik maga-magának legalább napjában egyszer — meleg ételről. Kizárt dolog, hogy ezt ne lehessen őrzékekben is biztosítani. Érdekelne bennünket, hogy miként oldják meg ezt olvasóink a különböző szolgálatok alatt: őrzékekben, elővezetések, nyomozások alkalmával és milyen költséget jelent ez az öngondoskodás egyes esetekben. A pályázat határideje: március 20.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest,
V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

M i s k o l c:

Pontos óra — pontos szolgálati **órakat**, arany-écszereket, Elsőrendű márkás és dísztárgyakat, ezüst és prima alpakra evészkészleteket, megbízható kivitelben a m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény mellett szállít.
Hetényi József óras és ékszerész **Miskolc, Horthy Miklós-tér 16.**
Kedvező részletfizetési feltételek.

KERÉKPÁR — RÁDIÓ — CSILLÁR
villanszerelési cikkek olcsón
Kedvező részletfizetésre. Csendőröknek e lapra hivatkoással, a márkás árucikkek kivételével 5% készpénz-engedményt adok.
Horváth Jánosnál
Nyiregyháza, Bethlen-u. 2.

BUTORAIT SUHANEZS L.
Kárpitos és bútortáru eszarmokta
S Z A K E M B E R T Ö L V Á S Á R O L J A Aranyéremmel többszörösen kitüntetve.
Nyiregyháza, Vay Ádám-u. 4

Az összes rendszerű új és újjáépített

IRÓGÉPEK
Állandóan raktáron

KERTÉSZ IMRE

A m. kir. csendőrség szállítója
KEDVEZŐ RÉSZLET FIZETÉS

TURUL IRÓGÉPVÁLLALATA

MISKOLC, Széchenyi-u. 56.